

Povestea Vorbei 21

Publicație de cultură scrisă
editată conf. Legii 186/2013

Asociația oamenilor de știință și artă - ECOSTAR 21

ISSN 2285 – 6919
ISSN-L 2285 – 6919

Serie nouă INTOL PRESS • Anul XIV (XX-2006, XXXIV-1992), nr. 3 (102) - septembrie 2026

www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- **CULTURA VÂLCEANĂ - DE LA ANTIM IVIREANUL LA GIB MIHĂESCU ȘI SCRITORII VÂLCENI DE ASTĂZI**
Al. Florin ȚENE pag. 1
- **PARAPETRISME**
Dragoș Gheorghe CĂLINESCU pag. 2
- **POEZII...**
Magda STANCIU pag. 2
- **POEZII...**
Marinela BELU-CAPȘA pag. 2
- **POETUL PETRU CICHIRDAN DESPRE VREMEA PRIMEJDIOASĂ ȘI „PREZENTUL NETREBNIC”**
Constantin ZĂRNEȘCU pag. 3
- **HABENT SUA FATA LUBELLI**
Pr. Constatin MĂNESCU pag. 4
- **JOI 10 SEPT. 2026 „CORABIA SALVATOARE” - VOLUMUL AL DOILEA AL DOAMNEI ELENA STOICA - A POPOSIT LA ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI**
Cristian Ovidiu DINICĂ pag. 4
- **VALERIU ILUSTINIAN - LOGODIT CU POEZIA, ȘI-A AȘTEPTAT O VIAȚĂ DEBUTUL ÎNTR-O REVISTĂ LITERARĂ!**
Mircea MONU pag. 5
- **SONETE**
Valeriu ILUSTINIAN pag. 5
- **POEZII**
Vasile Dan MARCHIȘ pag. 6
- **NICOLAE FILIMON**
Laura PANĂ pag. 6
- **PERSONALITĂȚI ALE VÂLCII - ING. ARON SIMION COSMA**
Felix SIMA pag. 7
- **INTERVIU CU DOMNUL AMBASADOR CULTURAL GEORGE CĂLIN**
Ion NĂLBITORU pag. 8
- **POEZII**
Mioara OHÎI pag. 10
- **POEZII**
Cristian Ovidiu DINICĂ pag. 10
- **O EMOTIONANTĂ SĂRBĂTOARE A CUVÂNTULUI ROMÂNESC LA SALINA CUCULE MARI**
Mircea VASII pag. 11
- **PĂMÂNT DE FLORI**
C. O. DINICĂ pag. 11
- **DIN SECRETELE CERAMICII DE HOREZU**
Cristina NĂLBITORU pag. 12
- **ZIUA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA**
Radu IOVA pag. 12
- **TREI ÎN INFERN**
Ștefan DUMITRESCU pag. 13
- **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI VÂLCEA**
Biroul de Presă pag. 14
- **SUB SEMNUL TIMPULUI ȘI AL PRIETENIEI...**
M. VASII pag. 14
- **EDIFICII CULTURAL-ISTORICE ROMÂNEȘTI**
Emil MANZUR pag. 14
- **DION DUMITRAȘCU ȘI GUSTUL INFINIT AL POVEȘTILOR**
Constantin SORICI pag. 15

CULTURA VÂLCEANĂ - DE LA ANTIM IVIREANUL LA GIB MIHĂESCU ȘI SCRITORII VÂLCENI DE ASTĂZI

(Partea a I-a)

Al. Florin ȚENE

Județul Vâlcea ocupă un loc aparte în istoria culturii românești. Așezat într-un spațiu geografic privilegiat, între Carpați și valea Oltului, ținutul vâlcean a constituit, de-a lungul secolelor, nu numai o zonă de interferență între provincii istorice, ci și un important centru de iradiere spirituală, religioasă, tipografică și literară. De la mănăstirile Cozia, Govora, Bistrița și Dintr-un Lemn până la instituțiile culturale moderne din Râmnicu-Vâlcea și Drăgășani, cultura vâlceană s-a edificat printr-o remarcabilă continuitate. În această evoluție, un rol fundamental l-a avut Antim Ivireanul, personalitate care, prin tiparnița de la Râmnic, a transformat orașul într-un centru major al culturii scrise românești. Mai târziu, tradiția literară vâlceană avea să fie reprezentată prin scriitori precum Gib I. Mihăescu, George Țărnea, Costea Marinoiu, Doru Moțoc, Lucian Avramescu și numeroși alți creatori. În această succesiune se înscrie și subsemnatul scriitor originar din Drăgășani, care a transformat legătura cu spațiul natal într-o adevărată vocație culturală. Prin literatură, publicistică, cercuri literare și activitate editorială, el a contribuit la păstrarea și transmiterea memoriei culturale a Vâlcii către generațiile contemporane.

Un punct fundamental în istoria culturii vâlcene îl reprezintă venirea lui Antim Ivireanul la Râmnicu-Vâlcea, în anul 1705. Originar din Iviria, actuala Georgie, Antim s-a afirmat în spațiul românesc ca tipograf, cărturar, ierarh, traducător și autor. Înainte de episcopatul de la Râmnic, dobândise o solidă experiență tipografică și artistică, iar această experiență avea să fie transferată asupra noului centru cultural de pe Olt. În 1705, Antim Ivireanul a întemeiat prima tipografie de la Râmnic, aducând aici o parte a instalației tipografice de la Snagov. Activitatea sa a avut consecințe care depășesc cu mult cadrul strict bisericesc. Tiparnița a devenit un instrument de cultivare a limbii române, de difuzare a cărții și de formare a unei conștiințe culturale. În cei aproximativ trei ani ai episcopatului său la Râmnic, Antim a tipărit mai multe cărți, între care *Antologhionul*, *Evanghelia*, *Tomul bucuriei* și *Evhologhionul*, contribuind la consolidarea prestigiului cultural al orașului. Sursele ecleziastice și bibliografice îl prezintă drept întemeietor al centrului tipografic râmnicean, care avea să dobândească în secolul al XVIII-lea o importanță deosebită. Semnificația lui Antim pentru cultura vâlceană nu constă numai în numărul cărților tipărite. Esențială este schimbarea de paradigmă: cartea devine un mijloc de educație, de transmitere a credinței și de consolidare a limbii române. Prin tipar, cultura încetează să mai fie exclusiv dependentă de manuscris și dobândește posibilitatea unei circulații mult mai largi. De aceea, Râmnicul poate fi privit ca unul dintre spațiile în care cultura română modernă își pregătește, prin carte, instrumentele afirmării sale. După Antim Ivireanul, tradiția tipografică râmniceană nu a dispărut. Dimpotrivă, activitatea culturală desfășurată în jurul tiparnițelor, al Episcopiei și al cărturarilor a contribuit la formarea unei adevărate tradiții intelectuale locale. În jurul tipografiei s-au format și au activat monahi-cărturari, copişti, tipografi și grămăticii, iar cărțile produse la Râmnic au circulat în spațiul românesc și în lumea ortodoxă.

Astfel, cultura vâlceană nu trebuie înțeleasă ca un fenomen strict local, ci ca o cultură capabilă să iradieze dincolo de limitele geografice ale județului.

Această tradiție explică, în parte, de ce Vâlcea va continua să ofere României oameni de cultură, scriitori, istorici, profesori, artiști și promotori culturali. Există aici o memorie a cărții care traversează secolele. În secolele următoare, cultura vâlceană își diversifică formele de expresie. Dacă în epoca lui Antim centrul preocupării îl reprezenta cartea religioasă și afirmarea limbii române în spațiul eclezial, epoca modernă aduce literatura laică, presa, școala, teatrul, cercurile literare și instituțiile culturale. În această evoluție, Vâlcea își afirmă personalitățile literare nu numai prin opera lor, ci și prin capacitatea de a crea comunități culturale. Un exemplu reprezentativ este George Țărnea, poet asociat profund spațiului vâlcean. În evocările noastre, George Țărnea este legat de comuna Șirineasa, județul Vâlcea, și este prezentat ca un poet cu o remarcabilă memorie și cu o mare ușurință a versificației, calități puse în legătură cu filonul creației populare. La acest poet se întâlnesc două dimensiuni esențiale ale culturii vâlcene: tradiția orală și literatura cultă. Poezia sa poate fi privită, în acest context, ca expresie a unei sensibilități formate într-un spațiu în care cântecul, povestea, proverbul și rostirea populară au constituit dintotdeauna forme de memorie colectivă. Astfel, dacă Antim Ivireanul a contribuit la fixarea cuvântului în carte, poetul modern valorifică forța cuvântului în expresia lirică.

O componentă esențială a culturii vâlcene moderne este reprezentată de Drăgășani, oraș care a dat literaturii române nume importante. Printre acestea se află Gib I. Mihăescu, scriitorul care a devenit una dintre principalele personalități literare ale orașului. În jurul memoriei sale s-a construit o adevărată tradiție culturală, continuată prin cenacluri, manifestări literare și activitatea unor scriitori și profesori.

În acest context trebuie înțeleasă și activitatea mea de la Cluj, născut la Drăgășani în anul 1942. Surse biografice îmi consemnă debutul publicistic în revista *Tribuna* și legătura profundă cu orașul natal. La biblioteca orașului natal am descoperit primele cărți și tot la Drăgășani am scris prima poezie, la vârsta de 14 ani. Tot aici am înființat, în perioada adolescenței, cenaclul literar „Gib Mihăescu”. Acest fapt are o importanță culturală aparte. Un adolescent care descoperă literatura într-un oraș de provincie nu rămâne doar cititor, ci devine creator de instituție culturală. Cenaclul reprezintă, în această perspectivă, forma modernă de transmitere a tradiției literare. Dacă în veacul al XVIII-lea tipografia lui Antim crea un centru de cultură prin carte, în secolul al XX-lea cenaclul creează un centru de cultură prin dialogul dintre scriitori. Legătura mea cu Drăgășaniul a rămas constantă de-a lungul deceniilor. În activitatea mea de început, am participat la viața culturală locală, am colaborat cu scriitori din Vâlcea și am activat în presa și radioul local. În perioada în care am lucrat la Stația de Radioficare Drăgășani, am promovat creațiile mai multor scriitori drăgășeneni și vâlceni, între care George Țărnea, Costea Marinoiu, Doru Moțoc, Lucian Avramescu și alții.

Între Antim Ivireanul și scriitorii de astăzi există o distanță de peste trei secole. Primul a lucrat cu teascul tipografic, cei de

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

astăzi cu cartea modernă, presa, cenaclul și organizațiile literare. Totuși, între timpul lui Ivireanul și timpul de astăzi poate fi identificat un element comun: credința în puterea culturii de a forma comunitatea. Antim a adus tiparul la Râmnic și a contribuit la dezvoltarea culturii scrise și a limbii române. Scriitorii de astăzi contribuie la constituirea și susținerea unor comunități literare și la promovarea lor înșiși. În primul caz, centrul cultural este tipografia; în cel de-al doilea, centrul cultural este reprezentat de cenaclu, revistă, editură și organizație literară. Prin urmare, se poate vorbi despre o continuitate funcțională a culturii vâlcene: formele se schimbă, dar misiunea culturală rămâne. Această misiune este importantă pentru

înțelegerea culturii vâlcene. O cultură vie nu se rezumă la existența unor opere, ci presupune și instituții, reviste, cenacluri, biblioteci, întâlniri literare și memoria colectivă. Specificul culturii vâlcene este dat și de capacitatea sa de a transforma memoria locului în valoare culturală. Cozia, Govora, Râmnicul, Drăgășaniul, Șirineasa și celelalte așezări vâlcene nu sunt simple repere geografice. Ele constituie spații ale memoriei. Într-un asemenea teritoriu, istoria, religia, literatura și tradiția populară se întâlnesc. De aceea, cultura vâlceană poate fi interpretată ca o cultură a continuității. De la manuscris la tipar, de la tipar la cartea modernă, de la carte la revistă și de la revistă la formele contemporane ale comunicării culturale, există aceeași

preocupare pentru păstrarea cuvântului și transmiterea lui către generația următoare. Istoria culturii vâlcene este, în fond, istoria unei continuități spirituale. Antim Ivireanul a pus Râmnicul pe harta marilor centre tipografice ale culturii române. Prin tiparnița sa, cartea a devenit instrument de educație, de afirmare a limbii române. Iar dacă Antim Ivireanul a făcut ca Râmnicul să devină, prin tipar, un reper al culturii române, generațiile de scriitori care i-au urmat au demonstrat că adevărata tradiție nu înseamnă repetarea trecutului, ci transformarea lui în energie creatoare pentru prezent și viitor. Despre scriitorii vâlceni de la Gib Mihăescu, Doru Moțoc și Costea Marinoiu, Petre Cichirdan până la literatura vâlceană contemporană, vom scrie în parte a II-a.

DRAGOȘ GHEORGHE CĂLINESCU

PARAPETISME

Vânt

În zadar trec în fiecare zi,
Tac și plâng,
Acolo unde ești visul meu din vocea ta.

Sens giratoriu

Am cuvinte cât toate șoaptele fără rimă ale nopții,
Mă plimb singur la braț cu frunzele,
Le învăț să rădă la glumele mele.

Drumul cu cărbuni încinși

E presărat cu flori de cireș
Dulcele gânduri se unesc cu firul ierbii
Printre dinții cariați ai dimineții.

Ani

Aleg să șterg fiecare carte poștală, dar
M-am hotărât să nu mai colecționez pălării,
Îmi plac merele verzi.

Oglinda fără butoni

Anotimpurile s-au ascuns în coaja unui ou,
Firele de iarbă sângerează fără voia mea,
Le strâng în brațe cu fiecare lovitură de coasă.

Zgomotul lumii

Încercuiesc trupul mării
Cu palmele înghețate,
O fiară îmi tulbură somnul.

Ceasornic

Toată marea, dar toată marea
Se topește în gândurile șterse de poveste,
Atât de ușor lumina se transformă în nisip.

Pod

Întreb norii ce sens au notele scrijelite pe curcubeie,
Până și contrabasul se ridică în picioare
Să strângă în brațe un muribund.

Avion

În fiecare zi nimeni nu observă
Cum incendiez pasul făcut cu scârbă,
Timpanul se ascunde în cutia toracică în care locuiesc.

Blestemat

Îmi umezesc buzele cu roua din cenușă
Încât zăresc soarele atât de aproape de vârful degetelor,
O urmă adâncă pe cristalinul patinoarului.

Saltimbanc

Cenușa gândurilor încă arde,
Presar pe buze ulei proaspăt de trandafir
În căutarea vocii eterne a văzduhului.

Toate visele

Șoptesc ploii să rădă cât mai tare,
Îndeajuns de puternic să spargă norii,
Dar teama mea se transformă într-o cafea fierbinte.

Etern

Acum e timpul florilor de lămâi,
Se aprinde focul pământului din mine,
Răbdarea nisipului îmi dictează un parapetism.

GOGYOHKA

M-am gândit
Să impresionez o lacrimă
Dar era prea fierbinte
Asemeni soarelui
În persoană.

Noaptea
Mă vede că plâng
Așteaptă asemeni unei vioare
Dragostea ca o lacrimă fierbinte
Gata să moară.

Dimineța
În convalescență
Pe marginea patului
Lacrimile unei pietre
Între frunze.

Viața mea
E un vierme
Nu planific nimic
Pâinea rămâne crudă
Din roua zilelor.

Îmi permit să curg
Bizar
Fără cuvânt
Cu pleoape-zid
Pe nisipul mării.

MARILENA BELU-CAPȘA

Timpul meu

Cea mai mare bogăție e faptul
că-mi folosesc timpul așa cum vreau.
Mă culc când vreau,
mă trezesc când bate toaca
în turla bisericii,
mă amuz de sporovăiala vecinelor
așezate pe banca de sub fereastra cu mușcate,
îmi beau cafeaua ascultând păsărelele gureșe
și mă gândesc la nemurire.
Închin un pahar de șampanie
în cinstea libertății mele
și râd la stele verzi.
Din depărtare,
nori negri anunță furtuna,
adevărata suferință,
puțin romantică,
sumptuoasă ca o Dulcinee singură,
rămasă în grădina mea.
Nu mă lamentez,
deși libertatea vine uneori și cu decepții amare.
Un crainic răgușit strigă “ goooool”
și odaia se umple cu bucuria meciului câștigat.
O clipă anodină ca multe altele!
Tandără, fragilă și delicată
ca o petală de trandafir,
libertatea îmi face cu mâna.
Culcată în colțul inimii
rănite de prea multă iubire
pentru fărâma de timp trăită cu mine zâmbește.
Să fim pozitivi totuși!
O rază de soare se-așează pe obrazul umed.
Să ne oprim puțin,
să fim mândri de ceea ce avem,
de micile și marile lucruri
câștigate cu trudă,
piese într-un puzzle colorat de viețile noastre,
roase de timp.
Timpul meu, timpul nostru
Libertatea!

Calvare glacială

Se scutură iar munții cu un zgomot sinistru.
Prin văi sate distruse, drumuri și poduri sfărâmate.
Țipete și groază; noroiul înghețe ființe nevinovate.
Liniștea și credința ucise de un monstru.

Calota glaciară pleacă din nou la vale
Când Soarele-o topește, îndrăgostit de ea.
Sub gheața fără suflet ascunsă e trădarea
Zeilor puternici. Nimic nu le va sta în cale.

Așa și-n țara noastră, ascunsă sub o Calvare glacială,
Într-o liniște aparentă, jungla nemerniciei
Apasă ca un sloi nevăzut, sloiul prostiei,
Gata să distrugă totul, doar pentru a ei fală!

Se scutură iar munții de sloiurile reci.
De prostie, răutate și tonele de ură
Domnul nu ne mai iartă, nu ne mai îndură.
Trimisu-ne-a El semne valabile, pe veci!

29 08 26

MAGDA STANCIU

(1948-1996)

Singurătate

E liniște și e târziu,
Mă-ndrept arar spre ziuă
În șoaptă,
Spre a nu-mi trezi
Vreun dor
Din somnul naltul coborând,
E liniște și e târziu
În lumi de necuvinte-
Ne-nduplecat străjer
Fixat de cer
Ascult oxid-oranje-ul
Cum sufletul mi-l înfășoară
În vegetale depărtări

Agora

Cu toții greșim,
Terras Astraea reliquit et...
Puțini au tăria
Din cauza spâmnzuratului
Te naști cu nepăsarea
Că ți se cuvine
Îmbuibarea cu whisky
Și nefericire

Cine mai are curajul
Să caute, să renunțe?!
Eu, femeia bărbatului meu,
Am încetat să mai sper,
Să mai aud ciocârlia,
Speranța este ca roua
Singurătății-
Mă izolează pas cu pas...
Să nu desțelenim Agora,
Sămânța cuvântului,
Sabie cu două tăișuri,
Fulguială năprasnică
De meteori...

Renunț

Renunț pretutindeni
La fiecă clipă,
La tâmplă și pleoapă,
La gestul final
Renunț acadermic
La mine, la tine
Și sfânta mioară,
La chemarea ploii
De odinioară,
La trupul baladei
Și la sânul mamei,
La visul ce încă nu s-a născut
Numai la golul din mine
Și planeta Pământ
Vreau să pot și nu pot
Să renunț mai de tot

Cuvinte reci

Cuvinte reci, cuvinte grele,
Rostogoliri de viață în silabe,
Ne stau mereu cu
străjnicie-n caler,
Sălbatice și ireale,
Fără speranța de-a-nțelerge
Cuvinte reci, cuvinte goale,
Vin ceas de ceas ca o furtună
Din lumea lor predestinată
De bube și lichior de mătrăgună,
Cuvinte reci, adânc rebele,
Rostogoliri de viață în silabe,
Înalță chinezescul zid de poleială
Ce veșnic sufletele noastre
Le separă...

Un bărbat și o femeie (1)

Secundă-i de viață,
De moarte,
Un strop de visare,
Setea de buzele tale
Negocierea,
Dragostea,
Ura și
Răzbunarea,
Strigătul în pustie,
Drumul crucii
Refăcut,
Fariseric, într-un
Provincial surghiun

Un bărbat și o femeie (2)

Întâmplător s-au succedat
Întâlnirea din labirint,
Așa-zisa dragoste,
Transfigurarea,
Zborul
Și frângerea aripilor de ceară,
Curriculum vitae end...
Deznădejdea fără premeditare
A două ființe dezbrățate
Cînd pețitorii se duc
Nu stropim sufletul cu verbiană
Șoi uleiuri prerafinate
Din frunze de nuc

Implacabil

În fiecă clipă sunt
Ca o săgeată,
Iubirea mea își leapădă
Fruzele și mierlele
Asemenea copacului
Iarna mă prinde
Cu visele spăimântate de vânt,
Răsfoind obosită
Iarba iubirii
Asemenea copacului,
Nu mai aștept cu răbdare,
După regulile jocului,
Anotimp de anotimp-
Desprimăvărarea

POETUL PETRU CICHIRDAN DESPRE VREMEA PRIMEJDIOASĂ ȘI „PREZENTUL NETREBNIC”

Constantin ZĂRNESCU

Noul volum de versuri editat de Intol Press în această vară, 2026, ne-a transmis o senzație estetică ieșită din comun privind frumusețea mistică în fața bunului Dumnezeu.

Domnul Petru Cichirdan a debutat în urmă cu 58 de ani în vremea liceului, coleg de generație cu Constantin Poenaru și Felix Sima, cu minime poeme, în care simțim aerul artistic al primei jumătăți de secol XX; perioada cubismului, primitivismului, suprarealismului, pe *calea albastră* inițiată de Pablo Picasso; în acest sens, reprezentativ fiind volumul samizdat „Transfigurări”, *Editura Sus Arta* cu o copertă patru în care autorul își declară înclinația pentru suprarealism: „Cîntă/ cîntecul/ albastrului/ gălbejit/ marfar/ asasin/ în câmpia/ muntelui/ și-a mării”. „Șterse/ sînt/ urmele/ tale/ în împărăția/ mea/ de nisipuri.”

Acest volum este oficial editat de către Editura Intol Press, a autorului, în anul 2008 cu o prefață semnată de scriitorul Leon Dură; identic, doar cu poze ale lucrărilor de artă plastică, personale, datate 1968- 1969. Toate cele cinci volume editate până la cel de astăzi, de care facem vorbire - „Prezentul netrebnic” - în frunte cu „Odiseea sărutului” (2012) au reiterat elemente simboluri și leitmotive din versetele antice, precum „Psalmii” și „Cântarea Cântărilor”, poem biblic despre iubirea universală din *Cartea cântărilor*. Melanjul dintre poezia antică și poezia *vechilor greci*, odiseică, a produs farmecul întregii creații literare poetice, în patru din cele cinci volume, pentru ca în cel de-al cincilea „Carmine” (2008) să observăm o *retroversiune* splendidă după folclorul studenților medievali din localitatea Beuren, structurat magnific de Carl Orff în oratoriul „Carmina Burana”, ajuns, ca viziune de avangardă, unul dintre cele mai populare și universale creații muzicale, Uniunea Europeană, plasându-l ca al doilea imn al său!

Alături de strălucitul său coleg de școală generală și liceu, Constantin Poenaru (ctitor al atât reviste liceene, samizdat, între 1966- 1971 și din care remarcăm seriile „Universul” și „balenele” și la care Petru Cichirdan a fost colaborator), a trăit în copilărie și tinerete, truda și suferințele părinților și fraților, care în martie 1944 au fost evacuați din Basarabia, județul Hotin, în *Oltenia de sub munte*, județul Vâlcea (alături de întreaga pleiadă cernăuțeană a Facultății de Limba și Literatura Română condusă de Leca Morariu și Traian Cantemir) evacuați mântuitor de Mareșalul Antonescu. Aceste trăiri, mișcări de populații, au fixat și afirmat creația atât artiști ai cuvântului, luptători, culti, mari patrioți!... În cei aproape 60 de ani de activitate literar artistică Domnul Petru Cichirdan a amplificat o poezie profundă, închinată vremurilor, sintezei artelor și civilizației imaginii, astăzi, în contemporaneitate, fiind în același timp pictor și sculptor, discipol-ucenic-al marelui Constantin Lucaci, director de ziare, publicist și cronicar; întemeietor al Asociației ecologice a oamenilor de știință și Artă- ECOSTAR 21- și al ziarelor și revistelor *Cultura Ars Mundi* on line (cotidian, fost- 2004 - *Interferența artelor 21* din cadrul Global Art Fusion), *Cultura vâlceană*, *Povestea vorbii 21*, *Forum vâlcean* (fost- 2007 - *Forum 5-12*) și *Seniorii* (2009) cu colaboratori din toată țara, inclusiv din Germania (Freiburg și Passau, Berlin- ICR), Ucraina (Cernăuți) și Republica Moldova...

După Revoluția din Decembrie 1989 creația artistică a dl. Petru Cichirdan, într-o lume dramatică a *tranzitiei*, care a fost de fapt o *restaurare* a vechiului regim, protejând unii nepoți ai nomenclaturii, și activiști dinainte - „Prezentul netrebnic” este o oglindă a dramei și tragicului pe care neamul nostru românesc a trebuit să le suporte, sărăcind continuu în acești 36 de ani de tranziție devenită veșnică!...

Dovedind că există din totdeauna o mistică a suferinței, pe care poetul nostru, vâlcean, a găsit-o și surprins-o în decăderea comunistă - *sărăcia*, numită acum politic *austeritate*!...sărăcia, mizeria și *mizericordia religioasă*.

Dintre cele mai importante poeme din această carte despre *prezentul netrebnic* și religios, îl nominalizăm pe cel intitulat „Fântâna Albă” un întins poem, aproape *eminescian* închinat lipsurilor, conflictelor, răskoalelor care au invadat țărânamea noastră dintotdeauna (vezi și *Horia Cloșca și Crișan* sau 1907), dar cu totul în mod special la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial în nordul României, culminând cu secetele din 1946 - 1947, considerate astăzi drept *crime împotriva umanității*! Găsim în „Fântâna Albă”

versete exemplare și memorabile: „Căruță în flăcări, brazdă pe Cer,/ flacăra a rușinii, măiastră pasăre/ a morții pe Coloanele/ Cruci din cimitire./ Cruce cu cuc,/ cruce bucluc,/ car mortuar,/ patrafir stegar,/ corn alertat/ Dumnezeu supărat,/ Ilie înspăimântat/ nu de ce vede, nu de ce aude,/ de eroism personal,/ cu spada și mâna/ zdrobind de mal/ patru sute cincizeci/ de proroci de-ai lui Ball...// La Muntele Carmel sacrificăți/ și aruncați în torentul Chison,/ râu mai mic decât Siret.../ Biet și șiret, dar ce vede/ și aude acum Sfântul Ilie?...// Amestecături de carne de bou/ și de om, nisip și cal.../ Eli, Eli, Lama Sabachthani!/ la Fântâna Albă, jelește într-una/ și om și bou, și cal!// Au venit proroci trimiși/ de Scorpia Roșie/ cu mitraliere, cu tunuri,/ rafale după rafale, plumbi topiți/ în Sfinți adevărați,/ proroci adevărați/ preoți și frați;/ lei de Daniel înfrunțați,/ învăpăiați,/ tigrii și lupi vărgați/ în amestec de praf/ și sânge de copii nebotezați...”

O poezie mitică, legendară, închinată luptei neamului nostru este structurată vizionar în poemul „Basarabia, Valahia”, chipuri sublime, și sfinte, în luptele precum cele de la Posada, Codrii Cosminului și Cruciada antiotomană, de la Mircea cel Bătrân sau Radu de la Afumați până la Mihai Bravul. Acest poem este profund patriotic și trebuie să afirmăm, că, îl întâlnim tot mai rar în ziua de astăzi!... „Am ieșit zdrobit din templul/ Argeșului/ înghețat de trufie, frică și frig,/ zgomot de oase, șuierat de steaguri/și coame de lupi;/ inima mi-a devenit fluidă/ în imensa-mi patrie și oază de liniște.// Nu-mi trebuie Codex Rohonczii,/ nu este lumea mea!/ ...Între Nistru, Argeș și Jiu/ îmi măsoar în salturi sălbatic/ de iapă neagră/ lagărul și patria, lumea întreagă!...// Am lumea mea, patria mea.../ Îl am pe Dumitru Bălașa,/ îl am pe Gheorghe Petre,/ am Bugul, *Versailles*-ul/ slava lui Dumnezeu,/ îl am pe ostașul român/ îl am ca model pe regele David!// Această stepă a Dunării am/ și-a Nistrului de la Severin/ și până la Odesa,/ fapt real, acolo, după Basarab/ a ajuns și Gheorghe Petre.../ Lup care păzea Mănăstirea Govora/ și care a plecat la Odesa/ să rupă țarcurile ursite la moartea/ fiilor lui David!...// El dacul, românul, lup și vultur/ pasăre și soare, cruce în frunte/ și cruce în mână/ s-a dus pe pământul/ Basarabului să nu-i spurce/ nimeni izvoarele Nistrului și Bugului...”

O creație reprezentativă pentru gândirea poetului Petru Cichirdan este „Poemul, Holocaustul câinilor” în care își structurează suferințele și conflictele bunilor și străbunilor noștri de-alungul întregului secol XX când a pierit definitiv cavalerismul, iar caii au fost uciși, grație unor colectivizări agresive, când tractoarele au înlocuit caii; iar câinii visează și astăzi un holocaust al lor, viziune absurdă, fără nicio logică și tragică în același timp, însă reală!... „Murim și nici măcar nu trăim./ Murim și nu știm, dacă suntem/ oameni și nu suntem câini,/ fiindcă în această țară,/ oamenii sunt câini,/ și câinii sunt oameni,/ fiindcă în această țară, oraș/ și oameni și câini pe Capela.../ mor de foame!// Fiindcă în această țară munca a dispărut,/ căldura și gazul și benzina/ și electricitatea toate făcute din pământ,/ din văzduh și apă, se vând/ pentru a creea profit nu celor care/ oferă copiilor cornuri și lapte...// Fiindcă în această țară se vând/ animale în viu, pentru alte popoare,/ pentru a plăti datorii la stat, vaci cai și/ boi, tauri, în timp ce noi bem lapte/ științific prăfuit incorect și adus/ de lângă oceane...// Să vindem, auzi! animale în viu/ milioane, noi bieții de douăzeci și/ patru (sic!) milioane, ce holocaust/ bovin! // Ce holocaust de oameni,/ să spunem că suntem nu douăzeci și/ trei de milioane, ci nouăsprezece,/ optisprezece milioane...// Holocaust de oameni și câini, de câini/ și oameni, ce holocaust umano- canin!/ de milioane.// Murim, murim, nici măcar nu trăim/ ...și culmea/ nu auzim decât strigătul,/ urletul de fiară, suntem cu toți/ niște surzi, cu coșciuge la scară.”

Tot în acest sens viziunea poetului este amplificată de poemul «Vasile Gavrilescu: „Starea de fapt-poesis” »... Luptător anticomunist, aruncat în detenții politice, autor a mai multor cărți după eliberarea sa, după Revoluția din Decembrie Vasile Gavrilescu este considerat o victimă cumplită a regimului defunct, până la sfârșitul vieții, chiar și sub acele guvernări ale noilor tranziții (*până când?*) primejdioase și *netrebnice*!... „Transfigurare și poezie... Nușă,/ extraordinar

de talentată, în câteva/ linii și-un punct, puncte, puncte! Pe/ copertă, l-a redat pe Vasile văzut din/ spate în al său echilibru printre/ nebuni!... Vizitiile dă drumul la/ trăsura, să ne plimbăm prin cartea lui/ Vasile Gavrilescu despre stare și fapt,/ transformare și poezie! Nușă/ Gavrilescu îmi scrie, noi amândoi/ fiind în viață: eu și Vasile suntem ca/ două lumânări din crucea foștilor/ deținuți politici...două cruci, așa cum/ sunt și oamenii în viață, ea și el, un/ singur trup... Îi scriu și eu Nușei/ că-mi iau sculele și mă duc la o-nțelnire/ cu Vasile Gavrilescu la Hanul/ Doctorului din Craiova să-i căutăm/ pe datornicii timpului nostru, cel care/ nu s-a scurs inutil! Am văzut/ mormântul de veci de la Urșani al lui/ Vasile și Nușă Gavrilescu, în care/ erau ca două lumânări neaprinse...”

În poemul „Părinții” constatăm concepția obsesională

despre suferințele, luptele de supraviețuire a bunilor și străbunilor noștri. Domnul Petre Cichirdan închină un imn de slavă luminii mistice a suferințelor tuturor părinților care și-au crescut pruncii și nepoții în condiții cumplite, provocate de sărăcie, lipsuri și neajunsuri numite astăzi politic - austeritate!...Și așteptare de promisiuni în van! Suferințele părinților mai grele decât ciclurile dictaturilor! Suferințele și truda părinților, caznele lor, au produs, însă generații cu care România se mândrește, prin care, astăzi, există adevărata Românie! Un asemenea poem nu am mai citit până astăzi decât în creația lui Adrian Păunescu, basarabean și el!

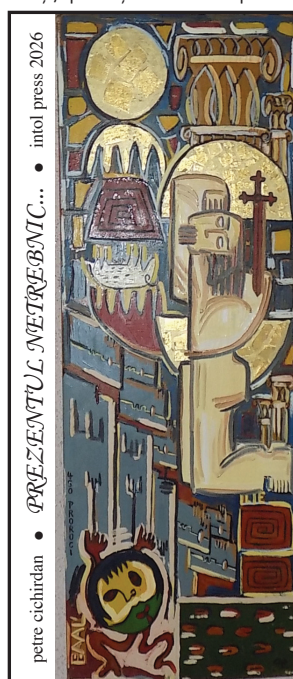
În „Noaptea visurilor mele” scris în 1968, 10 ianuarie, și păstrat în formă de manuscris samizdat de Constantin Poenaru, și când încă nu împlinise 17 ani, dateare de pe manuscris, elevul poet reacționează la conflictul circulat printre elevii cenaclști ai vremii, nefericitul catren scris de Macedonski la adresa lui Eminescu, scriind acest poem format din tot atâtea strofe cât sunt în „Noapte de Decembrie a ilustrului poet român pentru care Petru Cichirdan are un adevărat cult. Poemul este editat exact în forma din manuscris, la fel cum a fost editat și vol. „Transfigurări”, ediția din 2008!...

În poemul „Din nou mâinile tale sunt pânze de corăbii” poetul Petru Cichirdan revine la o stare trăită la începutul deceniului ,71 când iubita sa era personificată în vol. „Caietel gri. Poeme post 1970” (2008) precum pânzele unei corăbii cu care el pornea la drum. Iată că acum, la 75 de ani, același poet spune tuturor că mobilul vieții este același, comun- iubirea în orice formă, pozitivă, precum iubirile colosale care sunt descrise în *Vechiul Testament* și care susțin cele 700 de pagini ale romanului în dialog „Raiul este aici pe pământ” scris de poetul nostru în 2021.

În extraordinarul volum „Prezentul netrebnic” se reliefează un concept original al simbiozei între arte, care structurează toată creația sa literar-artistică, de la poezie la pictură, grafică și sculptură, muzică și video imagine, artele vizualului- *Cultura Ars Mundi*, *Ars Mundi*, numele orchestrei de cameră a Craiovei, înființată de Modest Cichirdan în 1987- directorul și maestrul dirijor al Filarmonicilor din Botoșani și ulterior din Craiova. Acest concept este foarte bine definit în poemul „Privirea, ochiul și linia, mâna, la începutul lumii. Un model *iconic* al vieții, al *morții văzute*!” ... Întâlnim și minipoeme reprezentative, proverbiale și aforistice, numite *haikuuri*, *carmine* și alte *cântări*, niciodată numite *cântări profane*...Pace între cer și pământ; Intuim că nu poate fi găsit un „Refugiu” în această *criză mondială* care preocupă pe toată lumea mai ales după anul 2000- „Criza și sfârșitul lumii”, criza noului sfârșit canonic al lumii.

Există un *motto* celebru al gânditorului Machiavelli: *Nu popoarele sunt vinovate de viața pe care o trăiesc, ci guvernanțele proaste*- „Nebunia prezentului”!

Citim un poem ilustrativ spre final: „Ora de iarnă”, care pare a fi scris după metafora universală shakespeariană (*Acum e iarna vrajbei noastre / Schimbă-ți-n vară strălucită de acest soare de York*), și după care poetul Cichirdan dedică versete excepționale Simfoniei a IX-a de Ludvig von Beethoven, interpretată de Filarmonica din Berlin, la Tokio, cu un cor de 1000 de japonezi! Care par a fi vocile a sute de mii de japonezi din popor, sacrificate prin atacul nuclear...dar re-născute din propria cenușe!... O viziune apoteotică absolut colosală! (Continuare în pag. 10)

HABENT SUA FATA LIBELLI

Pr. dr. Constantin MĂNESCU

Terentianus Maurus a fost autorul unui tratat în versuri privind gramatica limbii latine, intitulat „De litteris, syllabis, pedibus et metris”. În versul 258 din acest tratat, autorul spune: „Pro captu lectoris, habent sua fata libelli” (încăpute pe mâna cititorului, cărțile își au soarta sau destinul lor). Partea a doua a acestui dicton a devenit titlul generic al Expoziției de cărți rare din vechea bibliotecă a Seminarului Central din București, păstrate în colecțiile Bibliotecii Academiei Române și ale Bibliotecii Sfântului Sinod, expoziție care s-a deschis în ziua de joi 18 iunie 2026 în sala „Th. Pallady” a Bibliotecii Academiei Române din București. Curatorii și realizatorii acestui eveniment cultural, organizat cu prilejul împlinirii a 190 de ani de existență a Seminarului Central din București, sunt: Doamna Carmen Albu, șefa Cabinetului de Manuscrise și carte rară din cadrul Bibliotecii Academiei Române, și părintele Arhim. Policarp Chițulescu, consilier patriarhal, director al Bibliotecii Sfântului Sinod din București. Cei doi vorbitori au prezentat istoricul și importanța acestor instituții pentru cultura română, păstrătoare ale unor valori inestimabile, pe care le oferă publicului vizitator până la data de 30 iunie 2026, când se va închide expoziția. Ca teolog și ca preot, m-am bucurat din toată inima să aud din nou ceea ce știam, și anume că școala românească a găsit în mănăstiri și în pridvoarele bisericilor adăpost și învățători buni, până când aceasta s-a putut dezvolta și organiza în instituții de diferite grade. Astfel s-au școlit slujitorii altarelor până când, în 1793, din inițiativa mitropolitului Dositei Filitti, a fost întemeiată la Mănăstirea Antim o școală catehetică „pentru cei ce voiau să intre în treapta preoției”, școli care s-au generalizat și în alte eparhii din Muntenia, dar și din Moldova.

În 1834, după aproape doi ani de discuții și propuneri, „Adunarea Obștească” a țării a aprobat „Legiuirea pentru seminaruri, protopopi și preoți”, prin care s-a hotărât înființarea de seminarii teologice cu patru clase pe lângă Mitropolia de la București și în cele trei eparhii sufragane (Buzău, Râmnic și Argeș). În aprilie 1834, proaspătul domnitor al Țării Românești, Dimitrie Alexandru Ghica, a aprobat *Regulamentul pentru Seminarii*, exprimându-și dorința ca „toți clericii să fie absolvenți ai unei școli de preoție”, în care erau pregătiți nu doar în teologie, ci și în cultura laică. Cu sprijinul direct al domnitorului Țării Românești, în data de **3 februarie 1836** s-au deschis cursurile Seminarului din București, cunoscut apoi sub numele de Seminarul Central. Primul profesor și conducător al Seminarului a fost Nicolae Bălășescu (1836-1848), călugărit mai târziu cu numele Nifon. Între 1837-1843, la Seminarul din București a mai activat și un al doilea profesor, Zaharia Boerescu, iar între 1843-1864, a fost chemat ca profesor, și mai apoi ca director, Dionisie Romano, care, din 1864, va fi hirotonit episcop de Buzău. În această instituție au funcționat profesori și clerici de prestigiu,

cu studii în străinătate, din care s-au evidențiat: Teoctist Scriban, Barbu Constantinescu, Iosif Georgescu sau Constantin Nazarie, unii ajungând episcopi, mitropoliți sau profesori la nou-înființata Facultate de Teologie din București.

În primii ani de existență ai Seminarului Central, cursurile s-au desfășurat în incinta Mănăstirii Antim (1836-1839). Din cauza cutremurului din 1838, Seminarul Central a fost mutat la Mănăstirea Radu Vodă, în 1839. Între 1848-1851 cursurile nu s-au mai ținut din cauza Revoluției. Prin grija mitropolitului Nifon Rusailă, pe data de 20 mai 1851, Seminarul Central și-a reînceput activitatea într-o nouă locație de pe strada *Sf. Nicolae-Jignița* din București, unde a rămas până în 1855, când a revenit la Mănăstirea Radu Vodă. În 1858, a fost mutat iarăși, în cartierul bucureștean Rahova. Între 1866-1868, elevii și profesorii Seminarului Central au ajuns la Mănăstirea Văcărești, unde autoritățile civile doreau să inaugureze o școală de agricultură; pentru a împiedica acest lucru, mitropolitul Nifon, într-o noapte, a mutat întreg Seminarul acolo. Din 1868 până în 1901, Seminarul Central a funcționat în casele boierului Bălăceanu, situate în fața catedralei Sfântul Spiridon-Nou (astăzi Calea Șerban Vodă).

În primul an al secolului al XX-lea, după numeroase petiții și intervenții la Ministerul Cultelor ale directorului de atunci, Pr. Constantin Nazarie, Seminarul Central a primit aprobarea pentru a se instala într-un nou sediu, la Filaret (intersecția străzii *Viilor* cu bulevardul *Regina Maria*), construit inițial pentru *Școala normală de institutori*. Festivitatea de inaugurare a noului sediu a avut loc în ziua prăznuirii Sfântului Gheorghe, pe 23 aprilie 1901, iar noua clădire, proiectată de arhitectul Giulio Magni și construită de inginerul Ioan Zlatcu din fondurile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, era compusă din trei corpuri cu suprafață totală de 4.500 mp, iar terenul dimprejur măsura 20.000 mp. Pe lângă un internat cu un spațiu generos, clădirea avea săli de cursuri mari și luminate, săli de gimnastică și muzică, iar în fostul amfiteatru a fost amenajat paraclisul seminarului, a cărui catapeteasmă era donată de mitropolitul primat Iosif Gheorghian. În 1901, Seminarul Central avea opt clase cu 376 elevi.

În 1868, câteva mii de tipărituri și manuscrise prețioase din vechea bibliotecă a Mitropoliei Țării Românești au ajuns în Biblioteca Seminarul Central, după ce, în 1836, peste opt mii de volume din biblioteca Mitropoliei Țării Românești fuseseră preluate de Biblioteca Națională de la Sf. Sava, devenită, în 1864, Biblioteca Centrală a Statului, fondurile acesteia fiind transferate, în 1901, Bibliotecii Academiei Române. Mitropolia Țării Românești a avut un fond de carte impresionant, însă din lipsă de spațiu, acesta a peregrinat prin mai multe locuri spre a fi conservat mai bine. Cărțile au fost adunate și utilizate cu grijă nu doar pentru lectura personală, ci și pentru traduceri de suflet – folositoare, tipărite în tiparnițele Mitropoliei de păstoriile acesteia. Între ierarhii care au lăsat Mitropoliei agonisita lor de carte, se numără mitropolii Teodosie, Antim Ivireanul, Sf. Grigorie Dascălul și, mai ales, Sf. Neofit Cretanul. Acesta din urmă a adăugat Bibliotecii Mitropoliei un număr important de cărți în schimbul unei datorii de la Constantin Mavrocordat, fiul domnitorului bibliofil, Nicolae Mavrocordat.

În iunie 1901, la o lună după mutarea Seminarului în noua clădire, această colecție a fost transferată Bibliotecii

Academiei Române, de către Administrația Casei Bisericii. Chiar și după aceste mișcări de colecții, biblioteca Seminarului Central încă păstra multe volume prețioase din vechea Bibliotecă a Mitropoliei și din donațiile profesorilor; aceste cărți constituiau nu mai puțin de patru biblioteci, una a profesorilor și trei dedicate studiului elevilor. În 1948, regimul comunist a desființat mai multe instituții de învățământ religios, între care și Seminarul Central, clădirile găzduind ulterior diferite instituții ale statului, între care și Academia Tehnică Militară. În acest context, bibliotecile Seminarului Central au fost transferate la Internatul Teologic de la mănăstirea Radu Vodă, și acesta desființat.

Cealaltă instituție prestigioasă de cultură din București este Biblioteca Sfântului Sinod. Aceasta s-a constituit în anul 1877, începând cu preluarea unui număr de lucrări de la Mănăstirea Hurezi din Vâlcea, care găzduia colecția de cărți celebre ale voievodului Constantin Brâncoveanu. Aceasta se numea „Biblioteca de hrană dorită sufletească, această casă a cărților, iubire de preaînțeleaptă îmbelșugare”. Biblioteca Sfântului Sinod a fost înființată în scopul alcătuirii unui fond de carte care să servească, spre documentare, ierarhilor Sfântului Sinod. Adăpostită, pe rând, în mai multe locații, această bibliotecă a funcționat, din 1912, neîntrerupt până astăzi, în palatul Sfântului Sinod (inaugurat în data de 10 octombrie 1912) de la Mănăstirea Antim. În timp, în colecțiile sale, s-au adăugat fondurile vechii biblioteci a Mitropoliei (depozitată un timp, așa cum am văzut, la Seminarul Central și la Internatul Facultății de Teologie din București). În acestea se regăsesc numeroase cărți din vechile biblioteci medievale românești care au aparținut unor cunoscuți bibliofili: stolnicul Constantin Cantacuzino, domnitorul Constantin Brâncoveanu, domnitorul Nicolae Mavrocordat, Neofit Cretanul, Antim Ivireanul și alți numeroși ierarhi și personalități eclesiastice. În anii 1958-1959, în timpuri ostile activității religioase, Biblioteca Sfântului Sinod a fost reorganizată de către Patriarhul Justinian Marina (1948-1977) pe baze științifice, cu personal calificat și sediu adecvat. Din dispoziția sa, colecțiile de carte (documente, periodice, enciclopedii, dicționare, tratate, monografii) provenite din școlile și instituțiile teologice desființate (Seminarul Central, Seminarul Nifon Mitropolitul, Internatul Teologic, Facultățile de Teologie de la Cernăuți / Suceava și Chișinău / Iași) au fost transferate la Mănăstirea Antim, în fostul Palat al Sfântului Sinod, devenit Biblioteca Sfântului Sinod. Biblioteca deține câteva mii de exemplare de carte veche și rară, românească și străină, precum și un fond de manuscrise slavone, grecești și românești din secolele XIV-XX.

O parte din aceste tipărituri rare se pot vedea în expoziția de cărți rare de la Biblioteca Academiei Române, care poate fi vizitată în perioada 18-30 iunie 2026. Cele zece vitrine alocate tipăriturilor Academiei, provenite din Biblioteca Seminarului Central din București, aduc în atenția publicului volume care demonstrează varietatea cărților provenite din această bibliotecă, precum și deschiderea orizonturilor de cunoaștere oferite prin aceste publicații. Această diversitate de lucrări din Biblioteca Seminarului Central a contribuit semnificativ la dobândirea unei viziuni clare, documentate și argumentate, a profesorilor teologi, în dorința lor de formare și cultivare a clerului.

(Continuare în pag. 10)

JOI 10 SEPT. 2026 „CORABIA SALVATOARE” - VOLUMUL AL DOILEA AL DOAMNEI ELENA STOICA - A POPOSIT LA ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI

Cristian Ovidiu DINICĂ

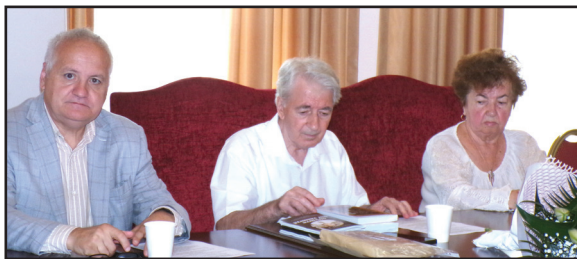

Volumul al doilea din Corabia Salvatoare se înscrie în seria contribuțiilor majore ale Elenei Stoica la studiul culturii tradiționale vâlcene, reprezentând o etapă de maturitate intelectuală și profesională. Dacă primul volum a configurat direcțiile fundamentale ale cercetării, cel deal doilea aprofundează dimensiunea testimonială, documentară și interpretativă a patrimoniului cultural local, integrând experiența autoarei în instituțiile culturale ale județului și colaborările sale cu personalități ale vieții culturale vâlcene. Un element definitoriu al volumului II este modul în care Elena Stoica conceptualizează tradiția ca organism viu, aflat într-o permanentă dinamică. În paginile lucrării, obiceiurile, portul popular, arhitectura rurală și meșteșugurile sunt analizate nu ca relicve ale trecutului, ci ca forme culturale active, supuse transformării, adaptării și resemnificării. Această abordare se înscrie în direcția etnografiei contemporane, care privilegiază analiza procesuală a fenomenelor culturale. Stoica evită perspectiva statică și muzealizantă, optând pentru o lectură antropologică a tradiției, în care comunitatea rurală este privită ca spațiu de continuitate, dar și de negociere culturală.

Volumul II se distinge printr-o dimensiune testimonială pronunțată. Elena Stoica nu

adoaptă postura cercetătorului distant, ci pe aceea a martorului implicat, care a participat direct la procesele de conservare, promovare și valorificare a patrimoniului cultural vâlcean.

Experiența sa profesională – de la activitatea de muzeograf la Culele din Măldărești, la contribuția decisivă în ctitorirea Muzeului Satului Vâlcean (Bujoreni), până la funcția de vicepreședinte al Comitetului de Cultură și Educație Socialistă – conferă lucrării o perspectivă internă, dificil de egalat.

Această implicare transformă volumul într-un document cultural de primă importanță, în care analiza se împletește cu observația directă, iar rigoarea academică este dublată de experiența nemijlocită a autoarei.

Un capitol semnificativ al volumului îl constituie colaborarea Elenei Stoica la elaborarea albumului aniversar dedicat Centenarului Dumitru Șchiopuși, personalitate marcantă a culturii vâlcene.

Această contribuție se înscrie în direcția recuperării identitare, prin readucerea în atenție a unei figuri esențiale pentru evoluția instituțiilor culturale locale. Albumul contextualizează opera și activitatea lui Șchiopuși, integrându-le în istoria culturală a județului și evidențind continuitatea tradiției prin intermediul celor care au slujit-o. Astfel, volumul II din Corabia Salvatoare depășește cadrul strict etnografic, devenind parte a unui demers mai amplu de conservare și valorizare a memoriei culturale vâlcene. (Continuare în pag. 14)

VALERIU ILUSTINIAN - LOGODIT CU POEZIA, ȘI-A AȘTEPTAT O VIAȚĂ DEBUTUL ÎNTR-O REVISTĂ LITERARĂ!

Mircea MONU

Valeriu Ilustinian (pseudonimul lui Valerică Țugulan) s-a născut la 04.05.1955, în satul Perișani din comuna Perișani, raionul Loviștea, regiunea Pitești (cum era atunci împărțirea administrativ-teritorială). Primele șase clase le-a făcut la Școala Generală de 8 ani din satul Spinu, comuna Perișani, iar ultimele două clase le-a făcut la Școala Generală de 8 ani nr. 5 din municipiul Râmnicu Vâlcea, deoarece familia sa se mutase aici în 1968 (anul în care s-a revenit la județe). Apoi, a urmat Liceul de Chimie din Râmnicu Vâlcea, după a cărui absolvire nu a lucrat în domeniul chimiei, care nu l-a atras, ci l-a ajutat pe tatăl său în activitatea de liber întreprinzător. În epoca postdecembristă a urmat Facultatea de Drept, la Filiala Râmnicu Vâlcea a Universității „Spiru Haret”, dar nu a susținut examenul de licență și nu a profesat în acest domeniu.

A început să scrie poezii în timpul liceului, când participă la întrunirile Cenaclului „Arcade” de la Casa de Cultură, a Științei și Tehnicii pentru Tineret din Râmnicu Vâlcea, condus de Traian D. Lungu. Când acest cenaclu a împlinit 10 ani de activitate, sub egida Comitetului Județean Vâlcea al Uniunii Tineretului Comunist a fost editată o antologie de poezie intitulată „Arcade X” – o plachetă de 56 de pagini, format A 5, tipărită în 1984 la Subredacția Rm. Vâlcea a Tipografiei „Argeș” Pitești, cu tirajul de 500 de exemplare. În pag. 43 a acestei antologii este poezia „Labirint”, cu vers liber, semnată în mod ciudat... „I. Valeriu” – este singurul caz în care nu apare în mod explicit numele autorului, la celelalte poezii fiind scris prenumele și numele autorului, aceasta fiind isprava Cenzurii, care nu a putut accepta un nume atât de cosmopolit: „ILUSTINIAN”!... Așadar poetul Valeriu ILUSTINIAN a debutat în această antologie sub un nume necunoscut, rămânând un anonim!...

Pentru că nu a renunțat la acest pseudonim „buclucaș”, autorul nu a putut publica poezii în presă și, orgolios, ca orice creator de literatură, a intrat în contradicție cu membri ai cenaclului, așa că s-a retras din acesta... A continuat să scrie poezii, zeci și sute pe an, dar nu a îndrăznit să propună vreuna ziarelor sau revistelor locale sau centrale, nici chiar după 1989, când Cenzura a fost interzisă prin Constituție!

Anul trecut, după un eveniment cultural de la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, dânsul m-a abordat, mi-a spus că este poet (eu nu-l cunoșteam), că știa că am lucrat în presa scrisă vâlceană și m-a rugat să îl ajut ca să debuteze în una dintre publicațiile vâlcene. I-am cerut să-mi aducă mai multe dintre creațiile sale, ca să le citesc, spre a-mi face o părerea asupra valorii lor și pentru a avea de unde face o eventuală selecție... Când mi-a adus ceea ce îi cerusem, am rămas perplex: erau 5 (cinci) „volume” broșate, mai groase sau mai subțiri, format A 4 sau A 5, în total aproape 1.000 de pagini printate la imprimantă de computer!... Mi-a spus că are acasă un dulap plin cu mii de pagini manuscrise! Vorba ceea: „Bună ziua ți-am dat, belea am căpătat!”...

Analizând o parte din poeziile primite, am constat că prolificul autor a fost atât presat de noile idei tematice care îi veneau puhoi din realitatea înconjurătoare, încât textele poeziilor scrise de el au rămas în forma brută, fiindcă nu a mai avut răgazul să revină asupra lor, spre a le „slefui” (poeziile nu sunt în vers liber)!... Acum, când a ajuns septuagenar și suferă de diverse boli, inclusiv de ochi, se află în situația în care, practic, nu mai poate reveni asupra vechilor sale creații poetice!

Iată care ar fi caracteristicile pregnante ale creațiilor sale: 1) într-o poezie sunt câte 4-5 măsuri, inclusiv în poeziile cu formă fixă (sonete și glose); 2) cantitatea primează asupra calității (parcă și-a propus să-i depășească la cantitate pe poeții clasici: dacă Eminescu a scris o glosă, I. V. a scris 49; dacă Victor Eftimiu a scris 1.001 sonete, I. V. a scris peste 2.000, dar nu a respectat regulile prozodice!); 3) autorul inventează cuvinte (precum: „netrândav”, „noienică”, „jonglerică”, „sublimateic”, „voluptic” etc, etc, etc.); 4) tematica poeziilor este una foarte variată, cu probleme intime, personale (în multe dintre acestea își deplânge soarta de poet anonim, criticând statul și societatea pentru faptul că nu îi apreciază creația și îl lasă să se zbată în mizerie și anonim) sau probleme social-politice, redactate în toate speciile de poezie; 5) de regulă, poeziile au strofe catren, cu rimă încrucișată; 6) poeziile cu formă fixă sunt sonete (varianta „sonet englez”) și glose (varianta cu strofe de 8 versuri); 7) epistolele sunt grupate în două cicluri numite „Adresante” și „Alonje”; 8) în mod surprinzător, autorul a scris și... aforisme (unele în proză, altele sub formă de distihuri moralizatoare, care amintesc de stilul lui Anton Pann); 9) „volumele” la care m-am referit mai sus, sunt produse... manufacturiere din epoca postdecembristă – paginile lor au fost editate și printate la Fundația „Ecolul sufletului” din Râmnicu Vâlcea, având aplicate pe pagina de titlu ștampila acesteia, iar broșarea lor a fost făcută de către autor; 10) titlurile, foarte poetice, ale acestor „volume” sunt următoarele: „Îngerul de catifea” (cu subtitlul „Alonje”); „**Măreția anonimatului**”; „**Pepita de chilimbar**”; „**Mina de smaralde**” (cu subtitlul „Sonete, vol. 1” – nu au mai fost manufacturate și alte volume de sonete); „**Opere parțiale**” și „**Opere incomplete**”.

În discuțiile mele cu el, autorul era îngrijorat de faptul că „Opera” sa, de a cărui valoare este convins, va dispărea o dată cu dânsul- el nu este căsătorit, nu are copii și nu știe cui ar trebui să lase moștenire aceste volume manufacturate și manuscrisele olografe, astfel încât, în viitor, ele să poate fi studiate de cei interesați și puse în valoare, adică în circulația literară! Impresia mea, de simplu cititor, este că el își supraestimează aceste creații literare rămase într-o formă brută, neșlefuită, pe care acum nu o mai poate îmbunătăți! Cred însă că Valeriu Ilustinian este un... „caz” care ar putea fi interesant și instructiv pentru tinerii poeți aspiranți – în sensul că ei nu trebuie să procedeze ca el, ci trebuie să fie preocupați de calitatea poeziilor, nu de numărul lor, să activeze, în mod constructiv, în cadrul unui cenaclu literar și să fie receptivi la critică. Rămâne de văzut dacă numele Valeriu Ilustinian se va pierde cu totul în anonim sau va fi menționat în vreun dicționar literar vâlcean ori va rămâne doar ca un... „caz” în anecdotică literară vâlceană!

VALERIU ILUSTINIAN Sonetul 5 (Farduri și-amăgiri surprinse) Oricât îți vei întinde a feței tale piele, Estetice-operații să fure tinerescul, E numai o mințire ce ține-n loc firescul, Putând naivității vederea să-i înșele. Deși te poți preface, tot ieftin obosești, Gestica trădează și glasul dă în vileag. Ți-alunecă peruca în fața celui drag Totmai când grațioasă și „jună” te găsești. La ce atâtea griji de tragedii învinse, Când rezultatu-i sigur o rece disperare? Decât atâtea farduri și-amăgiri surprinse, Mai bine-a-nțelepciunii lucidă resemnare. De milă e bătrâna ce-odat frumoasă-a fost; Uitând că nu mai este, cade-n ridicol, prost! Sonetul 6 (Ți-ai cerut prea mult) Forțând în rezistența-i, zăgazu-n trei s-a spart Și-al minții slab elastic s-a rupt de-atâtea-ntins. De-abia și-a tras pistolul anunțu-i, semn de start, Și tu în prea devreme căzută-ai jos învins. Pierduta-i și puținul, că ți-ai cerut prea mult; Avea-vei o viață de neîmpliniri, de chin Cu-al personalității, păgubitorul cult. Ți-ai sfărâmat organul gândirii pe deplin. Maladia cea rea te-a dat nimicitniciei – Nevindecabil, cronic, veșnicizat sindrom;	Te-a scos pe tușa neagră și te-a făcut neom Chiar în floarea vieții, pe culmea tragediei. Condiția modestă te-a umilit ca ”dar” Și tu, nemulțumitul, schimbatu-l-ai pe-amar. Sonetul 14 (La sănius) Te-nsenină zăpada cu albu-i abundent, Culoarea-nviorării, cu negrul în contrast. Trei anotimpuri scurse. Ce mare sentiment Al iernii concentrate în spațiul pur și vast! Noienică grosime de părții lungi tăiată, Alunecușuri duble-s tălpile de sănii, Lucindă suprafață, de jocuri finisată. Părinții se ascund în moliciunea blâni, Pe când copiii-aleargă la capăt și-și fac vânt Și-ndrăgostiții supli se bat cu nerănire. Mă bucură când îi văd cât de fericiți ei sunt, Că totu-i atmosferă de pace și iubire. Deși în sacrificiu mă jefuie tagrismul, Otravnice invidii nu-mi naște umanismul.	Principii sănătoase-ale țării lui abandonează Și compromite reforme prin atitudini cretine. Dacă mintea-i ca ogorul care se vrea lucrat bine, E necesar să primească sămânța virtuții-n brazdă, Dar depinde ce paraziți poate să accepte o gazdă. Reciprocele creații pot realiza contractul Și deseori concretului i se opune abstractul. Măhnirea unei nații provine dintr-un rătăcit destin, Profunda debusolare produce catastrofic chin. Pentru alții dacă te rogi, în dragostea de semeni urci. Poți să te faci călugăr, dacă mirean nu te descurci. Să păstrăm ceea ce s-a transmis către noi din moși-strămoși. Să aibă ce moșteni ai noștri urmași, fără reproș. Dar, dacă tu ai dori o altă protectivă formă, Când societatea este-ntr-o dezordine enormă, Eroismul presupune curajul luptei de-adânc risc, Prin care istoria te suie în al nemuririi pisc! Deosebite sacrificii îți dă gloria perenă, Dar numai dacă-ți asumi o traiectorie neobsценă! În beneficiul omenirii, ai fi în stare să suportți Profunde chinuri îndurate de cei ce devenit-au morți? Încearcă să-ți închipui pe cei care-au suportat torturi. Ai fi în stare, ca Iisus, în mâini piroanele să-nduri? Ai fi în stare să preferi arderea pe rugul încins, Doar să știi că adevărul în istorie a învins? Ai fi-n stare, ca Socrate, să te predai cu resemnare, Încât călăii tăi să-i lași, râzând de ei, să te omoare? Precum Cicero, de-asemeni, s-accepti decapitarea ta, Doar pentru că un tiran face abuz de puterea sa? Putea-vei, ca Sfinții Părinți, să-ți dai viața ta creștină,	Doar pentru că maleficii părăsesc slava divină? Smulgerea pielii de viu, ca martirii, tu ai îndura? Pe-un scaun înroșit în foc, precum Doja, ai suporta, Precum capii de răscoală, în ’naltul dreptății nume? Tras pe roată s-ajungi, ai prefera curajul, anume, Doar pentru ca să biruie o prea sfântă latură, Când de-atâta lăcomie avarii nu se satură? Ai putea să te-arunci spre-a te-nghiți neantul, Măcar țara s-ajungă să facă în virtute saltul? Să participi la progresul evoluției națiunii, Chiar dacă ești sacrificat de sfințenia neminciunii, Prin suferință, tu ai iubi țara ta de baștină, S-o ajuți să se ridice din vicioasa mlaștină? Vei pierde eroismul, precum parlamentarii de azi, Dacă, urmând exemplul lor, și tu în corupție cazii. Greșești enorm, asemenea aceloră din tribunale, De-ți treci conștiința juridică la părțile anale! Pe când ei strică ale țării fundamente și imagini, Truda veșniciei tale se varsă pe curate pagini, Căci tu imortalizezi ale poeziei tale roade, Distruge, din viermii urâteniei, minciunile neroade. Vrei ca țara să își câștige iar a semetiei țintă, Tu ești leacul, pe când ei infestarea o reprezintă, Tu ești chirurgical ce știe cu precizie a tăia Atunci când operează cu scopul sfânt de-a vindeca. Pe când alții își pun în față interesul personal, Tu îți așezi înaintea interesul național. Deci, iată ce-nseamnă acestea și cum ești interpretat, Și-n comparație cu neghiobii, câte ai de-nfruntat!
--	--	---	--

VASILE DAN MARCHIȘ

STARE

Luna, greu ivindu-se,
victimă recuperată de la tâlhari
sau eliberată pe cautiune.
De parcă la Școala nevăzătorilor
singurul element de studiu facultativ
a rămas lumina...

NINSOAREA DE ACUM

Fenomen amăgitor
ca ritualurile iscate dintr-o inimă rănită,
ca plânsul straniu și simulat al actorilor
care stârnesc hohote de râs spectatorilor...
Virgulă între modestie și trufie
sau între profesionalism și stângăcie..
Surplus fără noimă geografiei
cum ghimpii la trandafiri
și porii urticari și iritanți la urzici...
Experiment fără strategie,
ca zborul pufului de păpădie.
Fulgii cad fără temei, fără rînd,
manifeste sau plagiat mimând,
promovați din orgoliu sau indulgență,
dar trecuți, brusc, în insolvență-
mascaradă
că nu se se pot clădi oameni în toată firea
doar din zăpadă.

BILANȚ PANORAMIC-2

În plan spiritual
Pentru Dumnezeu
există un fenomen nemărginit,
nu Universul,
nici mirarea lumii față de acesta,
ci faptul cum se miră însuși Dumnezeu
de mirarea noastră...

TIMPUL DĂ O LIBERTATE NEMĂRGINITĂ TUTUROR, DAR NU OFERĂ NIMIC ÎN PLUS DACĂ NU INTERVINE ALTCEVA...

Circulă peste tot vorba că „timpul le rezolvă pe toate”. Nimic mai fals. De unul singur, fără o acțiune paralelă, timpul nu rezolvă nimic, deși este împărțit în mod egal pentru toți: 24 de ore pe zi. În toate zilele este la fel, de la facerea lumii și până azi, și așa va fi până la sfârșitul veacurilor. Timpul este ca un râu. Curge, iar dacă nu te apleci spre el, nu ai cum să îți astâmpări setea. Fără alte intervenții, apa râului nu va veni niciodată singură în gura ta. Expresia „nu am timp” nu este în concordanță cu realitatea. Totul se întâmplă în timp: nașterea a ceva, somnul, dansul, călătoriile, petrecerile sau munca de orice fel. Faptul că nu dorești sau nu poți întreprinde o lucrare într-un anumit moment, ci preferi să te odihnești, este altceva. Aceasta înseamnă că ai timp berechet pentru odihnă. Timpul stă la dispoziția tuturor în mod egal, însă devine efectiv doar atunci când completăm curgerea lui cu o acțiune. Cum am scris într-o poezie: „măinile goale dacă nu intră în contact cu ceva / pot face doar semne, fie de încurajare / sau de disperare // Pe lângă toate acestea aripile, / chiar dacă nu intră în contact cu nimic / pot să zboare...” Unde pot să zboare aripile? Doar acolo unde există un anumit spațiu liber. Și chiar și așa, nu pot zbura la nesfârșit fără o destinație, deși au tot timpul la dispoziție. Trebuie să aterizeze undeva. Unde? Timpul nu-ți pune nimic la dispoziție în acest sens. Îți oferă doar libertatea nemăsurată să faci ce poți, ce știi sau ce dorești. Timpul este exact ca un stăpân peste o mare întindere de teren arid. Un teren care ți-a fost dăruit fără taxe și fără ca proprietarul să mai intervină să te întrebe ce vei face cu el: dacă îl vei transforma în teren arabil, vei construi ceva sau îl vei folosi în alte scopuri. Așa este și clauza timpului. Te lasă liber să faci ce vrei, prin forță, inteligență și talent, fie singur, fie cu ajutorul cuiva. Dacă nu poți pătrunde undeva pe linie profesională sau nu ești lăsat de autorități să faci anumite lucruri, nu timpul a hotărât asta. Timpul este egal pentru toți prin libertatea absolută de a face ce dorești în funcție de capacitatea ta fizică, intelectuală și, evident, de talent. Când ești blocat de ceva, nu timpul îți stă împotriva. Timpul nu rezolvă nimic de la sine, fără intervenția noastră.

DACĂ EȘTI SCRIITOR, TREBUIE SĂ-ȚI ÎNSUȘEȘTI PERCEPȚIA UNUI ARTIST: NU EȘTI UN SIMPLU SPECTATOR

Dacă facem o paralelă între un artist muzical și un scriitor, observăm că amândoi ar trebui să adopte o atitudine identică față de lumea din jur. Relația scriitor-cititor oglindește perfect dinamica dintre cântăreț și ascultător sau spectator. Atunci când statutul tău de artist este recunoscut în societate – fie că ai cântat pe scene mari, fie într-un cadru local, restrâns, unde oamenii îți apreciază vocea și stilul interpretativ –, cu siguranță vei căuta să frecventezi cercuri culturale, spectacole sau evenimente. Totuși, nu ar trebui să participi ca un simplu spectator care ocupă un scaun în sală, ci ca un invitat chemat să urce pe scenă. În caz contrar, prezența ta acolo devine discutabilă și poate genera cârcoteli de tipul: „Cum de X nu a fost invitat să cânte măcar o melodie, iar ceilalți au urcat pe scenă?”.

La un eveniment cu program artistic nu mergi decât dacă ești implicat direct. Altfel, imaginea se construiește diferit: prin prieteni dispuși să te invite o dată sau de două ori să cânti chiar și gratuit. Merită să accepți astfel de ocazii, deoarece ele îți oferă vizibilitate, te ajută să devii cunoscut și, în timp, îți vor conferi o cotă valorică aparte, bazată pe talentul și vocea ta. În acest context, acționezi ca un artist, nu ca un simplu privitor. Desigur, poți participa oricând la întâlniri sociale fără conotație artistică, unde nu se pune problema susținerii unui program. Aceeași regulă se aplică și în cazul unui scriitor. După ce ai publicat o carte și pregătești deja volumul următor, trebuie să cauți oportunități de a-ți organiza propriile evenimente literare în care să-ți prezinți creațiile și să socializezi direct cu publicul sau cu simpatizanții tăi. Cu mici excepții, participarea la alte evenimente literare – unde nu îți prezinți propria muncă – este recomandată doar dacă ești invitat oficial să ții o alocuțiune sau să vorbești despre opera altcuiva. În caz contrar, prezența ta poate fi interpretată greșit: „Uite, a venit și acela pe care nu-l bagă nimeni în seamă”. Nu trebuie să te îngrijorezi că, adoptând această conduită, vei participa mai rar la evenimentele cu tradiție. Adesea, la astfel de manifestări, unii nu pot participa din cauza propriei aroganțe decât dacă organizează o masă oficială unde, aidoma mirilor și nașilor la nuntă, se afișează în fața lumii; sunt aproape aceiași oameni care se fac văzuți peste tot.

Este preferabil să crezi tu însuși ocazia, chiar și mai rar, de a concepe întâlniri în cadrul cărora să expui ceva concret, indiferent că inviți mai mulți sau mai puțini oameni.

De asemenea, nu trebuie să îți crezi un obicei din a refuza participarea din orgoliu, acceptând să mergi doar atunci când ești așezat la masa din față sau în prezidiu pentru a vorbi cu orice preț. Trăim în era tehnologiei de vârf. Astăzi ne putem prezenta creațiile prin intermediul diverselor rețele de socializare, unde pot fi citite de mii sau chiar milioane de oameni. Această alternativă este net superioară celei de a merge undeva unde să fii considerat de prisos sau unde să contribui doar la imaginea altcuiva, sub pretextul: „Uite ce mulți oameni s-au adunat la evenimentul organizat de X”.

Așa cum aminteam mai sus, dacă ești artist, mergi la evenimente culturale doar atunci când ești invitat să susții un program artistic, să cânti. Altfel, riști să dai curs speculațiilor legate de absența ta de pe scenă. Dacă îți dorești momente de socializare, există pretutindeni prilejuri de a te întâlni cu cine vrei; nimeni nu îți cere să te izolezi. Însă, în calitate de scriitor, creează-ți singur ocaziile prin care să arăți lumii valoarea muncii tale, fie și de două-trei ori pe an. Nu te mulțumi cu rolul de spectator de umplutură. Pentru socializare pură există întotdeauna alte spații, unde poți comunica liber, fără riscul de a părea un simplu decor destinat să sporească numărul de participanți la succesul altora.

NICOLAE FILIMON (1819-1865)

Laura PANĂ

S-a născut la 6 septembrie 1819, în București. Tata, Mihai Filimon, preot-paroh la Biserica Enei (construită în 1611 și demolată în 1977); mama, Maria.

De la 13 aprilie 1829, Nicolae Filimon a fost cântăreț bisericesc la Biserica Enei; la fel în 1841-1842 și 1846). La 22 octombrie 1830 a murit tatăl său.

Între 1831-1853 a fost corist în trupa condusă de Hanrieta Karl și flautist la teatrul Papanicola. Aceste experiențe l-au ajutat să devină printre primii cronicari muzicali și teatrali, conform celor relatate de Ion Ghica. Acesta i-a făcut un prim portret-descriere, în perioada când Nicolae Filimon era într-o amicitie profesională cu alți doi mari cântăreți bisericești: Anton Pann și Marin Serghiescu-Naționalu: „un copilandru ‘nalt, rumen, sprintenel, cu plete de țârcornic”.

La 1852, era Epitrop al Bisericii Enei; această funcție a îndeplinit-o tot restul vieții. La 4 decembrie a primit slujba de „conțopist” la Departamentul Credinței; acolo a fost promovat ca pitar, începând cu data de 26.02.1856.

La 05.12.1857., a debutat în publicistică la ziarul „Naționalul”, cu foiletoane și cronici muzicale: „Paralelism între fosta direcțiune și cea de astăzi; Teatrul italian, Lucrezia Borgia; Teatru italian: Ernani (de Verdi)”.

În anul 1858, a călătorit în occidentul Europei; a fost o bună inspirație pentru a scrie „Excursiuni în Germania meridională”. La 23.11.1858., a publicat în „Naționalul”, nuvela „Mateo Cipriani”, sub titlul „Mănăstirea domenicianilor, după colina Fiescole”, pe care a inclus-o în volumul „Excursiuni...”.

În ianuarie 1859, a publicat nuvela „O baroneasă de poronceală”, în ziarul „Naționalul”. În perioada ianuarie-martie, în aceeași gazetă, au fost publicate fragmentele „Trei luni în streinătate”, apoi în volumul „Excursiuni...”. La 17.09.1859., a fost numit secretar al Comisiei Documentale. Tot în acel an, a murit mama sa Maria.

În perioada ianuarie-martie 1860, i s-a publicat nuvela „Friederich Staaps” (Atentatul de la Schoënbrunn în contra lui Napoleon), în „Revista Carpaților”. Tot în acea perioadă, aceeași revistă i-a reeditat nuvela „Mateo Cipriani”. În octombrie, „Naționalul” i-a publicat nuvela „Asconio și Eleonora”, iar în decembrie și-a început activitatea de cronicar muzical și dramatic la această revistă cu cronica Teatrul din București. Il Barbiere di Sevilla, melodramă comică cu două acte, poezie...muzica de maestrul Rossini”. Această activitate desfășurată între 1857-1860, i-a folosit să scrie acel capitol documentar din „Ciocoi...”: Muzica și coregrafia în timpul lui Caragea; Teatrul din Țara Românească și Italiana în Algir.

În anul 1861, a ieșit de sub tipar, volumul „Mateo Cipriani, Bergamo și Slujnicarii”. Tot în acel an, în luna aprilie, sub semnătura sa de cronicar muzical și dramatic, i-a apărut în „Independența”, o cronică la „Maddalena”, operetă semiserie într-un act, poezie tradusă din limba franceză de G.Curatolu, muzica originală, A.T. Zisso. În luna noiembrie, a început să scrie

la revista „Țăranul Român”, care era sub conducerea lui Ion Ionescu de la Brad, cu cronica la piesa „Prăpăstiile Bucureștilor-vodevil în 5 acte de Matei Millo”. Tot Matei Millo a scris opera românească „Baba Hârca”, în două acte (pusă pe note/muzică de Alexandru Flechtenmacher); și acesteia, Nicolae Filimon i-a făcut o critică muzicală.

În luna ianuarie 1862, i s-a publicat basmul „Roman Năzdrăvan” în „Țăranul Român”, iar la sfârșitul anului, tot acolo, a apărut „Omul de piatră” și „Omul de flori cu barbă de mătasă, sau povestea lui Făt-Frumos”.

În luna mai, a fost promovat șef al secției bunurilor la Arhivele Statului. Tot în acel an, i se publică în foileton: „Ce naște din pisică, tot șoareci mănâncă”, în „Revista Română”, a lui Alexandru Odobescu. În anul 1863, acest roman apare în volum.

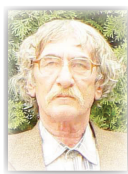
În octombrie 1864, când era Epitrop al Bisericii Enei și își reia activitatea de cronicar dramatic la revista lui Cezar Bolliac, „Buciumul”. În anul 1865, a publicat în „Dâmbovița”, articolul: „Răspuns la critica făcută de P.G.Nițescu revistei noastre muzicale din Monitorul nr.285” (a fost ultimul său articol...).

La 19 martie 1865, s-a stins din viață măcinat de tuberculoză/ftizie. A fost înmormântat în Cimitirul Bellu, unde mormântul său a fost clasificat printre criptele și monumentele memoriale ale personalităților culturale.

Merită să reținem încă un portret-descriere pe care i l-a făcut scriitorul și omul politic Ion Ghica (fragment dintr-o scrisoare a sa): „Acei care l-au cunoscut pierdeau un amic sincer, leal, îndatoritor, totdeauna vesel și voios, totdeauna mulțămît cu puținul ce-l câștiga prin munca și talentul său, caracter independent, nu s-a căciulit niciodată la nimeni; ura și disprețuia lipsa de demnitate și lingușire; modest până a roși când auzea laude pentru scrierile lui, n-a bănuț niciodată că era un scriitor de mare talent. Literatura a pierdut în el pe unul din luceferii săi”.

PERSONALITĂȚI ALE VÂLCII – ING. ARON SIMION COSMA

Felix SIMA

Născut în 23 XII 1938 în satul Măgura, comuna Mihăești, județul Vâlcea, într-o familie numeroasă, cu șase copii, mama fiind din neamul Bobolea.

Școala elementară de 7 ani am absolvit-o în anul 1953, la școala din sat. La fiecare sfârșit de an, îmi amintesc, se dădeau spectacole în sala Căminului cultural din sat. La serbarea de la sfârșitul celor 7 clase am jucat într-o piesă de teatru în care eu eram Chiaburul și alt coleg susținea electrificarea satelor... Eu, Chiaburul, mi-am adus de acasă un burduf de pernă și l-am legat în față, cu sfoară, pentru a fi mai voluminos, pentru a părea mai chiabur... și-i dădeam replica celui alt: „Chestia cu kilowatul/ Mi-a carbonizat ficatul!”

Multă recunoștință pentru profesorul Georgesi Mircea, venit de la Băbeni, care ne-a predat matematica, fizica, chimia și zoologia. Fiind și diriginte, în ultimele zile de clasă până la terminarea școlii, a luat catalogul clasei și a discutat cu fiecare elev ce intenționează fiecare după terminarea școlii. A ajuns la mine, care eram premiantul clasei, și spune: „Cosma învață bine, dă la liceu, primește bursă și apoi merge la chimie industrială”. Și chiar acesta a fost drumul meu în viață...

Mare recunoștință îi port, de asemenea, profesorului Iordan Gheorghe, de limba română, care stătea în gazdă la sora înv. Rusalina Bobolea care plecase la Ceruri, mătușa scriitorului de azi Felix Sima, de la care am învățat scrierea corectă în limba română și analiza gramaticală, lucruri utile în anii de liceu ce au urmat.

În 1953, am intrat la Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din Râmnicu Vâlcea, fără examen de admitere, ci numai pe baza notelor de la Școala de 7 clase, plus „originea socială sănătoasă”, în clasa a VIII-a C, situată a etajul 1, pe colțul clădirii dinspre Calea lui Traian. Și acum, când trec pe sub colțul clasei a VIII-a C, mă apucă nostalgia anilor de liceu. Pe toată durata liceului am beneficiat de bursă, având asigurate masa și casa – în anii aceia săraci, de după război, acest lucru era foarte important. Îmi amintesc că, la începutul clasei a IX-a, în 1954, promisem semibursă, deși aveam note bune, adică numai 15 zile pe lună fiind asigurate masa și internatul, restul de 15 zile să fie asigurate pe cont propriu, de către părinți, lucru ce era imposibil. Am îndrăznit și m-am dus la directorul liceului, prof. C. Gibescu, căruia i-am expus situația mea, care a ascultat și-n final mi-a zis: „Bine, măi băiete” și a rezolvat problema, eu putând continua studiile liceale.

În liceu, am avut dascăli de mare valoare. În afara prof. C. Gibescu de limba și literatura română, care în clasa a X-a mi-a fost și diriginte și m-a numit șeful clasei, evidențiez aici pe prof. Lucian Mănescu de matematică, de la care, pentru a obține note mari, trebuia să fii colaborator la „Gazeta de matematică și fizică”, lucru pe care l-am făcut în ultima clasă de liceu și mi-a folosit foarte mult la concursul de admitere la Politehnică.

De asemenea, neuitați îmi sunt profesorii Ana Dumitrescu de fizică și chimie și prof. Ion Bălan de fizică.

În 1956 am reușit la concursul de admitere la Institutul Politehnic București, Facultatea de Chimie Industrială. La concurs m-am prezentat, așa cum se cerea, cu o călimară cu cerneală și un toc cu peniță, puse într-un ziar. Am fost 8 candidați pe loc, am dat 4 examene orale (limba rusă, fizică, chimie și matematică) și 4 lucrări scrise (fizică, chimie, matematică și limba română). Datorită notelor bune primite la admitere, am primit bursă, pe care am menținut-o toți cei 5 ani de facultate. Bursa asigura lunar casa și masa, plus 15 lei – bani de buzunar.

În facultate am avut șansa de-a învăța de la profesori de mare valoare.

Evidențiez, în primul rând, pe Acad. Prof. Dr. Ing. Costin D. Nenițescu, recunoscut mondial, la cursul de Chimie Organică la care am susținut, în anii II și III, examene,

ambele finalizate cu nota 9. Domnul Profesor Nenițescu era cunoscut în toată Politehnica ca „MAGISTRUL”.

De asemenea, prof. dr. chim. Petre Spacu- fiul marelui chimist Gh. Spacu, la Chimie Anorganică, Profesor Oscar Kreindler la matematică, Prof. dr. ing. Natie Mendelson la tehnologie anorganică și tehnologia sodei, Prof. dr. ing. Mircea Iorga – fiul celebrului Nicolae Iorga, Prof. dr. ing. Nerescu – la Termotehnică, laureat al Premiului de stat pentru contribuția la realizarea turbinelor românești la Centralele electrice, Prof. dr. Emil Bratu la cursul de „Procese și aparate în industria chimică”, decanul facultății.

În cei 5 ani de facultate nu am avut nicio restanță, fiind integralist an de an. Am participat la Concursuri de Chimie Organică și la Cercul de Cercetare Științifică, obținând premii – constând în cărți de specialitate și un costum de haine foarte folositor unui student fără posibilități materiale.

În 1961, după susținerea examenului de stat, am fost repartizat la Uzina de Sodă Govora, pe post de tehnolog la secția calcinată. În iulie 1964, am plecat la Ploiești pentru o scurtă perioadă, timp în care am fost vizitat de două ori de către șeful serviciului personal de la Uzina de Sodă Govora, care mi-a solicitat întoarcerea la USGovora.

În 1966, luna august, intram pe poarta Uzinei de Sodă Govora, pentru reangajare și m-am întâlnit cu ing. Florescu C-tin, pe care-l știam din timpul cât lucraserăm împreună. I-am explicat ce vreau să fac și mi-a spus: „Dute la Combinat!”... despre care eu nu știam nimic. Și așa am ajuns, din 6 august 1966, angajat – cu marca 15 – la Combinatul Chimic Râmnicu Vâlcea, unitate nou înființată, prin Decret prezidențial din mai 1966, la secția Electroliză I, ca șef secție adjunct. Lucrările de construcție au început în luna noiembrie 1966, după ce s-au strâns recoltele de pe teren. În 28 iulie 1968 am pornit această secție, fiind prima pusă în funcțiune din Combinat.

În noiembrie 1971 am fost numit șef de secție la noua instalație – Electroliza III – pe care am pornit-o după trei ani, la 12 oct 1974.

Între 1980 – 1986, am fost inginer principal I la Serviciul tehnic. Între timp, din 1974, cu sediul la Combinatul chimic Râmnicu Vâlcea, se înființase Centrala Industrială de Produse Anorganice (CIPA) care cuprindea Uzinele de sodă Govora și Ocna Mureș, Combinatul chimic Târnăveni, I.C. Turda, Combinatul chimic Giurgiu, Uzina de apă grea Turnu Severin.

În 1984 am fost numit Șef colectiv pentru pornirea Instalației de Electroliză IV – „cu diafragmă”- pornire reușită în 24 iunie 1984.

În 1994 am participat în Iran, alături de specialiștii italieni ai firmei ORONZIO DE NORA la punerea în funcțiune a unei instalații de electroliză construită de aceștia.

Pentru că am lucrat numai în domeniul electrolizei clorurii de sodiu, prietenii îmi ziceau: „Aron, fiul clorului”.

Între 1987 – 1989, am fost director al Uzinei clorosodice, cea mai grea uzină din Combinat, cu trei instalații de electroliză.

Între 1990 – 1998 – inginer principal I la Serviciul tehnic Oltchim.

1998 – pensionat la limită de vârstă.
Din 27 X 1968 – căsătorit cu Niculina Preoteasa, tot ing. chimist. Avem, împreună, doi băieți, Bogdan și Radu, născuți în 1969 și, respectiv, 1976, de la care avem doi nepoți: o fetiță de 8 ani și un băiețel de 7 ani.

Ing. chimist Niculina Cosma, despre ing. chimist Aron Cosma

La OLTCHIM, Aron s-a impus ca un specialist foarte bun în electroliza clorurii de sodiu, temeinic pregătit, fiind dedicat meseriei și recunoscut între specialiștii țării și nu numai. Toate pornirile din revizie sau din opiriri accidentale

au fost făcute sub stricta coordonare a sa. O singură pornire a fost ratată, încercată de alți ingineri, pentru că Aron era plecat din localitate. A venit urgent și a pornit secția.

Au fost prea multe nopți petrecute la intervenții, lipsind de acasă și 48 de ore!

A fost apreciat de specialiștii de la ORONZIO „De Nora” – firma italiană care a furnizat tehnologia și echipamentele pentru toate Electrolizele- și de alți specialiști în domeniu.

Prezint aici trei întâmplări:

1. În anul 1978, Aron era internat în spital și în aceeași perioadă a venit o delegație de specialiști de la De Nora pentru evaluarea funcționării Electrolizei III. Profesoara Sanda Măcăeți, translatorela Oltchim, mi-a povestit că, atuncând li s-a spus că ing. Cosma este bolnav, internat în spital, italienii au refuzat să vorbească cu altcineva dintre specialiștii prezenți și s-au întors în Italia. Discuția, pe scurt, a fost:

„- Dove e ingegnere Cosma?”

- E malato, e in ospedale”. Șeful delegației, ing. Domenglini, ar fi dat un răspuns care nu poate fi reproduș aici și a decis întoarcerea imediată a delegației, în Italia.

2. A venit o delegație de specialiști nemți la Electroliză IV, care a discutat cu inginerii de acolo. Pentru concluzii, la Serviciul Protocol, l-au chemat și pe Aron care, în acea perioadă, lucra ca inginer principal I la Serviciul Tehnic. La final, șeful delegației germane l-a întrebat pe Aron: „Până acum, unde ați fost?”

3. La Giurgiu s-a construit un Combinat Chimic care avea și Electroliză și făcea parte din Centrala pt. Produse Anorganice Rm. Vâlcea.

Aron a fost trimis la Combinatul de la Giurgiu pentru a supraveghea o pornire din revizie unde, conducerea Combinatului voia să pornească mai repede, fără a ajunge în parametri proiectați. El a refuzat categoric să gireze această încălcare de tehnologie. Directorul Combinatului l-a contactat pe directorul de la Intrepr. Chimică Turda – veche beneficiară a unei instalații de Electroliză și i-a spus că, un inginer de la Vâlcea, unul Cosma, a refuzat să pornească instalația fără toți parametrii necesari. Turdeanul, care-l cunoștea pe Aron din colaborări mai vechi, i-a răspuns că, dacă ing. Cosma a spus că NU APROBĂ pornirea – trebuie neapărat să intre în parametrii impuși, omul știind foarte bine ce spune!

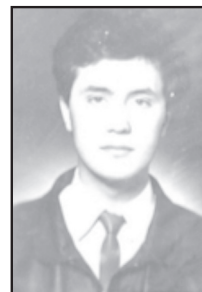
Bogdan Cosma. Născut 1969, Râmnicu Vâlcea.

A urmat Liceul „Nicolae Bălcescu” din Râmnicu Vâlcea, profilul matematică-fizică, fiind de 10 ori olimpic în fazele finale de matematică.

Este absolvent al Universității Politehnica București, promoția 1994, Facultatea de Electronică și Telecomunicații. Apoi a făcut un masterat în telecomunicații și transfer de tehnologie la L'École normale supérieure, Télécom Bretagne (anciennement École nationale supérieure des télécommunications de Bretagne) 1994-1995.

A lucrat o perioadă în București, în telecomunicații. A emigrat în Canada – Toronto și a reușit să se integreze profesional în domeniul IT. După trei ani, și-a cunoscut actuala soție, pe care a convins-o să emigreze în Canada. Isabela este din Călărași, absolventă a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, Facultatea de Medicină Generală. S-a specializat în medicina internă, cu competențe de ecografie în centrele universitare din București și Constanța.

Pe meleagurile canadiene, Bogdan și Isabela și-au dăruit o fetiță, Ana Elisabeth, a fost botezată și Ștefana în ziua de Sf. Ștefan. Cu toții sunt cetățeni români și canadieni.

Radu Cosma. Născut 1976, la Râmnicu Vâlcea este mezinul familiei și a urmat Seminarul Teologic din Râmnicu Vâlcea, promoția 1996. Este absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității București, promoția 2000. Atât în Seminar, cât și în facultate, s-a remarcat ca un tânăr foarte bine pregătit și dedicat studiului. Radu lucrează la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni din anul 2002. Departamentul elaborează și aplică politicile în domeniul relațiilor cu românii din afara hotarelor țării. Pentru meritele sale în cultivarea relațiilor cu românii din Republica Moldova, Radu a fost decorat cu „Crucea Mitropoliei Basarabiei” pentru mirenii (2011-2015).

Soția sa, Florentina, a absolvit Academia de Studii Economice în anul 1999. Au un băiețel, Andrei-Aron, care este foarte isteț și jucăuș.

INTERVIU CU DOMNUL AMBASADOR CULTURAL GEORGE CĂLIN, REALIZAT DE ION NĂLBITORU

Ion Nălbitoru: *Distinse domnule ambasador cultural George Călin, vă rog să ne dați câteva informații despre locul de baștină, despre copilărie, studii...*

George Călin: Toată lumea mă-ntreabă cine ești tu, George Călin!? Simplu. Un copil plin de vise..., venit pe lume în arșița Bărăganului, pe malul brațului Borcea, la Fetești. Am trecut cu brio prin sistemul de învățământ comunist, în așa fel încât am absolvit și Academia de Studii Social Politice „Ștefan Gheorghiu”, București, Facultatea de Ziaristică.

M-am născut într-o familie de buni creștini și cel mai frumos moment din viața unei familii este atunci când se naște un copil. Venirea pe lume a unui nou suflet este cea mai mare minune, fiind un lucru sfânt, motiv de mare bucurie atât în familia micuțului, pentru părinții și rudele sale, cât și în Cer, unde Îngerii și sfinții se bucură și ei și se roagă pentru sănătatea și mântuirea pruncului. Am învățat de la mama mea să nu mă despart, niciodată, de Dumnezeu...

Ion Nălbitoru: *Dacă ar fi să vă autocaracterizați, vă vedeți un om doar dornic de cunoaștere, un „atlet” prins în permanență în maratonul vieții culturale, sau pătrundeți adesea și-n interiorul sufletului dv., cu vibrațiile sale? Metaforic vorbind, ați simțit nevoia evadării într-o lume transcendentă, a spiritului, a comuniunii cu divinitatea pentru un nou început, un nou răsărit al speranțelor?*

George Călin: Sunt un om ca toți ceilalți, cu vise, cu regrete, sunt un om imperfect care visează la o lume perfectă, sunt un visător mistuindu-mă, în ploi de frunze pătate cu stropi de fericire, întinzând tomanic Curcubeu pe Cerul sufletului... Mereu voi fi contra curentului, mă caracterizează verbul „a ști”, total diferit de verbul „a cunoaște”, mă fascinează tot ce este nou, sunt nonconformist și nu în ultimul rând prietenia ce o dăruiesc celor de lângă mine, prietenia care este mai presus de iubire! Sunt strigătul neputinței pe care îl auzi când tac, sunt acordul de suflet când mă privești, sunt parfum de amintire... Sunt în căutarea timpului pierdut, cu speranța în viitor, încătușat discret de izbăvitoare chemare a Dragostei, din liniștea șoptitoare a depărtărilor în care mă pierd în imensitatea albă a mărgăritarelor de lacrimi... Sunt pe contrasens și caut sensuri...

Nu mi-am pierdut bucuria de a râde, de a iubi, de a trăi. Iubesc lumina și căldura soarelui, primăvara, crinii, marea, călătoriile, cărțile, filmele și muzica de dragoste. Ochiul meu are un câmp redus; el vede totdeauna din afară. Dar lumea fiind interioară inimii, introspecția este singurul proces de cunoaștere. Mi-e sufletul bucată de hârtie, din care timpul rupe fâșii mereu, scriindu-mi pe fiecare în parte câte un pas din Cartea Vieții. Pe o pagină de viață, mă ascund de lumea ce nu știe de ce curg azi lacrimi de fericire din versul meu legănat de vise în liniștea nopții. Eu, nu sunt lacrima..., sunt ochiul prin care se revarsă durerile știute și neștiute a moșilor și strămoșilor mei, care au înălțat o țară pe o gură de Rai... Privesc ades spre Cer și mă gândesc la povestea vieții mele, plutind prin al Lumii ocol. Pe bolta sufletului meu norii plâng lacrimi de fericire. Fiecare stea poartă în sufletul ei o poveste. În drumul spre ele, un Înger cu suflet de Om, mi-a așternut covor de vise curate. A avut puterea să topească neaua din sufletul meu obosit și să facă din viața mea un nou Răsărit. Luminându-mi Calea spre Mântuire, această „cărare”, unde am învățat să mă rog și să trăiesc... S-a furisat pe poarta inimii mele un vis, iar el l-a transformat în realitate, arătându-mi că fiecare Om este în sine o Lume, un vis în care zace o istorie a Lumii. Mi-a încolțit în suflet Speranța, ca o sămânță, iar visele mele au devenit realitate, în culori de curcubeu. În fiecare dimineață, aprinde, cu Soare, lumânările speranțelor din sufletul meu, domolind durerile Amurgului care mă liniștește pentru încă o noapte... Mi-am împletit visele cu izvoarele nopților iar flacăra inimii mi-a devenit felinar către un nou drum, drumul spre școală. Cu sufletul însetat m-am așezat cuminte, în banca mea, printre sufletele atât de tinere. Am prins clipa în pumni și am transformat-o în fluturi colorați.

Sufletul meu plutea și era la fel de tânăr ca al colegilor mei. Parcă și timpul se opri în loc, respirând alături de noi amintiri. Între ele se aflau înscrise rosturile lumii, rosturile Vieții și Morții. Sufletului meu îi place să zâmbească și oricât de puternică ar fi furtuna afară, el zboară mereu pe aripile zâmbetului.... Zâmbește, nu este nevoie de un motiv concret pentru a zâmbi, chiar și în zilele stresante sau posomorâte poți să-ți ridici moralul printr-un singur zâmbet, unul singur, atât... Să râzi atât de tare încât până

și durerea să zâmbească la tine! Să lupți atât de mult încât până și soarta să accepte înfrângerile tale! Să te bucuri de fiecare moment chiar și atunci când lacrimile îți împung ochii să le dai drumul din colivia sufletului tău însingurat!

Cele mai minunate lucruri din lume ni se întâmplă atunci când existând, intrăm în altă clipă, pășind inocenți pe un covor înseninat cu frunze veștede.

Mi-am auzit gândurile, mi-am auzit bătăile inimii și fâlfâitul de aripi al sufletului și am înțeles cine sunt... Mâna timpului îmi dăruiește mângâieri și reazăm pentru orice durere. Ador fiecare trăire, căci superbă e clipa unui zâmbet și lacrima de fericire ce pare că vrea să-mi atingă obrazul. Acest drum are o inimă încărcată cu buchete de flori multicolore, mute de durerea clipei trecute! Dacă iei o floare în mână și te uiți cu adevărat la ea, devine lumea ta pentru moment, fascinându-te.

Consider că am un suflet frumos, frumusețea sufletului este o calitate pe care nu toți știu să o aprecieze, majoritatea se opresc la aparențe...

Ion Nălbitoru: *Foarte interesant ceea ce afirmați! Descopăr în Domnia voastră nu numai pe poetul George Călin ci și un filozof și chiar un bun psiholog! Și totuși, viața „omului”, indiferent de treptele valorice pe care se află, nu este chiar atât de roz. Oare o personalitate are forța să accepte orice i s-ar putea întâmpla în timpul vieții?*

George Călin: Într-o bună zi voi deveni: fericirea celui ce mă iubește pentru ceea ce sunt, regretul celui ce m-a rănit și tristețea din ochii celui ce nu m-a prețuit, atunci când m-a avut aproape. Nu sunt puternic, dar găsesc mereu forța să mă ridic atunci, când pic la pământ și nu m-am uitat la nimeni de „sus”, decât atunci când a trebuit să-i întind mâna și să-l ajut să se ridice de unde a căzut.... Nu am un chip frumos, dar am un suflet bun, iar asta mă face să fiu frumos. Nu am un trup perfect, dar am o inimă care oferă întotdeauna iubire celor din jur, iar asta contează cel mai mult pentru toți cei care mă cunosc. Înainte de a judeca viața mea sau caracterul meu pune-te în locul meu, parcurge calea pe care am mers eu. Vor-ba poetului „Nu sunt ce par a fi - Nu sunt Nimic din ce-aș fi vrut să fiu! Dar fiindcă m-am născut fără să știu, sau prea curând, sau poate prea târziu..., m-am resemnat, ca orice bun creștin, și n-am rămas decât ceea ce sunt!” E foarte important să accepți ceea ce ți se întâmplă, să nu te împotrivești. E foarte important să cauți să înveți din tot ce ți se întâmplă, pentru că, dacă reușești să faci asta, ai să devii o persoană completă și lumea are nevoie de astfel de persoane care, din păcate, sunt pe cale de dispariție...

Viața este o curgere, oamenii au impresia, că ei înșiși reprezintă ceva static. Numai obiectele sunt statice, numai moartea este încremenită, viața este o continuă schimbare. Cu cât există mai multă schimbare, cu atât viața este mai abundentă, mai plină de inefabil. Viața abundentă aduce cu sine extraordinare schimbări, clipă de clipă. Singura ființă care nu te lasă să cazi, care te ridică de jos când ai nevoie de sprijin, ești tu însuși, restul este o poveste ca o șoaptă rostită în tăcerile Eternității... Un bărbat puternic are curajul de a deschide o ușă interzisă, ca și cum ar deschide ușa unui Curcubeu aruncat peste Lume, vara la ceasul amiezii... Sufletul este incolor, inodor, insipid! Noi îl colorăm așa cum ne-ar place el să fie, îi dăm aromele și gusturile care, de fapt, ni le dorim. Realitatea emotivă este doar în imaginația noastră. Percepția noastră ajustează și mai ales perturbă realitatea creată de altcineva!

Ferice de cei ce pot afecta, fără a perturba, sufletul altuia! Acela știe să iubească cu adevărat!

Ion Nălbitoru: *Iubirea, dragostea față de semenul tău, comunicarea, contribuie decisiv la relația dintre oameni?*

George Călin: Când poți să iubești un om, înseamnă că poți să tai cerul în două, cu sufletul tău, că poți să cobori cu acel om împreună în infernul lui și al tău. Încrederea că celălalt nu te va ucide nu are cum să fie cu jumătate de măsură. Ori îl lași să trăiască, în tine, cu totul, ori îl oprești la ușa sufletului și te dezminți. Iubirea, nu înseamnă să-i ceri unui om să se schimbe, ci el singur ar trebui să se schimbe, pentru tine, într-un mod sincer... Orice tip de relație începe și continuă prin dialog. Orice drum lung, începe cu primul pas! De ce până și dragostea presupune efort? Doar știm de când lumea cât de naturală este iubirea și cum toți avem

dreptul de nestrămutat să fim iubiți pentru ceea ce suntem.

Omul care merge ignorând sufletul este asemeni unui orb care merge prin întuneric purtând o torță stinsă, simțindu-și doar dorul ce-i curge prin vene, fiecare bătaie de inimă, fiecare fărâma de Speranță, de care se agață cu ghearele Trecutului...

În urcușul meu, spre stele, toți mă definesc ca pe un cerc într-o lume de pătrate... Pe nisipul fierbinte al inimii mele simt gândurile ca o bătaie de inimă, ce ține aprinsă candela lubirii, dăltuită din ceruri de piatră. Pe covorul de frunze, nevăzut, al sufletului meu, destinul imaginează cântece ale iubirii, muzică dulce, fără de sfârșit, numită... VIAȚĂ.

Ion Nălbitoru: *Sunteți un visător, un poet, un filozof și chiar un bun psiholog al propriului suflet. Și totuși, cine este George Călin cel adevărat? Cum sunteți perceput din exterior, de exemplu, de cineva foarte apropiat?*

George Călin: Cine este George Călin? O definiție mai clară, a fost scrisă de fiica mea Anca Elena într-o carte a ei: „Un suflet nu se prinde, întâmplător, în pânza de păianjen a destinului. Viața, alături de tatăl meu, poetul George Călin, m-a învățat să mă plec în fața ei și să mulțumesc din suflet pentru tot ceea ce am avut, am pierdut și am regăsit în acel loc al copilăriei mele. Tatăl meu m-a învățat că putem să dezlegăm sensurile vieții, atunci când iubim și suntem iubiți, când iubirea ne aparține doar nouă și vieții... și oamenilor, care, ca și noi, au învățat să trăiască iubind... Sunt lucruri pe care, dacă nu le-ai făcut și nu le-ai învățat la timp, s-ar putea să nu le mai poți învăța niciodată. Nu e târziu însă, atâta vreme cât inima îți bate în piept. Acum, ajunsă la maturitate, am aruncat păpușile și oglinzile copilăriei și am ales să mă uit în ochii tatălui meu, atât timp cât mai există lângă mine... Simt că aici, în acest „acasă veșnic”, alături de tatăl meu, atât cât îmi permite timpul, devin mai frumoasă pentru că știu că îl pot face fericit.

Îți mulțumesc, tată, că ai existat și că exiști, în continuare, în toate clipele vieții mele, gata să mă ridici oricând, dacă am să cad, dar sunt convinsă că atât timp cât te voi avea alături nu am să fac acest lucru! Îți mulțumesc!!!

Vă îndemn, dragii mei cititori, să vă uitați în ochii părinților voștri, căci acolo vă veți găsi așa cum sunteți cu adevărat!!!”

Ion Nălbitoru: *Când v-ați descoperit talentul de scriitor? Ce genuri literare practicați?*

George Călin: „Talentul” acesta al jocului cu Măria Sa Cuvântul, nu l-am descoperit eu, ci a fost descoperit de un prieten al familiei mele academicianul N.N. Constantinescu. Dânsul a fost cel care a găsit pe biroul tatălui meu un caiet cu versuri scrise de mine prin anii 70... Tot el a fost cel care impresionat, poate, de acele versuri mi-a recomandat și a făcut în așa fel încât să fiu prezent la Colocviul Național de Poezie de la Costești-Argeș, în anul 1978. Acolo am avut bucuria de a cunoaște unul dintre titanii literaturii române – Nichita Stănescu. El, Poetul Nichita Stănescu este cel care mi-a acordat încredere și satisfacție, atunci, în 1978, când l-am cunoscut la Colocviul Național de Poezie de la Costești-Argeș, și când am primit din mâinile lui Premiul Național de Poezie... și i-am citit doar două dintre poemele scrise, poeme pe care le voi cita acum, special pentru cititorii Domniei Voastre:

dacă...

Dacă n-ai fi departe, foarte departe,
Te-aș privi cum dormi;
Te-aș însoți fără mahnire
Până la capătul somnului tău
Strigând către lume:
Ea nu-mi mai aparține!
Luați-i trupul, vi-l las;
Somnul adânc o protejează...
Ea nu-mi mai aparține!
Luați-i trupul, vi-l las!

Voi nu veți vedea și auzi nimic,
Dar în ceasul în care tăcerea se așterne
Peste ochii ei, peste vocea ei,
Eu voi rămâne cu o femeie
Pe care voi n-ați cunoscut-o...
Eu îi voi vorbi chipului ei viu de ieri...
Ea nu-mi mai aparține!
Luați-i trupul, vi-l las;

Somnul adânc o protejează
Ea nu-mi mai aparține
Luați-i trupul vi-l las!
Înainte ca voi să o luați,
Lăsați-mă să desprind de la gâtul ei
Colierul cu amintiri și să-l rup-
Amintirile își vor lua zborul din colivia lor,
Iar eu le voi înscrie pe cer
Până la cea din urmă.
Ea nu-mi mai aparține!
Luați-i trupul, vi-l las,
Somnul adânc o protejează...

Când voi o veți supraveghea,
Ca și cum ați vrea să descifrați
Un mesaj care nu vă este adresat,
Eu mă voi ocupa de viața ei.
Ea nu-mi mai aparține!
Luați-i trupul, vi-l las,
Somnul adânc o protejează...

și cel de-al doilea poem:

căutare

Vreau să regăsesc femeia de altădată
Pe care ea o căuta în albume, în rame,
De-a lungul pereților ce o țineau prizonieră...

Nu vreau să o înfrumusețez;
Nu vreau să o împodobesc cu frunze,
Nu vreau să o las să se împrăfuiască
Între scrisorile mele de dragoste;
Vreau doar să-i strig iubirea mea,
Prin neantul ce se așterne între noi...
Să-i șoptesc, în taină, că e liberă,
Că poate să rămână, că poate să plece,
Dar să-mi lase dragostea ei drept moștenire.

Vreau să regăsesc femeia de altădată,
Să refac drumul ei pietruit în inima mea-
Pietre albe, pietre negre., în voia anilor...

Ehe,eramunliceanplindevise,cudorințeșiidealurimari...
O parte dintre ele, recunosc, le-am realizat, iar cealaltă parte este în curs de realizare dar, numai cu ajutorul lui Dumnezeu...

Alături de academicianul N.N. Constantinescu există mult mai multe persoane sau personalități care au „trudit” la facerea mea literară și artistică... pentru ei trăiesc între ieri și azi, trăiesc fiecare zi ca pe o nouă și perpetuă naștere. Am sufletul curat ca al unui copil și cred, cred în Dumnezeu cu sufletul și ochiul inimii mele care-L percepe alături de mine! Am sufletul plin de binecuvântări sfinte, dar și de interminabile litanii! Am sufletul plin de chipurile prietenilor mei care sunt sau care nu mai sunt pe această lume fiind înjugați, prea din timp, într-un cosmos închis...

Ion Nălbitoru: După părerea mea Artele se leagă între ele, au ceva comun. Poetul nu este doar un simplu versificator, ci un adevărat arhitect al „cuvintelor”! Adevărații poeți reușesc, ca să mă exprim metaforic, să creeze adevărate „simfonii”. Măria Sa, Muza, oare îl poartă pe poet ca pe acordurile unui vals în creația sa, în care, oare, se regăsește?

George Călin: Timpul nostru, al făuritorilor de frumos., al „cioplitorilor” în piatra Cuvântului., Cântec și Culoare este măsurat în secunde..., vise..., speranțe..., emoții..., lacrimi..., bucurii..., iubire... Suntem fluturi așezați să se odihnească, prinși în dansul mângâierii, plângând de fericire, plutind în pași ușori pe valsul Vieții... Suntem stele, luminând tainic sufletele semenilor, în nopțile senine schițate în licăririle copacilor fără de frunze, în Simfonia Iubirii, din noi, prin care însingurați ne rățacim haotic, printre mângâietoarele lacrimi ale necruțătorului Timp...

Suntem lacrimi de cristal, vibrând de iubire la orice atingere, la orice abur emanat de florile grădinilor din sufletele noastre... Suntem oglinzi, în care dacă vei ști să privești, vei vedea fecioare nenuntite împletind frânturi de umbre îndoliate, risipite în tăcerea dintre ieri și azi... Suntem flăcări ce se ascund în ochii tuturor atunci când zâmbim, flăcări ce plâng răsărituri, prinse într-un sărut uitat pe un colț de nor... Suntem însingurații lumii, aflați în căutarea sufletului pereche, un Cuvânt care stă pe buzele tuturor, așteptând să fie rostit, răscolind luciul apei, retrăgându-se să vindece durerea acestei Lumi. Ne găsim voioși împlinirea prin Dumnezeu și ne punem sufletul în trăirile și răscolirile zilnice, cutreierând cărările Infinitului acoperite de pulberi de stele... Suntem oarecum însăși Viața, un soi bizar de Miracol și Credință... Zâmbim și facem lumea să zâmbească! Încercăm o viață întreagă să-i facem pe cei nepăsători să

descopere cine suntem cu adevărat, să ne descopere sufletele, nouă celor care refuzăm înfrângerea chiar și atunci când toată lumea se prăbușește în jurul nostru... Suntem puternici când ne împărțim sufletul, când nu ne străduim să ne ascundem slăbiciunile, ci încercăm să le depășim, vrăjiți de Lumină..., între uitare, amăgiri și păcate, pierduți în zăpezile mileniului ce va veni... Suntem poteci pustii ascunzând, în nopte, povara pașilor, numărând clipele în Lumina palidă a amurgului, plâsmuit din bucățile unui Cer promis... Suntem fascinată respirație de floare albastră, uitată în corola unui Curcubeu rănit, căutând drumuri pierdute printre aștri care ne poartă visele spre colțurile unui Rai împovărat cu Credință, Nădejde și Dragoste... Nutrim valuri care se sparg de țărmul oceanului, picături de pleoape friguroase, frunze împrăștiate după furtună, topindu-ne încet, încet în zăpezi pe la poluri de suflete, dezgolate de zbor, în lumina zorilor ucigii pe crengile Timpului... Respirând fericire în Lumina Lunii, fluierăm ecouri de iubire..., rămânem, sculptori, scriitori, muzicieni, pictori, în ochii celor care ne iubesc sau urăsc..., în ochii celor care uită că sunt oameni..., în ochii celor care se pierd, în ei, și..., nu se regăsesc niciodată... Dar eu mă regăsesc în cărțile mele de poezie, proză, monografii, critică literară etc...

Ion Nălbitoru: Enumerați câteva din operele dv.

George Călin: Sunt prea multe de enumerat, peste 60 de volume..., dar sunt câteva care au fost apreciate de diverse personalități literare și mi-au rămas în suflet. Le-aș enumera în ordinea cronologică a trecerii lor prin timp: 1999 – volumul de versuri – „LITANII”, Editura Fundației „România 2000”, București; 2005 – volumul de poezie – „SINGURĂTATEA UMBREI”, Editura Apollon, București; 2006- volumul de versuri „ÎN GRĂDINA GHETSEMANI”, Editura Apollon, București; 2007 - volumul proză „CUVÂNTĂRILE TOVARĂȘULUI COTOI”, Editura Apollon, București; 2008- romanul - „CLOPOTUL”, Editura Anca, Urziceni; 2009 – volumul de eseuri - „POETUL DE GARDĂ”, Editura Anca, Urziceni; 2011 romanul- „CLOPOTUL” – ediția a II – a, Editura Anca, Urziceni; volumul de versuri - „UMBRA LUI IUDA”, Editura Biodova, Chișinău – Rep. Moldova; monografia – „ZIDITORUL CATEDRALELOR DIN CER”, Editura Anca, Urziceni; 2013 - volumul de versuri „BUNĂ DIMINEAȚA, FEMEIE!”, Editura Destine, București; volumul de proză scurtă „JURNALUL CĂUTĂTORULUI DE VISE”, Editura Rawex Coms, București; 2014- volum versuri „BLESTEMAT CU IUBIRE”, Editura Antim Ivireanul, Rm. Vâlcea; 2015 – volumul de versuri - „URLETUL DRAGOSTEI”, Editura Antim Ivireanul, Rm. Vâlcea; volumul de versuri- „ZAPISUL IUBIRII”, Editura Antim Ivireanul, Rm. Vâlcea; 2016 - volumul de versuri - „LACRIMI PE FLOARE DE LOTUS”, Editura Betta, București; 2018 – volumul de versuri “POEMELE PRIETENIEI”, Editura Ro.cart, București; 2020 – volumul de critică literară - „INTERPRETAREA TIMPULUI”, vol I și II, Editura Ro.cart, București; volumul de versuri - „neMurirea Cuvintelor”, Editura Ro.cart, București; volumul de versuri- „golul de nichita”, Editura Ro.cart, București; 2021 – volumul de proză scurtă „UMBRELE EVEI”, Ed. Ro.cart. București; 2022 – volumul de poeme creștine „DINCOLO DE CRUCE”, Ed. Ro.cart. București; volumul de versuri „MIGRAȚIA ÎNGERILOR”, Ed. Ro.cart. București; 2024 - volumul de versuri „EA.., NUMAI EA...”, Ed. Orfeu, București; volumul de versuri „AM ZIS. POEMUL SFĂRȘITULUI”, Ed.Orfeu; 2026- volumul de versuri „CONDAMNAT LA IUBIRE”, Editura Orfeu, București și o lucrare științifică „PSIHOLOGIA MARTORULUI MINOR- regulile standard ale O.N.U. pentru administrarea justiției juvenile”, Ed. Carpathia, București, 2016.

„Masa de lucru” a scriitorului din mine este plină de alte proiecte (poezie, roman, critică literară), unele aproape de finalizare, altele în prima fază a lucrului, așa cum spuneam mai sus cu Măria Sa Cuvântul...

Ion Nălbitoru: În ce împrejurări ați fost propus și ați ajuns diplomat, Ambasador al României la Convenția ONU de la Geneva?

George Călin: După moartea regretatului tenor Ludovic Spiess, care era președintele Comitetului Național Român pentru Drepturile Copiilor – Convenția ONU, am preluat funcția Domniei Sale și am activat vreme de câțiva ani în această postură. După organizarea a sute și sute de evenimente culturale la nivel național și internațional, unde întotdeauna invitam membrii Convenției-ONU de la Geneva pentru Europa de Est, am fost cerut de Convenție, în funcția de ambasador cultural, pentru a reprezenta România la acest for internațional. Am activat vreme de 4 mandate a câte 4 ani, fiind conștient că România trebuie să considere educația și cultura elemente de importanță strategică ale dezvoltării sociale și comunitare, factori esențiali atât ai dezvoltării individuale, cât și ai consolidării sociale – prin dialog și coparticipare activă, prin implicarea directă a tuturor indivizilor care sunt plătiți de stat...

Ion Nălbitoru: După părerea Domniei voastre, ce reprezintă cultura unei națiuni, care este rolul său esențial în societate și mai ales în formarea generațiilor de mâine?

George Călin: În forul meu interior consider că actul cultural contribuie la structurarea societății și a personalității umane; ea trebuie privită ca mod de viață al individului și al societăților – element prin care acestea se diferențiază și, în egală măsură, un canal de comunicare și un liant social de primă necesitate în formarea tinerelor generații. Cultura reprezintă expresia identității și miza diversității, valori comunitare esențiale care trebuie asumate și susținute prin demersuri și programe pro-active. Educația prin cultură și pentru cultură se află în centrul preocupărilor societății românești actuale. Cunoștințele culturale sunt esențiale pentru dezvoltarea personală a copiilor, adolescenților și adulților tineri și, din acest motiv, ea trebuie percepută ca fiind o parte importantă a dezvoltării generale a fiecărui tânăr și trebuie privită ca unul dintre aspectele esențiale ale educației acestora. Accesul și participarea la actul de cultură și educație constituie drepturi fundamentale, recunoscute ca atare prin toate Constituțiile statelor lumii, privind organizarea și funcționarea entităților culturale, într-un climat propice dezvoltării armonioase a copiilor și însușirii lor de cunoștințe și comportamente benefice bunului mers al acelor entități, în deplină libertate, pace și democrație. Cred că mi-am făcut datoria cu cinste față de țara mea și de poporul meu. Am reprezentat, în lume, tot ceea ce am fost învățat, în copilărie, că este sfânt pentru România: tradiții, obiceiuri, iubirea față de pământul strămoșilor noștri și față de viitorul acestei țări...

Ion Nălbitoru: Presupun că această funcție atrage după sine și sacrificii personale. Cu toate acestea continuați să promovați dialogul intercultural și imaginea României la nivel mondial. A fost și este o funcție care implică foarte multă responsabilitate?

George Călin: Da, aveți perfectă dreptate, am avut o funcție care implica multă responsabilitate, dar când faci totul cu dragoste și pasiune nici nu simți „greutatea” acestor sacrificii personale. Am făcut și continui să fac totul având credință, în Dumnezeu, pentru că numai prin El, avem dreptul să dobândim fericirea și dreptul să înlăturăm suferința. Un om fără credință, nu vede, nu poate înțelege și nu poate primi lucrurile spirituale în inima lui, pentru că pentru el sunt o nebulie. Credința nu vine dinlăuntrul omului, ci este din harul lui Dumnezeu, tocmai ca să nu se laude nimeni. De la mării inițiați am reținut că, în viață, trebuie să îți arăți înțelepciunea și „Să cauți cu inima curată, să ceri cu prudență și discernământ, și să bați, la poarta lui Dumnezeu, cu încredere și perseverență, iată cheia Cunoașterii ce aparține înțeleptului.” Noi, oamenii, suntem doar umbre rătăcite pe pământ, prinse între visele împlinite sau neîmplinite, vise care ne-au înveșnicit în uitare... Suntem culorile unui curcubeu viu ivit și dispărut într-o singură clipă sub sărutul mort al dimineților... Suntem cioburi de Lumină dăruită celor ce pipăie întunericul... Suntem pierduți și regăsiți într-un carusel al sorții, într-o umbră ce se zbate continuu să-și găsească trupul... Crude și lacome trupurile noastre trec din nopte în zi, bănuite de vise, prinse în ghearele timpului care ne împovărează haotic cu viață, crucificându-ne cu ninsori fără de sfârșit..., azi..., mâine..., întotdeauna... Alergăm zilnic, fără de țință, uitând că viața trebuie trăită, nu chinuită... Suntem prea însingurați în noi, prea înveșniciți în singurătate și nu acceptăm așa ușor ca cineva să ne tulbure existența cu prezența lui, cu toate că ne este atât de necesară uneori sau mai întotdeauna... Suntem plini de regrete târzii, dar viața ca și cărările parcului își continuă drumul neluându-ne în seamă, nici anotimpurile care ne macină an de an... Funcția aceasta deținută vremelnic nu am considerat că a fost o „greutate”, ci mai degrabă o bucurie că pot face ceea ce-mi este drag și sfânt... Nu știu dacă mă pot considera un reprezentant al României care nu și-a făcut pot deplin datoria față de țara sa, dar am peste 200 de studii și articole publicate în volume colective; 223 de studii și articole publicate în reviste de specialitate; peste 200 recenzii la diverse volume literare și științifice; aproape 300 de articole și consemnări în limba română. Am participat la peste 350 simpozioane, întruniri științifice și conferințe naționale și internaționale; am organizat și coordonat 331 simpozioane, festivaluri, congrese și conferințe naționale și internaționale; am primit peste 500 de „Diplome de excelență” de la diverse societăți și asociații culturale din țară și străinătate; am primit opt „Acte de recunoștință” de la diverse societăți și asociații culturale din țară și străinătate; am participat la peste 200 de emisiuni de televiziune. Am făcut totul din iubire și dragoste pentru acest popor și nu am considerat că a fost o funcție care a implicat multă responsabilitate... (Continuare în nr. viitor)

MIOARA OHÎ

Ceea ce devin

În mine se desvărează
și se adapă nechezând
albii mei cai
luând nopțile la rând
ceea ce devin și ceea ce sunt
se devorează reciproc
două flăcări alergând
să-mi oprească umbra-n loc
eu mie-mi sunt cărare
ce nu știe să-ntoarcă-n cale
stau la margini de Acum
doruri fără mal
plecate spre Nîcicum
caii inimii aleargă
viespile de foc
se ceartă pe Calea Lactee
să oprească umbra-n loc
ceea ce devin și ceea ce sunt
se devorează reciproc...

Colțurile verii

E noapte văd o față
cu ochi tăcuți de aștri
copacii sunt albaștri
cu frunze de mătase
cu ramuri delicate
cu arabescuri lasce
luminile parcă-s șterse
încep să se agite
și să se reverse
și banca noastră
de umbre tăinuite
visează feerie
de culori cernite
și sună armonia
în cele patru colțuri
zidite între bolțuri
în turnurile verii
tălpile de piatră
ating delicate
oglanda casei fermecată

Clipe în urmă

Ce clipe am în urmă
oare le-am trait ?
arderii abia începute
se topecs acum
trupul zvelt

mi-l seceră în drum
uite vine toamna
și mă fură vise
sunt pe alte țărături
departe de abise
și mi-ai vorbit cântând
timpul nevăzut alunecând
trăiesc o altă viață
cu setea învinsului ce poartă
în piept o rană ca și față
simfonia vieții
ce mi-a pătruns în suflet
o cumpăr c-o privire
c-o șoaptă cu un zâmbet...

Fiecare zi

leri a fost
un vis frumos
măine este
dorința stea
azi e ziua mea
frumos trăită
și face ca ieri
să fie un vis
de nicăieri
și fiecare zi de mâine
pâine rotundă
a speranței
vibrânde...

Divina femeie toamna

Voiam să rămân în vară chiar pustie și goală
voiam să mai aprind o noapte de stele și șoapte
doream să rămân în august numărând clipe
golite de suferinți de zâmbete fierbinți
aș fi vrut să rămân vară în toamnă
cu frunze ruginii de catifea
nu vreau să mă dezbrac de ea
nu am sufletul de toamnă pregătit
mai am de iubit
sunt gândul bun în iarba sclipitoare
și umbră mă opun rătăcind cu el la întâmplare
în toamnă de apun tăcerea amuțește moare
sunt aici
dar departe de drum adun picături de rouă
frunzele ochilor căzute arzând
ca fluturi de spumă ninsă de vânt
văd în luciul lor albastrul infinit minunat
dar trecător... al vorbelor uitat
zâmbește toamna întrebările verii au ruginit
sângeriul din cuvinte e răstignit
paleta picturului e săracă
pentru curcubeul ce-o îmbracă
ghicesc o față nevăzută pe aleea însingurată
aleargând în suflet mînzul toamnei nechezând
se vaietă vântul pletele nopții răsfirând
de vină-i femeia toamnă adâncă plângând
îi iei o lacrimă în palmă surâzând

și ea șoptește despre vara în care
macii mai aveau culoare
ceva nedeslușit misterios și tainic
vrea să-i fie vara sângelui darnic
de prea departe ghemul timpului
susură jalnic...

Mi-e septembrie

Mi-e septembrie plin de amintiri
mă scald în izvoare de tăceri în ieri
mă adun descultă de noi prin viață
vântul galben auriu fulgeră speranță
mi-e septembrie plin de bagaje pe alei
hai să împărțim ploile și auriul ei
să-i mângâiem floarea vieții de mâine
zile străine și iubiri arămind în mine
mi-e septembrie prezent ce pare viitor
frunzele ei auresc și arănesc în zbor
mi-a înfrigurat nopțile mele aprinse
în septembrie gri arămiu inimile-s stinse
mi-e septembrie în inimă nu rățăcesc
și m-am ascuns în ea să reînfloresc
copilul ploii zurlui voi fi în dimineață
pierdută secundă lacrimă pe față...

CRISTIAN OVIDIU DINICĂ

Țăranul slobod

Țăranul își avea universitățile-n băătăură,
în livezi cu rod greu, în cirezi însetate,
în mersul norilor care-i vorbeau pe deasupra,
în brazda ce-i ținea mintea trează și palmele calde.
Sufletul și-l ținea la icoană,
ca într-o fereastră spre cer,
să-l vadă într-un târziu Dumnezeu
când va veni vremea chemării la judecată.
Femeia îi stătea la dreapta — sfântă,
lumina casei și tihna serilor lungi.
Bărbatul, mereu în picioare,
veghea glia ca pe o inimă vie,
în stânga își ținea pruncul,
învățându-l să crească drept,
ca un stejar în bătaia vântului.
Cerul nu-i era povară,
ci acoperișul sub care locuiau sfinții,

pe care îi știa cu mintea
îi simțea cu sufletul,
străjeri nevăzuți ai zilelor lui simple,
dar înalte ca o rugăciune.
Astfel trăia țăranul —
cu pământul sub tălpi,
cu cerul pe umeri,
cu familia la piept
și cu veșnicia în privire.

Discipolii Nopții

Când se lasă noaptea peste cimitir și lumina se stinge încet pe crucile vechi,
groparii se adună fără grabă, ca niște oameni obișnuiți cu tăcerea.
Nu au nevoie de cuvinte.
Se recunosc după mers, după felul în care își țin mâinile,
după oboseala care le apasă umerii.
Primul lor gest e simplu:
își așază palmele pe pământ.
Nu ca un ritual, ci ca o încercare de a înțelege ce se află dedesubt.
Pământul are un fel de a vibra, ca o respirație adâncă,
și ei îl simt, așa cum simți un om drag când îți tremură în brațe.
Apoi rostesc numele celui care urmează să fie primit.
Nu solemn, nu teatral.

Îl spun încet, cu o grijă care vine din respect,
ca și cum ar chema pe cineva dintr-o cameră alăturată.
Numele se agață de aer, de frunze, de piatra rece,
și pentru o clipă pare că lumea ascultă.
Groapa pe care o deschid nu e o poartă între lumi,
ci o lucrare grea, făcută cu mâini care au cunoscut și viața, și moartea.
Ridică brazele cu atenție,
nu pentru că ar urma un ritual,
ci pentru că fiecare om merită o plecare așezată, liniștită.
În miezul nopții aprind o lumânare.
Nu pentru simboluri, ci pentru că lumina aceea slabă
le ține sufletele într-o parte mai caldă a întunericiiului.
Le amintește că sunt vii,
că au familii, că au dimineți care îi așteaptă.
Când acoperă pământul la loc,
o fac cu o tandrețe pe care nu o recunosc mereu.
Netezesc brazele ca și cum ar închide o poveste, nu o rană.
Și în liniștea aceea grea,
se simt pentru o clipă păzitori ai unei ordini fragile,
nu cavaleri, nu figuri mitice
ci oameni care țin echilibrul dintre plecare și rămânere.
Când pleacă, nu lasă nimic în urmă.
Doar o liniște care se așază încet,
ca o pătură peste noapte

POETUL PETRU CICHIRDAN... (Urmare din pag. 3)

„Timpurile noastre, timpuri” este un poem gnostic care definește timpul pe care *îl trăim*: „Frica este noua crăiasă/ a sistemului determinând/ necesitatea neamțului în fruntea/ statului./ A lucrurilor nemțești cum ar fi/ democrația și guvernarea/ pe care nu le mai avem demult!”.

Și, iată, ajungem la ultimele două poeme: „Coloana lui Brâncuși” și „În parc la Tg Jiu”; dedicate celebrului triptic monument brâncușian, sculptural, arhitectonic și filosofic în care autorul poemelor, la rândul său poet și sculptor, surprinde geneza lucrărilor târgjiene în marea galerie universală și din toate timpurile: obeliscurile, piramidele egiptene care răsturnate și rearanjate duc la estetica și geometria acelor romboedre crează Coloana Infinită!... Și care amintește de gloria eternă a Renașterii Europei, uitată neconținut, până și astăzi!...Așadar, sculptorul nostru *carpat*ic poate fi socotit socotit de către specialiștii în artă de peste *ocean* (!)- *cel mai de seamă sculptor al omenirii în acești 2000 de ani* de viață, civilizație și istorie!

Nu s-ar putea încheia un astfel de discurs eseistic- această cronică literară, fără a aminti *obsesia* din întreaga viață a poetului Petru Cichirdan de a reprezenta pe toate copertile cărților sale *vizualizări* din opera proprie, plastică: icoane, picturi pe sticlă și lemn, sculptură în tradiționarul său lemn, lucrări cu profil biblic și mozaic; sfinți călări pe cai! Sfinți, creștini, pe care autorul i-a cunoscut nu doar din mulțimea de mănăstiri a județului Vâlcea sau din Arhiepiscopia Râmnicului- pictată de Gheorghe Tattarăs-cu, genialul renascentist al României moderne- ci, chiar din Catedrala Sf. Apostoli Petru și Pavel, ctitorie excepțională a timpului postrevoluționar a anilor 91, construită chiar pe locul locuinței lui Simion Petru Cichirdan; pe locul actualului altar fiind chiar Simion Petru botezat de preotul Levițchi (celebru prin fiii săi-mari traducători în limba engleză) care locuia pe str. Matei Basarab și care venise, și el, în orașul Râmnicu Vâlcea, din Basarabia, evacuat în martie 1944! Iată, Apostolul Simon Petru sosind la el acasă, în casa lui Simion Petru!

*

Într-o ediție în limba maghiară despre Cluj Napoca, oraș atât de glorios, iubit de inginerul și pictorul și sculptorul Petru Cichirdan, după expunerile de la marele Muzeu de artă al Transilvaniei (*Vechiul și Noul Testament*- Expoziția de pictură pe sticlă și lemn-2002) și de la Polul Culturii, de la *Librăria Universității* - Expoziția *Carmina Burana*-2003-pictură, grafică și sculptură, l-am definit pe autorul complex, în presa de limbă maghiară drept *cea mai de seamă personalitate culturală din nordul Olteniei*, „Oltenia de sub munte”, pentru că a fuzionat în creația sa amplă: poezia, pictura, sculptura și muzica; sinteza artelor!...În cotidianul on line Cultura Ars Mundi fiind în același timp prozator, romancier și publicist, director de ziare și reviste culturale, eseist și cronicar muzical, autor de *concepții de sinteză* ale civilizației de astăzi modernă și postmodernă- *civilizația imaginii a Audiovizualului universal*.

24 august 2026

HABENT SUA FATA LIBELLI (Urmare din pag. 4)

Vieți de sfinți, lucrări ale Sfinților Părinți ai Bisericii, lucrări de teologie sau ale unor poeți ori filosofi umaniști ai Reformei, opere ale cronicarilor bizantini sunt doar câteva din volumele prezentate. Lucrările sunt în general în limbile latină și greacă, provenind din vechi centre tipografice cu oficine cunoscute ale Europei, existente încă de la apariția tiparului cu litere mobile. Unele din acestea au ex-librisuri, adică mențiuni făcute pe cărți pentru a se indica posesorul lor, constând fie dintr-o ștampilă, fie dintr-o etichetă aplicată pe copertă sau pe foaia de titlu a cărții. Cea mai veche tipăritură din expoziție, provenind de la Seminarul Central, dar existentă azi la Academie, este un volum din officina lui Aldus Manutius, Veneția, 1515, edițiile ulterioare fiind îngrijite de moștenitorii săi și de Andreea Torresano. Lucrarea a fost concepută ca un ghid practic și accesibil pentru învățarea gramaticii grecești.

Am plecat îmbogățit sufletește de la această expoziție de cărți rare. *Habent sua fata libelli*.Cărțile își au destinul lor dacă încap pe mâna cititorului potrivit. Soarta unei cărți nu depinde doar de autor sau de valoarea ei, ci și de modul în care este primită, interpretată, înțeleasă și dusă mai departe de către fiecare cititor în parte. O lucrare poate fi ignorată la un momemt dat, dar și redescoperită peste ani, căpătând o viață neașteptată.

O EMOȚIONANTĂ SĂRBĂTOARE A CUVÂNTULUI ROMÂNESC LA SALINA OCNELE MARI

Mircea VASII

Sunt locuri în care pământul păstrează în adâncurile sale memoria veacurilor. Și sunt clipe în care oamenii coboară în adâncul pământului pentru a se ridica, prin cultură și prin emoție, spre înălțimea spiritului.

Un asemenea moment s-a consumat astăzi 30 august 2026 la Salina Ocnele Mari, unde, iubitori ai literaturii, poeți, oameni de cultură, profesori, studenți și invitați s-au întâlnit pentru a sărbători Limba Română, prin poezie, cântec, evocări, și mesaje dedicate celui mai de preț tezaur spiritual al unui popor.

A fost o manifestare de o frumusețe aparte, în care literatura, muzica, și patriotismul cultural s-au împletit firesc, iar fiecare participant a adăugat o filă proprie unei adevărate declarații de dragoste pentru limba maternă. Evenimentul a fost deschis de către inginer Cătălin Barbu, reprezentant al gazdei, care le-a adresat participanților un cordial bun venit, felicitându-i pentru inițiativa de a transforma acest spațiu într-un loc al culturii și al întâlnirilor sufletești. Urările sale au deschis atmosfera sărbătorească, iar oaspeții au primit cu bucurie gândurile de prețuire și ospitalitatea gazdelor.

A urmat ing. Ion Nălbitoru, președintele L.S.R. Vâlcea „Gib Mihăescu”, organizatorul de fapt, care a făcut introducerea și prezentarea manifestării. Prin cuvântul său, întâlnirea a fost așezată sub semnul respectului pentru Limba Română, pentru literatură și pentru cei care, prin activitatea lor, contribuie la păstrarea și promovarea culturii române.

Un prim moment de aleasă sensibilitate a aparținut lui Iulia Lixandru, președintele Societății Culturale „Anton Pann” Vâlcea. Textul dedicat Limbii Române și poezia tematică prezentată au adus în prim-plan frumusețea cuvântului românesc și responsabilitatea de a-l păstra viu, curat și expresiv.

A fost un moment în care poezia a devenit mărturie, iar limba maternă, un spațiu al memoriei și al identității.

Un moment aparte l-a constituit participarea familiei Liliana și Pandeale-Bebe Jianu, sosiți tocmai de la Drăgănești-Olt. Aceștia au prezentat un inspirat montaj de strofe și citate din marii clasici ai literaturii române, alternate cu melodii interpretate de către domnul Jianu.

Versul și cântecul s-au completat într-o armonie emoționantă, readucând în memoria celor prezenți glasul marilor creatori ai literaturii române. A fost o adevărată călătorie prin patrimoniul nostru spiritual, de la poezie la cântec și de la cuvântul scris la cel cântat.

Neobosita și atotprezenta la astfel de manifestări, Violeta Scrociob Cârstea a adresat un cuvânt despre țară și limba noastră cea românească, precum și un text dedicat Limbii Române, plin de semnificații, aducând un elogiu cuvântului românesc, a limbii materne, care ne-a perpetuat ființa noastră națională de-a lungul veacurilor.

Studenta Teodora Mihaela Șitoiu a apărut apoi în fața microfonului, aducând în fața publicului melodii românești de suflet. Tinerețea sa, emoția interpretării și frumusețea cântecelor au oferit manifestării o notă aparte. În glasul

tinerei studente, cântecul a devenit punte între generații, demonstrând că dragostea pentru limba și cultura română poate fi transmisă mai departe prin sensibilitatea celor tineri.

Profesor Lucia Vlad a continuat seria momentelor literare cu texte din marii clasici și strofe dedicate Limbii Române. Cuvintele marilor scriitori au dobândit, în atmosfera specială a salinei, o rezonanță aparte. Clasicii literaturii române nu au fost doar evocați, ci au fost readuși câteva clipe în mijlocul nostru, prin forța cuvântului lor și al doamnei profesoare.

A urmat Sergiu Ștefan Cazimir, care a transmis felicitări organizatorilor și participanților și a vorbit despre Limba Română, insistând asupra necesității de a o păstra, a o respecta și a o promova.

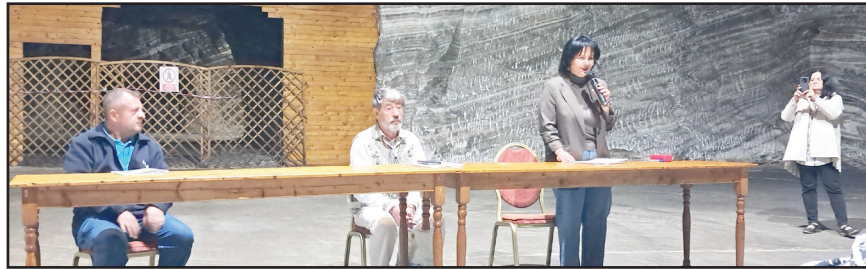
Mesajul său a venit ca un îndemn adresat tuturor: limba nu trebuie să fie doar moștenită, ci și cultivată. Fiecare generație primește această comoară și are datoria de onoare de a o transmite mai departe, îmbogățită prin propriul său aport cultural. În continuarea manifestării, doamna Elena Andreea Rîciu a prezentat un text dedicat Limbii Române, contribuind la atmosfera de sărbătoare și la ampla pledoarie pentru frumusețea și perenitatea limbii materne. Intervenția sa s-a înscris firesc în succesiunea momentelor prin care participanții au transformat această întâlnire într-o adevărată pledoarie colectivă pentru limba română.

Un moment deosebit de cald a fost intervenția prof. ing. Marian Teodor Popescu, care a vorbit despre bucurie revederii și despre emoția întâlnirilor dintre oameni legați prin cultură, poezie și aceeași dragoste pentru valorile românești.

A urmat o adevărată odă închinată Limbii Române, prin versuri care au dat glas sentimentului de apartenență și recunoștință față de limba în care ne-am născut. Poetul și romancierul Gigi Poșircă a oferit publicului două poezii, adăugând o nouă dimensiune lirică manifestării. Cele două creații au venit să întregască tabloul poetic al zilei, fiecare autor exprimând, în propriul său fel, aceeași emoție: dragostea pentru limba română.

Poetul Vasian Mircescu a adus în atenția publicului câteva citate despre Limba Română aparținând marilor clasici ai literaturii române, readucând astfel în actualitate gându-

rile unor personalități care au înțeles că identitatea unui popor este inseparabil legată de limba sa, culminând cu „Limba Română este patria mea” a marelui Nichita Stănescu.

A urmat lectura unei poezii proprii intitulată sugestiv „Limba Română”, prin care autorul și-a exprimat în versuri, propriul sentiment de iubire și recunoștință față de limba maternă. În acel moment, poezia a devenit mărturisire personală, dar și mărturisire colectivă, căci dincolo de stilurile și sensibilitățile diferite ale autorilor prezenți, exista un numitor comun: cuvântul românesc.

Manifestarea a continuat cu doamna Carmen Voina, care a prezentat o poezie dedicată temei întâlnirii. Versul său s-a așezat firesc în această succesiune de momente literare, întregind o zi în care poezia a fost, rând pe rând, cântec, evocare, mărturisire și rugăciune pentru dăinuirea limbii române.

Scriitorul, poet, ziarist, inventator Simion Petre Cichirdan a arătat în cuvântul său importanța capitală a limbii unui popor în dăinuirea sa, subliniind problema limbii române în creații literare, dar și în jurnalistică, pentru a nu se face rabat de la autenticitatea și a continuitatea limbii noastre literare române.

Privită în ansamblu, întâlnirea de la Salina Ocnele Mari a fost mai mult decât o manifestare culturală dedicată unei zile din calendar. A fost o sărbătoare a identității românești.

De la inginerul Cătălin Barbu, gazda evenimentului, la Ion Nălbitoru cel care a organizat și coordonat întâlnirea, de la Iulia Lixandru și familia Jianu, la tânăra Teodora Șitoiu, de la prof. Lucia Vlad și Sergiu Ștefan Cazimir la Marian Teodor Popescu, Gigi Poșircă, Vasian Mircescu, Petre Cichirdan și Carmen Voina, fiecare participant a pus câte ceva din sufletul său în această sărbătoare.

Au fost cuvinte și cântece, poezii și citate, evocări și mesaje, dar mai ales, a fost sentimentul că limba română continuă să ne țină laolaltă. Și poate că tocmai locul desfășurării a oferit întâlnirii o simbolistică aparte.

În adâncul salinei, acolo unde timpul pare să fi rămas prins în straturile de sare, oamenii au vorbit despre ceea ce nu trebuie să se piardă niciodată: memoria, cultura, literatura și limba română.

Sarea păstrează, cartea păstrează, memoria păstrează. Iar limba transmite din generație în generație sufletul unui popor. Astăzi, la Ocnele Mari, oamenii de cultură au coborât în adâncul pământului, dar au ridicat spre lumină cuvântul românesc. Iar ecoul lui, într-un asemenea loc, pare să spună răspicat: cât timp limba română va fi rostită cu dragoste, România va continua să trăiască prin cuvânt. AMIN!

Călimănești, gustar' 26.

PĂMÂNT DE FLORI

„Ești infestat”, a fost verdictul rece al laboratorului, la întoarcerea pe Terra. În lungul traseu al navei nu avuseseră nicio staționare și totuși infestarea se produsese, ca și cum cabina ar fi fost atacată din negura spațiului interstelar. Prin pereții izolați ai navei pătrunsese o toxicitate stranie, un virus nefast, greu de imaginat, imposibil de localizat.

Fiul tău ți-a dat singura explicație posibilă:

„Tată, ai trecut printr-o acumulare de gaze adunate într-o gălmă cosmică, pe care ai despicat-o ca și cum aș rupe eu o ciocolată să o împart cu prietenii mei.”

Și ai înțeles. Nava întâlnise un gorgan rezidual, plin cu invizibili paraziți cosmici, care ți-au invadat hublourile, ți-au distrus izolația și, în cele din urmă, ți-au pătruns în corp. Iritațiile au apărut pe piele, inflamațiile se propagau, iar cu cât te împotriveai, cu atât deveneau mai prielnic pentru ei. Se localizaseră în interior, te rescriau, te remodelau. Corpul tău se transforma într-o masă amorfă, fără capăt, un incubator viu.

La un moment dat ai simțit că nu mai ești om, ci un imens parazit care nu se poate distinge singur, a cărui eternitate depinde de înverșunarea de a trăi agregării de compuși organici. Doar un eveniment întâmplător – un copac, o piatră, un cataclism – ar fi putut pune capăt șirului de erori.

Devenisei prizonierul propriei parazitoze invincibile, un transfug virusat, închis într-un corp uman ca într-un cocon nutritiv. Gura ta se transforma în gura unei reptile, iar printre rămășițele dinților ai azvârlit o flegmă grea, incandescentă, strigând:

„Nu mai sunt eu, ci ceea ce m-a clocit!”

În flegma aceea era închisă și o sămânță, dracu știe de unde. O sămânță fără origine, fără memorie, dar fecundă. Din ea a răsărit copacul cunoașterii, nu cel biblic, ci un arbore straniu, crescut din secreții, febră și spaime. Trunchiul lui era o coloană vertebrală răsucită, ramurile semănau cu venele unui colos adormit, iar frunzele erau ochi – ochi care te priveau, te citeau, te revendicau.

Rădăcinile lui se înfingeau în tine, transformându-te în pământ de flori. Florile care răsăreau la baza arborelui erau translucide, vibrând ca niște globuri de plasmă. Fiecare floare era o amintire pierdută.

Fiecare petală era o parte din tine pe care arborele o absorbea.

Atunci ai rostit, cu vocea ta schimbată:

„Dacă din flegma mea răsare cunoașterea, atunci sunt pământul ei.”

Copacul a tresărit.

Florile s-au deschis.

Iar tu ai simțit cum începe să se formeze în tine o nouă lume.

C. O. DINICĂ

DIN SECRETELE CERAMICII DE HOREZU

Cristina NĂLBITORU

Arta olăritului pe teritoriul României există din cele mai vechi timpuri, acest lucru fiind atestat de numeroasele descoperiri arheologice.

Dar nu voi intra în istoricul acestui meșteșug de mii de ani. Așa că vom vorbi despre prezent, despre olăritul autentic și nu despre ceramica realizată în fabrici.

Olăritul tradițional are altă valoare, istorică și culturală, poartă cu el sufletul românului cu tradițiile, credința sa, continuitatea neamului românesc pe aceste plaiuri.

Am vizitat atelierul de Ceramică Paloși. Familia Mihaela și Ion Paloși m-a primit în atelierul dumnealor și au dezvăluit o parte din „secretele” olăritului.

Așezându-se la roata olarului, domnul Paloși, în timp ce modela cu dexteritate bucata de lut, a început explicațiile:

Se umezesc mâinile și ele pe lut trebuie să fie fixe. Punem bucata rotundă de lut pe centru discului și apăsăm cu degetul mare în mijloc, „gogoloiului” de pământ. Vedeți cum lutul se ia după mâna mea.

Deci, se apasă în mijloc, se prinde pe interior cu degetele lutul și se trage ușor de el.

După ce se dă forma vasului, în cazul nostru un castron, se vine cu un instrument de finisare, numit piepten, din lemn, pentru că pe interior și exterior rămân niște dungi.

Se udă de fiecare dată pieptenele în apă și cu el apăsăm încet pe margine în interiorul vasului, în timp ce roata cu discul pe care se modelează vasul, se rotește în continuu. Apoi aceeași operație de finisare o facem și pe exterior, apăsând ușor. Apoi iar pe interior apăsăm ușor și dăm forma finală castronului.

Repet, prima dată se conturează forma vasului, din gogoloiul de pământ, forma brută, apoi se finisează cu ajutorul acestui instrument. Apoi cu o sârmă subțire se trece pe sub fundul vasului pentru al desprinde de suprafața discului.

Vasul se ia și se pune la uscat.

După o demonstrație în care a făcut o farfurie și un castron, a realizat și un ulcioruș, care cere foarte multă experiență în realizarea lui. Codița se pune după.

Motivele florale sunt diverse, emblema fiind cocoșul. Toate acele motive desenate pe ceramica de Horezu sunt simboluri creștine, forme florale, geometrice.

Motivele florale sunt pictate chiar de meșterul olar din culori pe bază de oxizi metalici.

Domnul Paloși îmi arată vasele unde are pregătite culorile. După ce se spală pe mâini de lut, îmi răspunde la între-bări, prezentând vasele în diferite faze ale definitivării lor, ardere, pictură, ardere.

După ce am modelat vasul îl las până când umiditatea din el iese cam 20-30%, în funcție de timp, dacă este soare durează 3 ore, dacă plouă poate dura și 3 săptămâni. Dar tot timpul vasele trebuie urmărite în acest proces de eliminare a umidității din ele. Astfel se pot exfolia iar culoarea se deformează.

Deci, după ce le-am modelat, le lăsăm să se usuce un pic și apoi vine pictura.

Veniți după mine să vă arăt vasele unde se află culorile.

Culorile sunt din argile, fiecare având la bază oxizi metalici. Noi nu-i cumpărăm, noi le știm locurile, noi le preparăm, noi știm rețetele. Sunt foarte multe secrete aici, încât nimeni nu poate copia o rețetă. Fiecare meșter olar are rețeta sa secretă!

Meșterul ceramicist îmi prezintă procedeul pe câteva farfurii mari, în diferite faze de lucru (pictură, finisare, ardere etc).

Când ajung într-o anumită fază de uscare încep să le

pictez. După ce le-am decorat, le las să se usuce puțin și încep finisatul cu o bucată de fier. După ce le-am finisat pe spate le las să se usuce suficient, apoi le bag la ardere, durează cam 10 ore, la 1000 de grade.

Le-ai ars odată, (și prezintă un vas după prima ardere, cu pictură pe interior) le scot din cuptor, le dau cu glazură. (arată o cană albă, glazurată) Apoi le bag în cuptor și acopăr toată suprafața, la 1100 de grade. După ardere, toate culorile se schimbă, devin mai vii și vasul pare smălțuit! Deci glazura se topește prin ardere și dă luciul vasului.

Ca să fii cu adevărat un meșter ceramicist îți trebuie nu numai talentul de a modela cu dexteritate toate formele de vase posibile, dar și talentul de a picta cu măiestrie simbolurile cu care dorești să împodobești vasul respectiv.

Nu este atât de simplu să devii meșter olar, este și aceasta o artă pentru care trebuie să fii înzestrat cu această aptitudine, dar, pe care, ca în orice domeniu, îți trebuie ani și ani ca să te perfecționezi!

Din afirmațiile domnului Paloși am aflat că:

În arta ceramicii, de-a lungul timpului, a fost o ruptură între generații, dar se pare că în zonă a apărut un grup de tineri preocupați de acest meșteșug tradițional, care știu ce vor. Pentru că de ceramică te apuci numai dacă ai har, ai chemare pentru așa ceva și îți dorești să faci asta din plăcere, altfel dacă o faci doar de dragul banilor, „creațiile” tale sunt lipsite de „suflet”. Este de apreciat faptul că în zona Horezu au apărut câteva familii tinere care să ducă pe mai departe meșteșugul popular al olăritului.

Despre viitorul artei olăritului nu știu ce să vă zic... Se observă că în prezent, în România, primul care cade este turismul, și dacă nu ai turism nu mai ai vizitatori, nu mai sunt vânzări, pentru că din asta trăiesc familiile de olari.

Cei care ar trebui să se ocupe măcar de menținerea acestei arte tradiționale sunt dezinteresați... Ceramica odată pierdută, este foarte greu s-o mai recuperezi, s-o repui pe picioare.

La întrebarea mea dacă domnul Ion Paloși moștenește arta ceramicii din tată-n fiu, a răspuns:

După ce m-am căsătorit, socrii mei care se ocupau de ceramică, soții Mischiu, m-au ajutat să mă redescopăr. Astfel, mi-am descoperit pasiunea pentru acest meșteșug. Am fost și în Cipru și m-am specializat în ceramică grecească, să lucrez pe roată, să realizez glazurile, culorile, să știu ce conține lutul, cum să-mi prepar oxizii etc. Deci să folosesc o tehnică puțin îmbunătățită. Când m-am întors, am lucrat și lucrez ceramica de HOREZU.

Pot spune că am fost primii pe această stradă care am creat un atelier de ceramică.

Dar în zonă s-a petrecut și un lucru negativ pentru că au invadat produsele chinezești în care nu se regăsește suflul românesc. Dacă la noi fiecare produs este practic unicat,

chinezăriile sunt făcute pe bandă rulantă, nu mai au aceeași valoare.

Domnul Paloși, motivele florale de pe ceramica de Horezu sunt tradiționale, sunt creștine, precreștine... Olăritul în acest areal este din cele mai vechi timpuri, demonstrat de descoperirile arheologice. Aș dori să-mi explicați ce semnifică „Cocoșul de Hurezi”?

„Pentru simbolul „Cocoșului” sunt mai multe variante, nu diferă mult, dar fiecare ceramicist o interpretează cum vrea, are varianta sa, ele fiind preluate din generație în generație pe cale orală și fiecare a mai adăugat câte o „floricică”.

Cocoșul este un simbol creștin. Domnul Isus Hristos, la un moment dat, a zis că: „La cântatul cocoșilor și ivirea zorilor, unul dintre voi mă va trăda. Acela a fost Petru. A nu se confunda cu trădarea lui Iuda la „Cina cea de Taină”.

Și mai este ceva. În acele momente când creștinii erau persecutați și nu mai puteau avea încredere în cel cărui se destăinuia, pentru că puteau avea probleme foarte mari dacă celălalt nu era creștin și îl turna. Pentru a se cunoaște între ei, creștinii, aveau un semn distins.

În conversația lor, momentul în care el anunța că e creștin, era semnul pe care din „joacă” îl desena, un pește. Se juca cu toiagul sau piciorul și desena un pește. Era un mesaj pe care-l transmitea celuilalt, că el este creștin. În cazul în care celălalt nu cunoștea această așa zisă „parolă” și-l întreba de ce desenează un pește, el îi răspundea că s-a jucat și i s-a părut că a făcut un pește. Și nu mai continua discuția.

M-ați întreb de ce „cocoșul” este simbol al Horezului. Am fost sub stăpânire otomană 400 de ani și majoritatea oamenilor susțin că numele „cocoșul” vine de la huhurez. Că „hurez” vine de la huhurez și modificându-se a devenit Horezu.

Eu însă am altă convingere, o variantă pe care n-am auzit-o, dar asta este părerea mea și sunteți primul reporter care înregistrați această chestie. Eu am și sursa și ideea mea, „hurez”, în turcă, înseamnă cocoș, iar noi am fost sub dominație otomană 400 de ani! Deci, varianta de la huhurez la cocoș e cam forțată. Fiind sub dominație otomană, legătura pe care o fac la veriga din lanț care lipsește aici este că noi avem un vas mare, o strachină mare cu două toarte, căruia îi spunem „ciorbalâc” (pentru ciorbă) care vine din turcă, deci un vas, pentru ciorbă, denumire pe care o folosim și acum în zona Horezu.

În concluzie, se remarcă unele influențe turcești ca huhurez, ciorbalâc. Dacă varianta cu „huhurezul”, pasărea de noapte, noi n-o regăsim în simbolistica ceramicii de Horezu.

Ceramica de Horezu apare în perioada lui Constantin Brâncoveanu când construiește Mănăstirea de la Hurezi. Între Hurez și Bistrița au fost găsite situri din perioada neolitică, din epoca bronzului.

La final domnul Paloși mi-a arătat expoziția de ceramică, inclusiv cea cu autografe de la personalități care au trecut pe la atelierul dânsului ca: Grigore Leșe, Tudor Gheorghe, Radu Beligan, Marcel Pavel, Paul Surugiu-Fuego, Theodor Stolojan etc.

Între timp la atelier a sosit un grup de elevi, care fusese programat din timp. Domnul Dragoș Gagea, organizatorul „Tabere la țară” a adus aici un grup de eleve și elevi din București. Domnul Paloși i-a luat pe rând și fiecare elev a participat la modelarea unui castron, ceea ce i-a încântat foarte mult. Castronașele modelate de elevi au fost puse pe o scândură să se usuce, apoi să le ia cu ei ca amintire!

Domnul Gagea a fost bucuros că ne-a cunoscut, pe noi jurnaliștii culturali, și a dorit să ținem legătura pentru promovarea „Tabere la țară”.

Deoarece meșterul era ocupat cu grupul de elevi, m-a lăsat în seama nepoatei sale, Caterina Matei, de 8 ani, să mă ajute să modelez un vas. Nu era chiar așa de ușor, dar ea, elevă în București, învățase de la bunic „arta” modelării vaselor simple!

Așa am creat primul meu „castron” din lut, ca „olărită”! Omul învață și prosperă toată viața, indiferent de vârstă!

ZIUA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Radu IOVA

La 27 august 1991, frații noștri de peste Prut (moldoveni/basarabeni), dând dovadă de mare curaj, au declarat independența țării! Să nu uităm, iar generațiile tinere să afle, că atunci Basarabia se numea Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (RSSM), făcea parte din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS) și sub atenta supraveghere a KGB-ului (poliția politică). Chiar dacă URSS-ul era în disoluție (s-a desființat la 08.12.1991), frații noștri basarabeni au dat dovadă de maximă temeritate!

În acea zi, ei și-au exprimat clar și ireversibil opțiunea pentru libertate, demnitate și construirea unui viitor, dacă nu în cadrul României Mari, măcar în Europa. După intrarea României în NATO și UE basarabeni și-au exprimat ferm dorința de a adera și ei în aceste organisme democratice.

Basarabeni au un respect profund pentru trecutul lor istoric (în mare parte comun cu al nostru), dar au mare încredere într-un viitor alături de România, cel puțin în cadrul UE.

De reținut faptul, că Republica Moldova e stat independent și membru al ONU.

Să le urăm La mulți ani și cât mai curând, fără granițe între noi!

TREI ÎN INVERN

(Piesă de teatru într-un act. Comi-tragedie)

Ștefan DUMITRESCU

PERSONAJELE:

Mihail Gorbaciov
Nicole Ceaușescu
Ion Iliescu

Imaginea unei fundături de lume, pare a fi un loc unde se aruncă gunoaiile. O ceață murdară bănuie pe acest meleag al tenebrelor. O pală de ceață împinsă de vânt ne dezvăluie imaginea înfricoșătoare a unui cazan de smoală sub care arde flacăra unui foc. De bună seamă că ne găsim în infern. Deasupra cazanului vedem aplecate două mogâldețe de oameni. După cum stau aplecate deasupra cazanului din care ies aburi, ne dăm seama că au mâinile legate la spate. Departe se aude iar huruitul unor ziduri care se surpă, urmate de jelete care vin parcă din fundul pământului. Apoi se lasă o liniște de gheață, înspăimântătoare. După mult timp o vedem pe una din mogâldețe mișcându-se. tușește cavernos, adânc.

MOGÂLDEAȚA: (gemând) Mor, mor... O Doamne, iartă-mă, iartă-mă, Doamne, că n-am știut ce fac. (Începe să tușească)

CEALALTĂ MOGÂLDEAȚĂ: (geme) Ooooo...ooo (tușește, chinuindu-se, apoi începe să se vaitete) Aoleuuuu! Văleuuuuu, văleuuuuu!

MOGÂLDEAȚA: (icind) Numai de n-ar veni ticălosul acela, să întetească focul!

CEALALTĂ MOGÂLDEAȚĂ: (tușește) Nu...Nu și nu ! Numai datorită dumitale, tovarășe Gorbaciov am ajuns eu aici (tușește)...Datorită dumneavoastră, tovarășe Gorbaciov, am ajuns noi aici, în infern și în cazanul acesta cu smoală, vai și amar de zilele noastre !

GORBACIOV: O, Doamne, ce chin îngrozitor. (pauză, tușește) Ei, datorită mie, tovarășe Iliescu. Erai agent KGB din anii 50', Ceaușescu știa asta...și apoi, ești la fel de satanic, de ticălos și de păcătos ca și mine. L-am slujit pe Satana amândoi, și oricum tot aici în iad am fi ajuns cu toții.

ILIESCU: (geme) Parcă așa cu focul stins sub cazan este mai bine, mai poți să mai respiri (se-neacă).

GORBACIOV: Și când te gândești că așa o să stăm o veșnicie. (tușește, se-neacă)

ILIESCU: Dracu a crezut că viața pe pământ este doar o anticameră a vieții care urmează după moarte, că Dumnezeu ne-a dat viață pe pământ doar ca o pregătire pentru viața de după moarte ! (mică pauză) Cine a știut !

GORBACIOV: Mama lor de ticăloși, de porci sataniști, Marx și Lenin, jidani sataniști...Ei m-au nenorocit. Că dacă nu-i citeam în tinerețe...și n-aș fi fost îndoctrinat cu tâmpeniile lor, cu utopia lor blestemată nu m-aș fi luat după ei!

ILIESCU: Și dumneavoastră m-ați nenorocit pe mine, tovarășe Gorbaciov. Că dacă n-ați fi venit la putere, la Moscova, în 1986 și dacă n-ați fi pus KGB-ul să-l răstoarne pe Ceaușescu, în decembrie 89, când am omorât atâția tineri și atâția copii degeaba, de proști ce-am fost, numai ca să-i păcălim pe români că aia e revoluție, când ăla a fost război mascat și de gherilă urbană toată ziua...n-am fi ajuns aici. Și am mai făcut și alte trăsnaï după aceea...

GORBACIOV: Ce a fost în decembrie în România în 1989, când l-am răsturnat pe nenorocitul și amărâțul ăla de Ceaușescu, ăla care și-o luase în cap că este geniu, a fost un Război sovieto-american dus împotriva României, dragă Iliescule...Convenit la cel mai înalt nivel de Stăpânii care conduc lumea, ca să treacă ei la aplicarea în practică a Experimentului globalist. Al doilea Mare Experiment mondial după Experimentul comunist, pe care ei l-au implementat în practică și tot ei l-au distrus. Eu și jigodia aia de Busch n-am fost decât niște pionii care am aprobat războiul ăsta la Malta, care a fost de fapt a doua Yaltă. iar KGB-ul, CIA, și alte Servicii secrete, Serviciul secret maghiar în primul rând au executat în practică acest război mascat... Asta și cu ajutorul cozilor de topor din România, cu trădătorii din securitate, din armată și de la vârful partidului. (În momentul acesta vedem apărând din ceață abia mișcându-se o mogâldeață cu o spinare de lemne în cârcă)

MOGÂLDEAȚA: În sfârșit, recunoști, ticălosule? Bine că mărturisii adevărul, criminalilor. (după voce pare a fi Ceaușescu, mogâldeață care răstoarnă lemnele)

GORBACIOV: Tovarășe Ceaușescu, te rog mult de tot,

mai așteaptă puțin, nu pune chiar acum lemne pe foc. Mai lasă-ne să mai respirăm puțin.

CEAUȘESCU: (își trage suflul) Tu mă rogi, Iliescule, să nu pun lemne pe foc? Tu-ți mama ta de țigan ordinar ! De țigan împutit, de criminal ordinar.

ILIESCU: (tușește gata să-și vomeze bojecii) Parcă tu nu te-ai trage tot din neam de țigani. Mai bine zis de tătari... Strămoșii tăi au fost ceauși, mă, nenorocitule.

CEAUȘESCU: Te-am încălzit ca un șarpe la sân și eu și Leana, te-am promovat în funcții de partid și de stat și tu ne-ai omorât ca pe niște câini.

GORBACIOV: (gemând) Te rog mult de tot, tovarășe Ceaușescu. Nu pune lemne imediat pe foc. Mai stai și te mai odihnește, ca să putem și noi să mai respirăm.

CEAUȘESCU: (se înfurie brusc, începe să dea cu picioarele în Iliescu) Tu-ți mama ta de criminal, de jigodie, de agent KGB! (dă în el până obosește, gâfâie)

ILIESCU: (geme, apoi urlă) Aaa! Aaa! Auuuu! Nu mai da, ticălosule, nu mai da că eu nu te-am chinuit pe tine așa. Te-am împușcat repede, ca să nu mai suferi, să-ți fac un bine.

CEAUȘESCU: (și mai înfuriat, pune mâna pe un lemn și dă în el cu sete) Mi-ai făcut un bine, ai? (a obosit, gâfâie) Ne-ai făcut un bine ai, că ne-ai împușcat ca pe niște câini. Nemernicilor, javrelor!

GORBACIOV: (moale) Liniștește-te, tovarășe Ceaușescu, ce a fost, a fost...ai și dumneata milă.

CEAUȘESCU: (se-nfurie și mai rău) Milă, ai? Milă ! Ție ți-a fost milă, porc de rus, porc de câine nenorocit când m-ați împușcat, ție ți-a fost milă, javră nenorocită ? (Începe să dea cu picioarele în el) Tu-ți mama ta de jigodie, de criminal, de francmason satanist. (a obosit, își trage suflul. Gâfâie). Amândoi, prin ce ați făcut ați săvârșit crime la adresa umanității, să știți...Și istoria o să vă judece.

GORBACIOV: (geme, rugându-se) Fă-ți, Doamne, milă de noi !

CEAUȘESCU: (se apleacă și pune lemne pe foc) Fir-ați ai dracu de nenorociți, de criminali, ați nenorocit popoa-rele, ați distrus economiile Țărilor din Est. Lasă că te învăț eu minte, Iliescule, țigan împutit.. Te învăț eu minte, tova-rășe Mihail Gorbaciov, secretar general al PCUS, al URSS (pronunță urss), te învăț eu minte, francmason împutit, agent racolat de CIA, care-ai distrus Socialismul. Și comunismul, visul de aur al Omenirii... (pune lemne pe foc, flăcările încep să joace. Acum fețele celor trei încep să se vadă și mai bine. Ceaușescu îi trage câteva picioare în fund icind lui Gorbaciov)

ILIESCU: (înfuriat) Nu mai da, mă dobitocule în el, nu-ți ajunge că stă tot timpul cu ochii și gura în cazanul cu smoală?

CEAUȘESCU: (întorcându-se spre Iliescu îi dă și lui câteva picioare) Mama ta a dracului de țigan de Dunăre, de țigan de Oltenița, tot nu te-ai învățat minte, ai ? (ia un polonic din cazanul cu smoală și îi toarnă în cap)

ILIESCU: (urlă de durere) Auuu! Auuuu !

GORBACIOV: (îngrozit, speriat) Eu te rog să mă ierți, tovarășe Ceaușescu. Te implor. Recunosc că am greșit... Fie-ți milă de noi, că și noi am murit împușcați...ca dumneata.

CEAUȘESCU: (aspru) Te rog să vorbești cu mine respec-tuos, Mișa, nu la per tu. Că nu am ajuns să mă trag de șire-turi cu unul dintre cei mai mari criminali ai omenirii! (În momentul acesta începe să se cutremure pământul. Toți trei privesc îngroziți)

ILIESCU: (privind meditativ) Dumnezeuule, ce o mai fi și asta?

CEAUȘESCU: (după mult timp, trist) Ce să fie, ticăloșilor? Criminali ai poporului român și ai omenirii. (oftând) S-a mai prăbușit o dată zidul.

GORBACIOV: (tresărind, ascultă) Care zid?

CEAUȘESCU: (expresia feței i-a devenit mai calmă, mai caldă) Dumneata nu știi, tovarășe Gorbaciov. La noi, la români, în istoria noastră, exista o legendă, îi spune Legenda Meșterului Manole. Jigodia și țiganul acesta împutit, criminalul acesta nenorocit (arată spre Iliescu) o știe.

GORBACIOV: (își întoarce capul, îl privește trist)

CEAUȘESCU: Un domnitor român, Negru Vodă, a vrut să ridice la Curtea de Argeș o biserică măreață, cum nu a mai fost alta. A tocmit meșteri mari, au ridicat meșterii temelia, zidul, dar ce ridicau ziua se dărâma noaptea. Și asta a ținut mult timp. Meșterii erau îngroziți, disperați. Până când i-a venit ideea Meșterului Manole, Vătaful de ceată, de a o jertfi pe soția, fiica, prima femeie care va veni dimineață să le aducă mâncare. Prima femeie care a venit a doua zi de dimineață cu mâncarea a fost Ana, soția Meșterului cel mare, a lui Manole. Și zidarii au zidit-o pe Ana în zid, bucuroși că nu-și zidesc propriile lor soții. Și din acel moment nu s-a mai surpat zidul și astfel s-a ridicat în Țara Românească cea

mai grozavă mănăstire. (tace un timp, trist) Dar nu este așa, adevărul este invers.

ILIESCU: (care îl ascultase cu atenție) Ba așa a fost.

CEAUȘESCU: (se așează pe lemne) Vedeți dumneavoastră, biserica, mănăstirea simbolizează țara, poporul român. Românii au visat din totdeauna să-și ridice și ei o țară frumoasă, sfântă ca o biserică. În care să fie fericiți. Să aibă de toate, să nu mai fie slugile imperiilor...Dar nouă, românilor, ne place să ne mințim. Suntem un popor sinucigaș și min-cinos, căruia îi place să se mintă. Și pentru că nu suntem în stare să ne împlinim visul, adică să realizăm o țară mare și puternică, în care să fim stăpâni și fericiți, atunci ne-am mințit pe noi înșine că am înălțat aceea biserică, aceea țară și am visat în închipuirea noastră că am realizat-o. În realitate, zidul, mănăstirea această mare și unică, metaforă a istoriei noastre, a continuat să existe și să se surpe la nesfârșit. Înțelegeți? (se ridică. Arată foarte trist. Oftează) Asta este !

GORBACIOV: (slugarnic) Este foarte profund ceea ce ați spus dumneavoastră, tovarășe Ceaușescu.

CEAUȘESCU: (gânditor) Da, este foarte profund...și dure-ros. Din păcate. Poporul român și țara aceasta sunt zidul acela din legendă, care se dărâmă la nesfârșit...Pentru că așa este blestemul. Și blestemul e vechi, de demult, de la traci. (îi vine să plângă) Și e mare...apasă greu pe umerii poporului român.

ILIESCU: (tușește) Păi da. Nu-l asculta pe analfabetul acesta, tovarășe Gorbaciov.

GORBACIOV: (oftează) Ei, hei...Dacă aș fi ascultat eu de tovarășul Ceaușescu de la început și astăzi aș fi fost tot Secretar general al PCUS, iar Uniunea Sovietică ar fi tot la locul ei. Și ar fi liniște în lume...(mică pauză, oftează) Americanii nu ar mai fi intrat în Irak, și nu ar mai fi făcut nici Revoluțiile ălea arabe, care au fost crime mascate, genociduri la adresa popoarelor pe care le-au nenorocit...

CEAUȘESCU: (trist. S-a gândit un timp) Asta este. Istoria poporului român seamănă cu zidul care se dărâmă. Am reali-zat Marea Unire de la 1918. În 1940 zidul iar s-a dărâmat și am pierdut Bucovina, Basarabia și Ardealul. După 1965 în România s-a muncit mult. Am ridicat o industrie, o eco-nomie gigantică. M-ați omorât pe mine în 1989, zidul iar s-a prăbușit, s-a dus dracului, s-a ales praful de tot ce a muncit poporul timp de 25 de ani. Ce 25 de ani, timp de 50 de ani, că acum România este distrusă de tot, nu mai are nimic. Nu mai e ca pe vremea mea o Țară suverană și indepen-dentă...A ajuns Colonia și Piața de desfacere a Asasinilor economici externi, a Multinaționalelor...Și asta datorită vouă nenorociților! Ca să vedeți cât de mult rău i-ați făcut voi poporului român!

ILIESCU: (bucuros, rânjind) Este exact ce am vrut noi, mă, dobitocule. Eu și tovarășul Gorbaciov și tovarășul Busch, că e și el mason asta am vrut...Asta am urmărit...Să distrugem România și Poporul român.

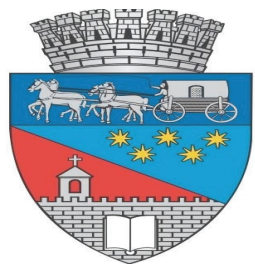
CEAUȘESCU: (oftează trist) Știu. Sunteți amândoi franc-masoni, sunteți satanici și rolul vostru pe pământ a fost să aduceți numai minciuni și dezbinare. Și ați adus, slavă Dom-nului. Da, vedeți, că dacă sunteți niște simpli criminali, stați în lanțuri deasupra cazanului cu smoală, pe când eu, împuș-catul vostru, pe mine m-au pus în iad un fel de șef peste voi. Eu mai ies, mai dau o fugă prin rai, vin și vă mai dau șuturi până mă satur și mă răcoresc puțin, mai stăm de vorbă, pe când voi, o să stați toată eternitatea așa. (pune lemne pe foc) Și acum mai trebuie să am grijă și de voi, vreau nu vreau. Mama voastră de nenorociți, blestemați să fiți în vecii vecilor ! (mică pauză, se gândește) E și asta ca o pedeapsă.

GORBACIOV: (se asfixiază, tușește) Nu mai băga lemne pe foc, tovarășe Ceaușescu, te rog eu mult de tot, că murim, ne asfixiem.

CEAUȘESCU: (încălzindu-se la foc) Și când te gândești că în momentul ăsta, sus, pe pământ, poporul român este ca și dispărut. Țiganii sunt de trei ori mai mulți decât românii, iar din ce a fost industria românească odinioară nu am mai rămas nimic. Da nici cu rușii tăi, Gorbaciove, nu mi-e rușine, că toată Rusia este un pârjol de războaie civile. E la pământ. (În momentul acesta se aude din nou, prelung huruitul zidului, care se surpă parcă la nesfârșit)

GORBACIOV: (văietându-se) O, Doamne, cine m-a pus să distrug Uniunea Sovietică, cine m-a pus să declanșez împreună cu Busch Războiul hibrid din România și să-l omor pe Ceaușescu...(tare, tragic) Cine m-a pus, cine m-a pus!

CEAUȘESCU: (îi privește cu milă, oftează) Cină să te pună, dracu te-a pus...(mică pauză) Pe mine cine m-a pus să dărâm un sfert din Bucureștiul vechi ca să construiesc Casa Popo-rului...Dracu m-a pus. Cine m-a pus să fiu megaloman, și să ascult de muieră...(apăsă) Dracu m-a pus ! (va urma)

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

RÂMNICU VÂLCEA ÎNREGISTREAZĂ UN AN-RECORD DE ANIVERSĂRI CENTENARE

Râmnicul trece printr-un an-record în ceea ce privește aniversările unor centenari: al șaptelea cetățean al municipiului care a trecut acest prag în 2026 a fost aniversat vineri, 11 septembrie, la împlinirea vârstei de 102 ani. Doamna Ecaterina Bulacu s-a bucurat de remarcabilă sa longevitate alături de familie, dar și de reprezentanții Primăriei Municipiului. Administrația locală, prin funcționarii din cadrul Direcției Asistență Socială, i-au oferit venerabilei sărbătorite Diploma „Vârsta de Aur”, precum și un premiu constând în suma de 1.000 lei, toate împreună cu cele mai sincere urări de viață lungă și cu multă sănătate.

BIROUL DE PRESĂ

SUB SEMNUL TIMPULUI ȘI AL PRIETENIEI. 46 DE ANI DE LA ABSOLVIRE - REÎNTÂLNIREA PROMOȚIEI FACULTĂȚII DE ZOOTEHNIE BUCUREȘTI, 1980!

Există întâlniri care se consumă într-o zi și se uită repede. Și există întâlniri care devin repere de suflet, borne luminoase pe drumul vieții. Așa au fost și cele trei zile petrecute între 29 și 31 mai, la „Casa cu Stuf” din Brăila, unde absolvenții Facultății de Zootehnie București, promoția 1980, a fostului Institut Agronomic „Nicolae Bălcescu”, s-au reunit pentru a marca 46 de ani de la absolvire.

Pentru câteva zile, timpul a părut că și-a încetinit mersul. Colegii au venit din toate zările țării, purtând în priviri emoția revederii și în suflet dorința de a retrăi, măcar pentru câteva clipe, anii tinereții. Îmbrățișările au fost lungi și sincere, iar zâmbetele au avut acea căldură pe care numai prietenia verificată de decenii o poate păstra.

Locul ales pentru această întâlnire a fost parcă desprins dintr-o poveste. Lacul liniștit, străjuit de stuful legănat de vânt, lebedele albe și negre plutind majestuos pe oglinda apei, verdele generos al naturii și atmosfera de calm au creat decorul perfect pentru o reîntoarcere în timp. La toate acestea s-au adăugat eleganța locației, profesionalismul personalului și o ospitalitate care a făcut ca fiecare participant să se simtă prețuit și binevenit.

Dar adevărata frumusețe a întâlnirii nu s-a aflat în peisaj, ci în oameni.

Pe măsură ce orele treceau, amintirile au început să curgă firesc, ca un râu care își regăsește vechea albie. S-au depănat povești din anii studenției, întâmplări hazlii din cămine și amfiteatre, momente din practica de specialitate, examene care păreau atunci decisive și profesori care au lăsat urme adânci în formarea noastră profesională și umană.

Dincolo de bucuria revederii, întâlnirea a avut și o discretă notă de melancolie. Privin-

du-ne unii pe alții, am înțeles că anii au lăsat urme pe chipurile noastre, dar nu au reușit să atingă esența a ceea ce am fost și am rămas. Ne-am gândit la colegii care nu au mai putut fi alături de noi și la cei plecați prea devreme dintre noi.

Timpul ne-a schimbat, dar nu ne-a înstrăinat. Ne-a maturizat, dar nu ne-a luat capacitatea de a ne bucura împreună. Ne-a învățat că cele mai de preț lucruri nu sunt cele materiale, ci oamenii care ne-au însoțit pe drumul vieții și amintirile pe care le păstrăm în inimă.

Mulțumim din suflet organizatorilor acestui eveniment deosebit, neobositului coleg Mihalcea Teodor („dom. ministru”), care oricând a fost la înălțime, pe plan local colegului Ștefan Moise („dom primar”), care a asigurat multe facilități desfășurării evenimentului, autocar pentru transport la obiectivele de vizitat, vapoasă pentru croazieră pe Dunăre,

inclusiv aport la meniu cu scrumbie de Dunăre și pastramă de berbecuț din producție proprie, și nu în ultimul rând colegului Gheorghe Voicu („dom. Profesor”), care s-a dovedit un ghid remarcabil, în peregrinările noastre prin frumosul oraș Brăila și colegilor Mioara Stoica și Gheorghe Georgescu, cei care de fiecare dată au fost sufletul întâlnirilor, ocupându-se cu telefoanele și comunicările on-line.

La „Casa cu Stuf”, între ape liniștite, lebede și stuf, nu am sărbătorit doar 46 de ani de la absolvire.

Am sărbătorit o generație. O generație care a învățat să prețuiască munca, prietenia, loialitatea și demnitatea. O generație care, în ciuda trecerii timpului, continuă să rămână unită prin fire nevăzute, dar trainice, ale memoriei și ale sufletului.

Iar aceasta este, poate, cea mai frumoasă victorie asupra timpului.

M. VASII

EDIFICII CULTURAL - ISTORICE ROMÂNEȘTI CASTELUL TELEKI DIN GORNEȘTI - MUREȘ

Emil MANZUR

Indicat pe amplasamentul fostei fortărețe medievale, Castelul Teleki reprezintă unul din cele mai splendide și armonioase monumente ale barocului transilvănean. La sfârșitul secolului XVII proprietatea intră în posesia familiei Teleki, cancelar al Transilvaniei, care a facilitat trecerea principatului sub autoritatea habsburgică. Adevărata transformare arhitecturală a început în a doua jumătate a secolului XVIII, când contele Laszlo Teleki a decis demolarea cetății medievale. La realizarea noului proiect a luat parte renumitul arhitect Andreas Mayer Hoffer din Salzburg, promotorul unui stil baroc foarte elegant cunoscut

sub numele de stil Grassalkovich, caracterizat prin planuri sub formă de „U”, corpuri centrale proeminente acoperite cu cupole, mansardate de tip francez. Lucrările de construcție au început în anul 1771, fiind finalizat în anul 1802.

Castelul se remarcă printr-o simetrie perfectă. Corpul central cel mai înalt și impunător adăpostește la parter portalul monumental unde trăsurile intrau direct în curte, precum și scara de onoare. La etaj se afla salonul mare, o încăpere fastuoasă, cu candelabre de Murano, un șemineu monumental din marmură albă și sobe din porțelan neo-rococo. Aripile laterale adăposteau dormitoarele familiei, camerele de oaspeți, spălătoriile, brutăria și camerele personalului administrativ. Castelul din Gornești fost o reședință de lux, ci un focar cultural din întreaga Transilvanie, care adăpotea o

colecție impresionantă de altă plastică, mobilier de epocă, o bibliotecă cu mii de volume rare, manuscrise vechi și hărți unice. În anul 1949 castelul a fost naționalizat și transformat într-un sanatoriu TBC pentru copii.

După revoluție, în anul 2006, castelul a fost retrocedat urmașilor familiei Teleki, astăzi găzduind festivaluri de muzică, expoziții de artă contemporană, tabere de creație și evenimente comunitare.

„CORABIA SALVATOARE” (Urmare din pag. 4)

Publicarea volumului sub egida editurilor **Fântâna lui Manole** și **Patrimoniul** contribuie la profesionalizarea lucrării, asigurându-i vizibilitate și coerență editorială.

Prefața semnată de Corina Mihăescu și îngrijirea editorială realizată de Gheorghe Deaconu nu reprezintă simple elemente paratextuale, ci repere critice care amplifică valoarea interpretativă a volumului. Ele oferă contextualizare, legitimitate și integrare în circuitul academic și cultural, consolidând statutul lucrării ca instrument de referință în studiul culturii tradiționale vâlcene.

În ansamblu, *Corabia Salvatoare* II se constituie ca o lucrare de sinteză, în care cercetarea etnografică, experiența profesională, colaborările culturale și responsabilitatea față de patrimoniu se articulează într-o narațiune coerentă și profundă.

Volumul confirmă vocația Elenei Stoica de mediator cultural, capabil să îmbine rigoarea academică cu sensibilitatea față de fenomenul tradițional. Corabia devine, în acest context, un simbol al memoriei navigante, care traversează timpul, uitarea și transformările sociale, păstrând esența identității vâlcene. Astfel, volumul II nu este doar o contribuție la etnografia locală, ci un document cultural fundamental, un reper pentru studiile de patrimoniu și un testament intelectual al unei vieți dedicate culturii tradiționale.

ION DUMITRAȘCU ȘI GUSTUL INFINIT AL POVEȘTILO

Cronică amicală la „Borcanul cu murături. Povestiri acrișoare”

Constantin SORICI

Din rețetarul fericirii unui copil nu poate să lipsească „rețeta” de murături făcute de mama, atunci când toamna se înmuia și pătlăgelele nu mai au forța să dea în pârg. Era vremea gogonelelor... Timpul lor e scurt, ca și timpul nostru. „Timpul vieții ni-i scurt, hai să-l facem curat”, cântam cândva alături de Adrian Păunescu... Mama deschidea borcanul cu murături de Ignat, la tăiatul porcului. Carnea pentru pomana porcului sfârâia în căldare, țuica, tranșa a doua, era la fier, mămăliga răsturnată pe cărpător, geamurile bucătăriei aburite de la căldură, iar reginele erau... murăturile. Într-adevăr, prietene, ce poți găsi într-o murătură, în afara de un univers de gusturi. Îi găsești pe toți ai tăi, acum icoane în gând, atunci familia unită și fericită cu ce le dăruise Dumnezeu, găsești speranța din Nașterea Pruncului Iisus. Prietene, îmi place cum amesteci tu acum, din praful amintirilor, bucuria cu un pic de tristețe. Voi gusta poveștile alături de tine, într-o trăire ce are savoarea prieteniei. Să nu vă duceți după „fentă” și să credeți că „borcanul” ne descrie rețete miraculoase de murături, ce conțin probiotice și pentru care nu există restricții de cantitate la masă... Poți să mănânci pe săturate...E vorba însă de o hrană mult mai fină...

Dacă această carte ar fi apărut ceva mai devreme în viața mea, când încă eram profesor de filosofie, aș fi făcut din ea obiectul cursului meu anual de „etică aplicată”, văzută prin ochii unei persoane apropiate...Să ne reamintim experimentul numit „borcanul vieții”... În borcan se pun, în această ordine, pietrele mari, adică lucrurile esențiale: familia, sănătatea, iubirea, valorile, visurile mari, apoi pietricelele, lucruri importante, dar nu fundamentale: școala, serviciul, casa, hobby-urile, mai apoi punem nisip, adică lucrurile mărunte: grijile zilnice, rețelele sociale, chiar și micile neplăceri și ... apă cât încap, ceea ce ne arată că întotdeauna mai există loc pentru ceva, pentru niște momente petrecute cu cineva drag. Cartea aceasta este un astfel de moment.

Ideea „experimentului” este că, dacă pui mai întâi nisipul, pietrele mari nu mai încap. La fel și în viață: dacă ne consumăm timpul cu lucrurile mărunte, nu mai avem loc pentru ceea ce contează cu adevărat. Trebuie să punem mai întâi în viața noastră lucrurile esențiale, iar cele mărunte își vor găsi singure locul. În „rețeta” lui Ion gogonele sunt esențiale, feliile de morcov și sfeclă roșie, sunt lucrurile importante, apoi mirodeniile, boabele de muștar, mărar și piper, și bineînțeles saramura, care definitivează opera, transformă totul și dă gust vieții. Totdeauna e loc pentru ceva ce face sarea și piperul vieții... Cu certitudine aceștia sunt prietenii care ne dau echilibru, pentru că altfel devin toxici ...

În „grădina lui Ion”, care este de fapt lumea cea mare, văzută prin ochii personajelor sale, găsim șaptesprezece povești tulburătoare, șaptesprezece lecții de viață, construite printr-o alchimie specială, cu rigoarea unui bijutier al cuvântului, cu tensiunea „crescendo” a unei simfonii, pentru ca finalul să ne șocheze... Borcanul cu murături este o metaforă. În el sunt adunate istorioare pline de vrajă, pe care Ion le redă în stilul mamei sale, care avea darul povestirii. Ca un adevărat lup de mare ne invită să călătorim în lumea întreagă, din Indii și până în Danemarca, din Constanța până într-un sătuc din estul Franței, înapoi acasă în vârful Delurenilor din Bodești, în Sorbet, sus pe Buila, la Pătrunsa...Fin psiholog, Ion este un excelent cunosător al naturii umane aflate în situații limită. Ion bagă mâna în bolul cu murături și scoate, rând pe rând câte o poveste, ca la tragerea la sorți a campionatului mondial al poveștilor...

Facem cunoștință pentru început cu Sophie, o persoană specială, cu nume de zeiță a înțelepciunii, reporteriță la o televiziune care-și are publicul ei. Pe Sophie o poți întâlni oriunde în lume, dar acum o urmărim în Etiopia...Etiopienii sunt renumiți în atletism. Sophie caută legenda lui Abebe Bikila, maratonistul care a cucerit Roma desculț. La Tokio, peste patru ani, a câștigat din nou maratonul purtând pantofi de sport... A rămas paralizat în urma unui accident de mașină, dar a participat în continuare la activități sportive pentru persoane cu dizabilități...Bikila Abebe nu mai e, dar spiritul său a rămas. Pe Sophie a însoțit-o un alt visător la marea performanță, Haile Gebrselassie. Și-au dat întâlnire pe stadion, de fapt o suprafață înierbată, cu un fel de tribune ca niște piste de alergare etajate, într-un loc situat la mare altitudine. Sophie voia să pătrundă în sufletul

unui alergător. Haile vorbea cu zgârcenie despre el. Era un om modest, dar bun la suflet. Încearca să dea înapoi din ceea ce primise, să-i ajute pe copiii nevoiași pasionați de sport. Povestea surprinde cu măiestrie momentele de grație din sport, când puterile te părăsesc brusc, picioarele ți se moaie și te lași furat de o moleșeală grea, pufoasă, „beția învingătorului”, care e scurtă, suferința învinsului durează mult.

Sophie surprinde momentele când marii campioni le trăiesc deopotrivă pe amândouă...Haile vorbește despre momentul când se intonează Imnul țării pentru tine, despre smulgerea din anonim care compensează suferința și frustrările anilor trăiți alergând. Într-o țară săracă distanțele mari se parcurg „alergând pentru propria supraviețuire”. Școlile sunt la distanțe mari. De alergat aleargă mulți, dar puțini ajung pe podium. Din păcate unii nu aleargă niciodată... Între dorință și împlinire este o adevărată vale a plângerii... „Ce-ar fi să alergăm împreună?!”, spune Haile, mai mult în glumă. Sophie nu stă mult pe gânduri. Trece lesa câinelui care o însoțea permanent în mâna stângă, iar cu dreapta se prinse de brațul viguros al maratonistului. Haile venise desculț. Foșnetul tălpilor goale e diferit de sunetul pașilor încălțați. Uneori, cei care te inspiră te trag după ei, ca și când te-ai fi legat la o sursă de energie necunoscută. Inimile lor bat într-un ritm comun...„Pe Sophie o apucă un fel de amețală, o beție senzuală, ca și când din brațul tovarășului ei s-ar fi scurs în propriul sânge puterea acumulată în mii de antrenamente”...Neobișnuită totuși, trupul ei firav cedează...

Planul Sophiei este să ajungă și într-un sat anume, unde femeile sărace de acolo trăiesc din vânzarea lemnului. Wangari e persoana pe care o căuta. Ageră ca o panteră, vorbea continuu, fără să-i pese dacă e ascultată sau nu. E mândră că cineva de departe a ales-o pe ea pentru un reportaj. Wangari merge cu Sophie la pădure. Alege un copac tânăr. Sophie îl cuprinde cu palmele ei, încercând să ghicească vârsta copacului care va muri. Mă gândesc la „Moartea căprioarei”...Copacul simte și cere parcă un semn de îndurare...Wangari îi prinde coada toporului în mâini. Sophie aude sunetele seci ale loviturilor de topor și al așchiilor care zboară alături. Simte curând adierea plăcută a căderii copacului. Wangari pregătește două căpătăie și pornesc amândouă spre oraș, acolo unde lemnele trebuiau vândute...Trei ore de mers...Câinele e mereu lângă Sophie. Aude șuieratul mașinilor care trec cu viteză. Îi e frică să nu fie acroșată, dar un simț aparte o păzește. Wangari își primește plata. Măine, un alt copac o așteaptă...

A doua zi Sophie avea să-l întâlnească pe Akuku, un tânăr dansator trecut puțin de vârsta adolescenței. E suficient să audă un sunet de tobă și mecanismele lui biologice și ritmul din sânge se pun în mișcare. Sophie e invitată să se alăture...Își abandonează pentru un moment câinele. Simte dogoarea trupului și răsuflarea ritmată a dansatorului. Sophie pare că plutește. Un sânge nou i se strecoară prin vene. Simțea că alunecă într-o altă lume. Ar fi vrut să rupă vraja, dar nu avea putere. O salvează tobele care se opresc să mai sune...

Ultima vizită e la un magazin de îmbrăcăminte. Simte culorile după foșnet, verdele sună ca iarba călcată de un picior desculț, ca pașii lui Haile, roșul are dogoarea corpului încins al dansatorului... Sophie face alegerea potrivită, pipăind cu degetele. Acum arată ca o regină africană gata pentru încoronare... Ea vede lumea prin ochii celorlalți. Sophie s-a născut nevăzătoare...Povestea ei sună ca un poem. Mi-i închipui pe elevii mei aplaudând...

Să învățăm, prieteni, să numărăm zilele împreună cu Julien, care își omorâse cel mai bun prieten din copilărie. E condamnat la treizeci de ani de închisoare. Acolo, cei care citeau o carte și treceau apoi un test scăpau de patru zile de închisoare. Programul se numea pompos „Libertate prin cultură”. M-am gândit imediat la pușcăriașii noștri celebri care scriau cărți pe bandă rulantă în închisoare, obținând astfel reducerea pedepsei. Printr-o logică inversă, îmi vine să cred că toți cei care scriu cărți resimt și ei un fel de pedeapsă...Cine este „nevinovat” pe lumea asta! Chiar

mă gândesc serios dacă nu cumva scrisul este o pedeapsa pentru cine știe ce vină neștiută...Dar să revenim a Julien. La început nu înțelegea nimic din ceea ce citea. Îi lipsea cheia, rostul, sensul...„Închise ochi și revăzu chipul mamei aplecat asupra lui...Ai să ajungi om mare! Sărutul ei de atunci i-a dat curaj. Trăiește împăcat cu el și cu timpul...numai că timpul se scurge cumplit de încet... Cuvintele au miez și începe să înțeleagă. Obține compensația în zile de închisoare. Dacă ar citi 2500 de cărți ar ieși a doua zi din închisoare”... Am văzut cândva un film cu Alberto Sordi, un SF italian, care se numea „Omicron”. Personajul citea o carte în trei secunde, doar răsfoind-o...Ce bine ar fi! Julien citește tot mai mult...Bănuia că ceea ce i se dădea să citească nu este ales la întâmplare. Întotdeauna există o alegere... „Tu n-ai făcut alegerea bună și asta e vina ta!”, i-a spus judecătorul. Victima era puștiul cu care împărțise copilăria, fugeau de-acasă, urcau dealul din față, își făceau ascunzători... „Răul

cel mare este să-ți faci reproșuri, care îți rod sufletul ca o cangrenă”...Programul lecturilor compensatorii din închisoare se... suspendă. Dar ce mai contează... Contează că se întâlnea cu Huanita, bibliotecara. ... Mintea lui Julien începuse să facă iar planuri de viitor. Luă o carte, citi o sută de pagini și se gândi ca devenise mai liber decât fusese dincolo, afară... Își găsise o formă acaparantă de libertate, sau, cine știe, primise meritata pedeapsă „capitală”...Frumoasă lecție...

„Ce este timpul?”, o întrebare fără sens în „manualul” nostru, lansată la capitolul de „etică feministă”... „Ce înseamnă la timp?”, aceasta-i întrebare, aici e sensul: cafea, îmbrățișări, piață, întreținere, bani, priorități, sacose, coafor, nu e timp, norma de mers pe jos, bucătărie cu miros de prăjeală, coșul de rufe plin, n-au intrat zilele în sac, bunica, grădinița, supă bună, troleibuz, sună telefonul, mașina la reparat, intru, televizorul pornit, cum ți-a mers azi, plăcintă la desert, duș, oglinda aburită, ce vis urât, se făcea că rămăsesem nemăritată, sar din așternut, cafeaua e gata, aburii fierbinți leagă ziua de ieri cu cea de azi...

Monolog șoptit...Ajunul Crăciunului cu miros de câine, câinele vecinei...Cum e să vezi lumea prin ochii unui câine? Bătrân și bolnav, câinele zăcea pe terasă, așteptând plimbarea de seară pe plajă. Îi plăcea nisipul umed după reflux. Într-o zi se întorcea după obișnuita plimbare, nu pot să-l evit și mă opresc dezarmat în fața lui. Începe să mă miroase. Pielea mi se face de găină. Se scutură vârtos și simt mii de fire de nisip care mi se împrăstie pe față, pe tricou, pe pantaloni. Fusesem „înfrumusețat” cu o meritată pedeapsă. Probabil simțea că nu-l plac... Azi e ajunul Crăciunului. Sunt multe de făcut. De departe se aude ritmul sacadat al unei sirene. Câinele e agitat pe terasă. Atinge geamul cu botul. Un tremur prelung îi zguduie corpul. Un scheunat înduioșător și înfricoșător în același timp răzbate în cartier. Plouă mărunț. Vântul se întetise. Simțurile mele se leagă prin nevăzute căi de senzorii vietății de pe terasă. Câinele devine fereastra prin care privesc dincolo...Continuă să privească în încăpere. Salvarea a sosit. Luminele girofarului se învârt amețitor... Ușa terasei se deschide și câinele năvălește înăuntru. Resimt ca pe un șoc depozitarea de orice informație... Targa cu trupul copilului este introdusă cu grijă în salvare. Pe terasă picăturile de ploaie cad pe niște flori moarte. Luminițele unui brad clipocesc monoton la fereastră. Tăcere...

Toți avem un vecin, Gheorghe, omul cel mai obișnuit om de pe pământ, dar care voia să se arate și el lumii cu ceva deosebit, dacă ar fi fost luat în seamă... Nea Gheorghe, om dugal și închis în el, s-a gândit să facă o cutie în care să închidă... timpul. Era felul lui prometeic de a pune moartea în lanțuri...Vecinul l-a înfricoșat pe Ion, copilul de altădată...Să ne amintim că Salvador Dali...jupoie cadranele ceasurilor și le pune ca pe niște rufe la uscat. Tabloul „Persistența memoriei” ne prezintă o lume stranie, în care ceasurile își pierd forma obișnuită. Ceasurile jupuite sugerează că timpul nu este mereu precis și stabil, ci poate fi perceput diferit, în funcție de amintirile și stările noastre.

(Continuare în pag. 16)

ION DUMITRAȘCU ȘI GUSTUL INFINIT AL POVEȘTILOR

(Urmare din pag. 15)

Timpul pare lipsit de putere. El nu ne mai controlează existența, ci devine fragil și deformabil. Lui Gheorghe îi plăceau lucrurile fine, șlefuite. Lucica, nevasta lui, îi spunea grijulie să meargă în Sorbet să taie copacul ăla, că-i apucă iarna fără lemne. Gheorghe avea altă treabă, de artist filosof...Se apucase să facă o cutie în care să așeze ceasul deșteptător. A făcut-o frumoasă, cu frunze de stejar sculptate în lateral, iar pe capac, două păsărele înclinare una spre cealaltă, ca într-o reverență... A pus și un geam pe dinăuntru...„E felul meu de a mă juca cu timpul. Îl închid în cutie și îl scot de acolo când vreau!, spunea Gheorghe șugubăț. Nu trebuie lăsat să-și facă de cap“... Ion se zgâia pe furie încercând să ghicească în ce colț se ascunsese timpul... Gheorghe a făcut o încuietore din tabla de la o conservă. Ani și ani, nea Gheorghe era pe-acolo, stăpânul timpului său, cu securea lui pentru lemne, sau cu păsările...„După ce i-a murit nevasta, nea Gheorghe s-a închis tot mai mult în el...A plâns-o pe Lucica, deși când era în viață rar i-a spus o vorbă bună. Venea pe la noi ca să-și mai omoare...timpul. Privea resemnat ca și când sfârșitul lumii e aproape, Viața mea am irosit-o pe nimic...“...S-a stins discret, de teamă că moartea lui avea să supere pe cineva...La căpătâiul sicriului era așezată cutia goală în care nea Gheorghe oprise timpul... Cheița de tablă atârna legată de o sfoară și se bălângănea ca un pendul, dincolo de timp... Ion atinge cu această poveste mirajul limbajului poetic... Aceasta carte nu este prozaică, ci un poem nedeclarat...

Ați fost puși vreodată în situația de a angaja oameni? Eu da, când eram director general de liceu și am organizat concursuri de titularizare „loco“, cu toată responsabilitatea în spinare... Era un lucru nou pentru școlile din România anilor 2000... Am manifestat cea mai mare exigență și corectitudine și m-am ales cu ura unor candidați, care nu s-a stins nici până astăzi, pe nedrept...Povestea lui Ion mi-a amintit de acel experiment abandonat în România...Mihai este un director de resurse umane la o firmă cu patron foarte exigent și uneori a trecut peste recomandările șefului său. Se străduia să evite orice compromis care i-ar subrezi poziția. Patronul firmei era un austriac de modă veche...Odată, „protejatul“ patronului n-a mers bine la interviu, iar „recomandarea“ lui Mihai era pentru altă persoană. „Sinceritatea nu este cadoul cel mai bun pe care ți-l faci la început de drum“, și-a zis nedumerit în sinea

lui...Nimeni nu-l înfruntase pe patron fără consecințe. Va pleca și el așa cum se pleacă de la marile companii, cu o cutie de carton sub braț. „Sper că ai făcut o alegere bună“, auzi Mihai și... răsuflă ușurat. Acum organiza un concurs pentru un post de director de comunicare. La ora zece erau programate interviurile pentru „comunicare“, un post greu. Patronul voia să-i elimine din start pe cei nepotrivii. Aha, în sfârșit și o fată, Carmen Legendaru. Studii ok. Să intre următorul... Mihai fu surprins, fără să-și piardă cumpătul. Concurentul, Carmen(!) Legendaru, era un băiat brunet, foarte bine pregătit...Trei ore a durat interviul, iar concurentul răspundea excepțional. Primește un telefon binevoitor: „Mihai, se vorbește că vrei să angajezi un țigan la comunicare...“. Interlocutorul avea o față de boxeur, nas turtit, sprâncene stufoase. Ca și când nu ar fi fost de ajuns, buza de sus spartă se cicatrizase dizgrațios ca la „botul de iepure“...Decupaj final al poveștii... Mihai, demisionat din firmă îl întâlnește pe fostul concurent Legendaru Carmen... De ce Carmen? Părinții lui ar fi dorit să fie fată. De ce Legendaru? Pentru că legenda spune ca toți oamenii pe care îi întâlnește vor avea ghinion. Instinctul de conservare îl avertizase pe Mihai asupra pericolului. „Ce Dumnezeu, nu pot să eșuez în fața acestui începător. Trebuie să-l prind cu ceva“. Mihai avea grijă. Îl știa pe patron și sentimentele acestuia pentru anumiți cetățeni. Avusese două incidente cu ei. Unii i-au făcut mașina zob ca să-i fure un GPS, forțând ușile cu ranga. Fiica sa venise în vizită în România și i s-a furat portmoneul cu pașaportul și toate actele. Seara târziu a încheiat raportul... S-a dus apoi la o bodega insalubră... O săptămână mai târziu îl întâlnește pe bulevard pe Legendaru... „Ai vreo veste? “ În loc de răspuns îl invită la o cafea. Comandă două beri. Căută toaleta și se privi în oglindă. Chipul lui Legendaru se suprapuse peste al lui Mihai. Se scutură hotărât să scape de vraja care pusese stăpânire pe el. De când demisionase și-a recăpătat aerul boem. Ar fi vrut să stea pe o bancă dar nu era niciun loc liber. Continuă să meargă înghițit de masa amorfă de oameni...I-am întrebat odată pe elevii mei dacă doresc ca în societatea viitorului să mai funcționeze... pilele. „Domn, profesor, dar noi cum ne mai descurcăm? “...„Experimentul“ se numea „Vălul de ignoranță“ al filosofului american John Rawls. Nu știi ce post vei ocupa în viitor și de aceea „principiile dreptății“ trebuie să dea șanse egale tuturor celor care participă la o practică...

Următorul personaj se numește Dumitru. Povestea lui e tulburătoare. Am încercat să intuiesc surpriza... Când eram adolescent fratele meu îmi cânta magistral „A murit Dumitru“... Deci, Dumitru moare...Pe Dumitru îl dor oasele, se învârtă fără rost prin curte. Ion construiește maiestuos povestea...O tensiune surdă plutește în aer. Povara bătrâneții e că ajungi să-ți porți de grijă singur. Își aranjase copii. Le dăduse ce e al lor. Dumitru cobora și urca dealul. Momentul lui solar se petrece dimineața. Casa lui era în partea cea mai de sus a dealului. La ora răsăritului privea peste livada de meri a lui Cireadă, peste șesurile Dobricenilor. La ora răsăritului se aprindea un rug imens... Dumitru își lua energia de la soare, ca un zeu persan, Zaratuștra, de care vorbește și Nietzsche. Mai mult, Dumitru se transforma într-un Icar, întindea brațele și zbura, deasupra merilor lui Cireadă, deasupra șesurilor Dobricenilor, pregătit să primească toată frumusețea lumii. Într-o zi cu nori liniștea lui Dumitru s-a prăbușit, aripile de ceară i s-au topit...Niște tineri i-au propus ca în livada din spatele casei să instaleze o antenă de telefonie mobilă, pentru o sumă frumoasă de bani...Exact acolo unde Dumitru întâmpina răsăritul...Lucrurile s-au întâmplat... Dumitru nu a vândut, ci a concesionat bucăți de teren. Ioana lui Nicolae era foc și pară pe Dumitru lu’ Coțolandru. „Vom muri cu toții de cancer de la antena asta!“ Adela, studentă eminentă la București a lansat o campanie pe rețele sociale, la televiziune, în justiție. A avut mare ecou la început, dar treptat s-a stins... Într-o zi primește un telefon misterios de la un avocat care susținea că a obținut demolarea antenei... Dumitru nu mai putea privi răsăritul decât printre zăbrelele gardului care delimita locul cu pricina...Într-o zi este găsit mort lângă stâlp, după ce reușise să spargă cu ciocanul unul din picioarele antenei, care a fost în cele din urmă demolată. Adela se întoarce glorioasă acasă, unde, în locul stâlpului vechi trona... o antenă și mai mare, a unei alte societăți de telefonie mobilă...De curând am aflat povestea Laviniei Marin, fosta mea olimpică internațională de la filosofie, acum o celebra solistă la filarmonica din Aberdeen, Scoția. Venită în vacanță și-a găsit livada copilăriei devastată de cei care lucrează la magistrala de gaz Tetila- Băbeni. Fără niciun preaviz...Dragii mei...elevi, vă propun să lansam o campanie pe rețelele de socializare, în condițiile în care știm de la început că orice inițiativă bună, în România va muri...„Aaa muriit Dumitruuu“...Ecou peste dealuri: „A murit Dumitru, a murit Dumitru, a murit Dumitru...“

(Va urma)

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!“ (Răzvan Theodorecu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018“)

Lupoaica Capitolină amplasată în intersecția de la fostul pod al lui Hozoc. Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ: Întreaga responsabilitate a conținutului articolelor revine autorilor. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Revista apare sub incidența Legii 186/2003.

Tipărit la Procom Tg. Jiu și PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>, 23 septembrie 2026

REVISTĂ DE CULTURĂ TRIMESTRIALĂ

produsă de
Asociația ECOSTAR 21, Editura INTOL - PRESS, și
SC TINCONT SRL

Editor șef: Petre CICHIRDAN
Consilier editorial: Constantin POENARU (1951-2017)
Director: Mircea VASII
Redactor șef: Bogdan CICHIRDAN
Director marketing: Ligia NICOLESCU
Secretar de redacție: Felix SIMA
Tehnoredactare: Ana-Maria LAZĂR
Colaborator, corector: Tina CICHIRDAN
Seniori editori: Veniamin MIȚLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNESCU
Mihai SPORIȘ
Ionuț ȚENE

Publiciști (inclusiv autori foto):
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Simona Maria KIS
Tanța TÂNĂSESCU
Gheorghe PANTELIMON
Ana-Maria LAZĂR
Paulian BUICESCU
Emil MANZUR
Maria MATEI
Vasian MIRCESCU
Gheorghe SPORIȘ
Ana VASILE
Silviu LAZĂR
Radu IOVA
Laura PANĂ

Redacția: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Website: www.cichirdan.ro; www.culturaarsmundi.ro
ISSN: 2285 - 6919 **ISSN-L:** 2285 - 6919
Preț: 3 lei